SĂ CUNOAŞTEM, DACĂ AVEM ŞANSA

Becky Chambers

To Be Taught, If Fortunate
by Becky Chambers

First published în Great Britain în 2019 by Hodder & Stoughton An Hachette UK company

EDITURA HERG BENET
Bucureşti, România
www.hergbenet.ro

editor@hergbenet.ro
Concept grafic: The Spartan Bureau
Elemente copertă: © hutangach / Adobe®
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CHAMBERS BECKY
Să cunoaştem, dacă avem şansa / Becky Chambers; trad, din lb. engleză de Alexandru Voicescu. — Bucureşti: Editura Herg Benet, 2021 ISBN 978*606*763*292*7
I. Voicescu, Alexandru (trad.)
821.111
Ţipărit la Artprint

SĂ CUNOAȘTEM, DACĂ AVEM ȘANSA

Becky Chambers

Traducere din limba engleză de
ALEXANDRU VOICESCU

SPECULATIV
HERG BENET

2021

Lui Emily, care nu e obligată să citească această carte, însă care m-a făcut să mă gândesc la lucrurile corecte care trebuiau gândite.

Te rog să citeşti asta

Dacă nu ai citit nimic din ce am trimis noi acasă, te rog să citeşti măcar partea de acum. Te îndemn să o faci, deşi ştiu prea bine că ce-ţi cer este contrar a ceea ce cred în adâncul sufletului. Rapoartele misiunilor noastre includ informaţiile ştiinţifice pe care le avem, iar ştiinţa este de departe cel mai important lucru de-aici. Eu şi echipajul meu suntem doar secundari. Terţiari, chiar.

Şi totuşi, pentru noi foarte multe lucruri depind de faptul că mesajul nostru trebuie să ajungă la cineva care să îl citească.

Nu trebuie să vă grăbiţi. Fişierului de faţă îi va fi luat patrusprezece ani ca să ajungă pe Pământ, iar dacă am presupune că am avea norocul să fie citit imediat de cineva şi să ni se răspundă pe loc, îi va lua acelui nou fişier încă alţi patrusprezece ani. Aşa că, deşi nu putem aştepta la infinit, urgenţa – asemenea atâtor lucruri din călătoriile spaţiale – este una relativă.

Presupun că, da, ai putea sări direct la sfârşit. Nu ai fi prima persoană care ar face aşa ceva şi, sincer, acolo sunt spuse lucrurile care ne afectează pe noi cel mai tare. Şi poate că dacă ştii deja cine suntem şi la ce ne-am înhămat – dacă eşti unul dintre cei care ne-au trimis aici, de exemplu – poţi să o faci liniştit şi tot să înţelegi. Chiar şi în acest caz, cred că este important „de ce"-ul a ceea ce avem noi nevoie de la tine. Sunt părtinitoare, desigur, şi pe bună dreptate: nu numai că istorisirea de acum este despre mine şi echipajul meu, dar mai suntem şi oameni de ştiinţă. Inspirăm „de ce"-uri prin toţi porii.

Au trecut cincizeci de ani de când am părăsit Pământul şi nu am nici cea mai vagă idee în faţa căror ochi a ajuns acest mesaj. Ştiu cât de mult se poate transforma o lume între copertele unei vieţi. Temeiurile se pot schimba, iar

amintirile se pot evapora în ceaţă. Ce nu ştiu e cât de multe cunoşti tu personal despre universul de dincolo de planeta noastră natală. Poate că eşti dintre cei de care am zis mai devreme şi care au cunoştinţele necesare, care sunt tobă de istorie a călătoriilor interplanetare, cu mult peste ce cunosc eu, şi care împărtăşesc aceleaşi idealuri cu mine. Sau poate că eşti cineva care trăieşte în afara bulei mele. Poate că pentru tine toate astea sunt lucruri noi. Când folosesc termeni precum „exoplanetă” sau „pitică roşie”, ai habar la ce mă refer? Nu e niciun test şi cu atât mai mult nu judec deloc dacă astfel de termeni nu reprezintă nimic pentru tine. Din contră, vreau să îţi vorbesc şi ţie la fel de mult cât aş vrea să le vorbesc celor de-o tagmă cu mine. Dacă aş cere ceea ce cer numai oamenilor care sunt de acord cu mine încă de la început, oameni cu care deja împărtăşesc visurile şi limbajul, atunci nu are niciun rost să mai cer ceva.

Din acest motiv, o să fac tot ce pot ca să mă adresez la fel de mult şi expertului, şi novicelui. Şi mai consider că este important să o iau de la început, astfel încât să fie clar contextul situaţiei. Cu siguranţă o să ajung să mă contrazic în spusele mele.

Însă promit că o să prezint adevărul.

Numele meu e Ariadne O’Neill şi sunt inginerul navigant de la bordul navei spaţiale OCA Merian. Colegii mei de echipaj sunt specialiştii Elena Quesada-Cruz, Jack Vo şi Chikondi Daka. Suntem parte a programului Lawki, un vast studiu ecologic al exoplanetelor – adică planetele care nu orbitează în jurul soarelui nostru-cunoscute ca fiind capabile să găzduiască viaţă. Misiunea noastră (Lawki 6) se concentrează pe cele patru lumi locuibile de pe orbita stelei pitice roşii Zhenyi (BA-921): satelitul de gheaţă Aecor şi planetele terestre Mirabilis, Opera şi Votum. În momentul de faţă suntem staţionaţi pe suprafaţa celei din urmă.

M-am născut în Cascadia pe.13 iulie 2081. În acea zi se împlineau cincizeci şi cinci de ani, opt luni şi nouă zile de când o fiinţă umană fusese ultima dată în spaţiu. Eu am

fost cea de a două suta patru persoană care să se întoarcă acolo sus şi parte a celui de al şaselea echipaj extrasolar. Îţi scriu în speranţa că nu vom fi ultimii.

AECOR
(ŞI PĂMÂNTUL)

Niciodată nu am cunoscut un Pământ care să nu fie conştient de existenţa vieţii şi în alte părţi ale universului. Sonda spaţială Cetus a excavat mostre cu bacterii din gheizerele de pe Europa cu douăzeci şi nouă de ani înainte de a mă naşte; fotografiile primului rover cu artropodele fosilizate de pe Marte au sosit în timp ce părinţii mei încă mai erau la şcoala profesională. Nu ştiu cum era în acele vremuri însingurate de dinainte, când perspectiva noastră asupra locului Pământului în univers era cea a unui rai solitar, o oază în deşertul galactic. Într-un fel, mi-aş dori să fi ştiut. Mi-aş dori să fi fost de faţă în acea zi în care primele rezultate pozitive au fost transmise de către Cetus prin undele radio. Mi-aş dori să vă fi putut spune cum era într-unul dintre acele vechi centre de control al misiunilor sau în laboratoarele de cercetare sau în secţiile de ştiri, aflând în timp real laolaltă cu tot restul planetei faptul că viziunea noastră îngustă asupra lumii a fost spulberată într-un fel monumental. Însă până să îmi încep eu existenţa acum trei decenii, viaţa extraterestră era o informaţie comună, ceva ce orice copil lua ca fiind de la sine înţeles. Cel mai mult îi caracterizează pe oameni adaptabilitatea.

O altă dorinţă: să vă fi putut spune că am vrut dintotdeauna să fiu astronaut. Asta ar face povestea mult mai savuroasă, nu? Unii dintre colegii mei ar putea (şi pot) să o zică. O viaţă-ntreagă motivată de imaginea inelelor lui Saturn răzbind prin telescopul amator sau acea intensă senzaţie de menire declanşată instantaneu de primele fotografii neclare ale unei exoplanete albastru-verzui înconjurată de nori. Nu-mi pot aroga astfel de inspiraţii. Aveam patru ani când au sosit primele imagini de la telescopul spaţial Tarter şi chiar îmi amintesc momentul în

care mi-au fost arătate. Mama m-a ridicat în poală, cu tableta în mână. Vocea îi era sugrumată de emoţie şi încântare şi m-a ţinut strâns în braţe.

— Uite, scumpa mea, a zis ea. Asta e o planetă din jurul unui alt soare. Are aer şi oceane exact ca a noastră.

Ce am spus eu atunci s-a pierdut în ceaţa timpului, dar îmi amintesc perfect că avea de-a face cu nonşalanţa crasă. Fotografia era plictisitoare şi, deşi informaţia ataşată ei era nouă şi într-o bună măsură interesantă, aveam patru ani. *Ceva nou şi în bună măsură interesant se* potrivea cam la nouăzeci la sută din cotidianul meu, la orice de la râie la un desen animat pe care nu-l mai văzusem sau neaşteptata aromă a unui suc de fructe servit la prânz. E greu să dai valoare unei descoperiri când încă nu ai pus cap la cap parametrii realităţii. Astfel, importanţa primei fotografii care să confirme o exoplanetă locuibilă nu îmi era clară deloc. Presupun că orice copilărie înseamnă asumări de-a gata.

Părinţii méi aveau un apartament la etajul doi’ sprezece dintr-un complex de locuinţe de pe malul râului Fraser. Asta sună mai bine decât era de fapt. Nu am avut de-a face decât cu freamătul urban, iar cele mai apropiate deschideri către natură de care am avut parte au fost plantele din ghivecele hidroponice de pe balconul nostru ca o cutie unde tatăl meu cultiva legumele pe care le mâncam la cină. O plantă crescută într-un ghiveci hidroponic e departe de adevăratul aer liber, dar măcar e un pic de ecosistem. Obişnuiam să stau acolo cu orele, în văpaia oraşului, fascinată de insectele care şi ele fuseseră atrase de verdele lucrurilor care cresc. Insectele acestea erau nu departe de un miracol – monştri micuţi, aventuroşi, total nepotriviţi cu plăcile de beton ce ne înconjurau, bestii în miniatură care apăreau magic de nicăieri şi care îşi aveau rostul în locuri mult mai sălbatice decât în recolta de ardei roşu a tatălui meu. Erau cărăbuşi şi albine, păienjeni şi omizi. Le priveam cum zboară şi sar din frunză-n frunză. Le lăsam să mi se târască pe palmă. Mă minunam cum de era posibil ca ceva atât de mic să îşi

fi găsit drumul spre un loc ce părea imposibil de înalt chiar şi pentru mine, gigantul nebulos cu care împărţeau spaţiul. Aveau propriile lor drame, propriile lor năzuinţe. Nu aveau *nevoie* de mine, aşa cum poate ar fi avut un câine sau un peştişor auriu. Era acea independenţă, acea separare completă de tărâmul oamenilor care mă fascina cel mai mult.

Într-un fel, unele insecte se nasc de două ori. Mai întâi, un ou depus. Ouăle sunt cel mai comun drum pentru majoritatea speciilor de pe Pământ, iar pentru animalele mai mari care se reproduc în felul acesta e o treabă simplă. Oul eclozează, din el iese un pui – o răţuşcă, să zicem – şi forma lui nu e teribil de diferită de cea a părinţilor. Un pui de raţă poate fi considerat o raţă. O să se facă mai mare şi o să îşi piardă puful adorabil, însă înoată şi dă din lăbuţe şi piguleşte. La insecte, procesul e mai complicat. Să luăm molia, de exemplu. Din ou iese o larvă; ştim că e o omidă. Această creatură are picioare, organe, o gură – ce are nevoie o creatură. E perfect adaptată treburilor curente, care înseamnă să mănânce tot ce prinde şi să încerce să stea ascunsă de prădători. Merge şi mănâncă şi merge şi mănâncă şi merge şi mănâncă până ce, într-o zi, se opreşte. Găseşte o crenguţă sau o frunză. Se înfăşoară întf-o plasă protectoare din proteine. După care, uimitor: se autodizolvă. Omida se dezintegrează într-o zeamă organică, păstrând intacte doar câteva porţiuni esenţiale. Într-o perioadă de o săptămână, zeama se recombină, creând o cu totul şi cu totul altă formă de viaţă. Odată ce corpul creaturii este refăcut, intervine cea de a doua ieşire din găoace, una care dezvăluie o fiinţă atât de diferită de cea de dinainte, încât ar fi rezonabil să presupui că omidă şi molia sunt două specii distincte.

Se prea poate ca la acea vârstă farmecul exoplanetelor locuibile să îmi fi scăpat complet, însă cel al metamorfozelor nu. Fluiditatea formelor a fost întotdeauna fascinantă pentru mine.

Trezitul din torpoare nu este experienţa mea preferată.

Pe o scală a disconfortului, aş pune-o la egalitate cu mahmureala moderată sau cu răceala aceea în care sinusurile îţi scârţâie atunci când îţi apeşi faţa în palme. Senzaţia efectivă nu seamănă cu niciuna dintre ele. Fizic, eu mă simt un pic ţeapănă, un pic slăbită, dar în rest bine. Trezirea e mai degrabă un disconfort *mental, o* perioadă în care conştiinţa are nevoie să se reaşeze pe făgaş după ani de latenţă. E bine de ţinut minte că torpoarea indusă medical nu e acelaşi lucru cu somnul. Somnul reţine trecerea timpului chiar şi dacă nu visezi. Nu la fel se petrece cu torpoarea. Mai întâi eşti treaz, după care nu mai eşti, după care din nou treaz... însă lipseşte ceva. Lipseşte ceva şi nu reuşeşti niciodată să îţi dai seama ce anume.

Imediat ce *Merian* a intrat pe orbita primei sale destinaţii, un semnal a fost trimis, de computerul de navigaţie către camerele de torpoare. Un sistem automatizat a adăugat o soluţie chimică perfuziilor noastre nutritive, iar acea soluţie şi-a făcut drum spre respectivele noastre creiere, unde s-a apucat de munca trezitului. Mi s-a spus că procesul durează aproximativ o oră, dar din perspectiva mea a durat o clipită. Lumină. Forme. Confuzie. A trebuit să iau pe rând lucrurile elementare, de parcă aş fi trecut în revistă fiecare informaţie pe care am învăţat-o în fragedă pruncie. Am *mâini. Am o gură. Chestiile astea pe care le văd sunt culori. Sunt Ariadne. Exist.* Apoi au venit amintirile şi contextul şi, în cele din urmă, un zâmbet.

Suntem *pe Aecor.*

Am început să-mi dau la o parte proverbiala ceaţă care mi se aşternuse pe creier şi am iniţiat protocolul. Mai întâi am tras de găicile care mi-au eliberat încheieturile din chingile din ţesătură moale, apoi am desfăcut prinderile de la brâu şi glezne. Poate sună cam macabru să fii legat înăuntrul a ceva ce seamănă a ladă high-tech, însă chingile au o justificare foarte bună, iar să le desfaci de una singură e o nimica toată. Sunt ataşate confortabil de marginile camerei de torpoare, ţinându-mă suspendată în

mijlocul containerului pe perioada în care sunt inconştientă, astfel încât să nu plutesc aiurea. E mult mai bine aşa decât să te trezeşti cu vânătăi peste tot.

Odată ce membrele mi-au fost libere, am apăsat butonul care deschide capacul compartimentului. Lumina din încăperea mea era slabă, dar tot am tresărit până ce ochii mei şi-au adus aminte cum pot face singuri adaptarea. Camerele de torpoare îşi spală în mod regulat oaspeţii, dar o doză zilnică de soluţie de curăţare nu se compară cu o baie în toată regula. Ochii, nasul şi gura erau toate uscate pe la colţuri. Efectul a douăzeci şi opt de ani fără un frecat pe bune.

Părul, ras înainte de lansare, crescuse cu mult peste umeri. Unghiile atinseseră o lungime hidoasă, la ce te-ai aştepta după vreo doi ani de netăiat. Cam atât îmbătrânisem în douăzeci şi opt de ani de tranzit – doi ani. Torpoaréa îţi încetineşte metabolismul, iar călătoria interstelară la jumătate din viteza luminii adaugă la limitarea trecerii timpului, dar niciuna dintre ele nu pune într-adevăr pauză. Celulele se divid şi inima continuă să bată. Cu teleportarea câştigăm nişte timp, nu imortalitate.

Mi-am deschis setul de igienă, pe care cine ştie ce arhitect interior îl ataşase de perete în nituri la o distanţă foarte uşor de atins dincolo de compartimentul propriu-zis. Unghiera a fost primul obiect pe care l-am scos de acolo, urmată de o punguţă pentru resturi. Când am terminat, degetele şi-au recăpătat funcţionalitatea normală. Hârburi din cheratină pluteau neatractiv prin faţa ochilor mei; le-am ascuns cât de repede am putut, în mica pungă. Părul rebel trebuia să mai aştepte, însă am luat din set un elastic şi mi-am făcut o coadă plutitoare ca de sirenă. Echipele de la sol chiar că se gândiseră la toate.

Unul câte unul, am îndepărtat plasturii cu electrozi care mă acopereau din cap până în picioare. Impulsurile regulate îmi menţinuseră muşchii neatrofiaţi, iar pentru asta le eram foarte recunoscătoare. Mai departe, am îndepărtat perfuzia din braţ, m-am bandajat şi am colectat cele câteva picături de sânge care scăpaseră libere,

plutind. După care am inspirat adânc, mi-am pus la îndemână nişte înjurături serioase şi am scos cateterul din locul în care stau cateterele.

Oho! Minunăţiile călătoriilor spaţiale!

Am putut auzi freamătul estompat al colegilor mei trecând prin aceeaşi rutină. Pereţii de la bordul lui *Merian* sunt subţiri, dar măcar *sunt* pereţi, iar treaba asta e vitală. Am văzut imagini din filmele clasice în care echipajele spaţiale sunt puse să adoarmă, dar camerele lor sau capsulele sau ce-or fi avut ei acolo stăteau aliniate una lângă alta, rânduri sinistre ca nişte frigidere de morgă. Să ne înţelegem de la bun început: după ce te-ai trezit dintr-o stare de inconştienţă indusă care a durat aproape trei decenii şi fiecare orificiu are crustă în jurul lui, iar unghiile arată ca nişte gheare şi pielea îţi miroase ca ceva între o proaspăt spălată baie de spital şi o hrubă abandonată de la zoo, iar tu tocmai ce ţi-ai smuls din tine un tub împroşcat cu propria urină… ai nevoie de o clipă singur. Asta dacă luăm în considerare numai igiena de bază şi propriul orgoliu lezat. În tot timpul ăsta se adaugă şi un important aspect psihologic.

Oglinda.

De îndată ce îţi aduci aminte cine şi ce şi unde eşti, primul tău impuls de după ieşirea din torpoare e *să te uiţi.* Însă aşa cum trezitul după o operaţie care lasă cicatrici poate fi un şoc, la fel pot fi şi acele prime momente în care percepi schimbările trupului.

Eşti difèrit. Ai nevoie de o clipă de răgaz în care să te pregăteşti pentru ce vei vedea şi foarte probabil mai multe alte clipe în care să procesezi, şi în mod clar nu e cazul să treci prin toate astea într-o sesiune de grup. Aşadar, cabina fiecărui astronaut are o oglindă înaltă care a e ta şi numai a ta. Oglinda nu e îndreptată spre compartimentul de torpoare. Se află pe peretele din dreapta ei, în afara perspectivei directe şi totuşi vizibilă atunci când decizi să pluteşti către ea. Oglinda ştie că eşti nerăbdătoare să te priveşti – *Dar ia-o încet,* zice ea. *Sunt aici când eşti gata şi nicio secundă mai devreme.* E cel mai blând plasat obiect

din ce am văzut vreodată.

Pentru cazul în care metodele noastre au fost uitate sau greşit interpretate – sau pur şi simplu nu ai învăţat niciodată despre ele –, hai să stăm un pic şi să îţi explic cum e cu somatoformarea.

Poţi să zici ce vrei despre *Homo sapiens,* dar nu ai cum să nu fii de acord că suntem o specie versatilă. Pe Pământ, putem supravieţui la o doză decentă şi de căldură, şi de frig. Mâncăm o varietate fulminantă de floră şi faună şi ne putem schimba radical dieta în funcţie de nevoie şi de stare. Putem trăi în deşerturi, păduri, tundre, mlaştini, câmpii, munţi, văi, pe ţărmuri şi orice între ele. Suntem generalişti, nu încape îndoială.

Dar scoate-ne de pe planeta natală şi adaptabilitatea dispare. Călătoriile spaţiale de lungă durată sunt iad pentru corpul uman. În lipsa restricţiilor gravitaţiei, oasele şi muşchii încep rapid să nu mai consume resurse pentru menţinerea masei. Inima începe să devină leneşă atunci când pompează sângele. Globurile oculare îşi schimbă forma, determinând probleme de vedere şi dureri de cap. Şi oricât de neplăcute ar părea aceste probleme fizice, pălesc în comparaţie cu masacrul radiaţiilor care împânzesc spaţiul deschis. În deceniile timpurii ale călătoriilor spaţiale, şase luni pe orbita joasă a Pământului – abia la nişte sute de kilometri – erau suficiente ca să îţi crească probabilitatea de cancer cu câteva unităţi. Iar cu cât mai mult te aventurezi în spaţiul interplanetar, departe de ţărmurile atmosferice primitoare ale Pământului, cu atât mai puternică devine expunerea.

Explorarea spaţiului de către om a fost întârziată cu zeci de ani din această cauză, alături de handicapul tehnologic de netrecut: cum menţii oamenii în viaţă în spaţiu pe întreaga perioadă necesară drumului către alte planete? Ne-am bătut capul în faţa planşelor tehnice încercând să construim instrumente care ar putea face ceea ce anatomia noastră nu permite. Ne-am sucit minţile în jurul unor posibili algoritmi care să dea naştere acelei

inteligenţe artificiale capabile să se aventureze către alte lumi în locul nostru. Dar maşinăriile noastre nu erau adecvate, iar software-ul nostru nu s-a mai trezit niciodată. Ştiam că există viaţă pe alte planete, însă noi nu eram capabili să ieşim din propria curte. Şi în timp ce sondele şi telescoapele spaţiale aduceau la iveală noi şi noi informaţii despre vecinii galactici, există o limitare clară a ceea ce poţi vedea pe gaura cheii. Ca să poţi analiza ceva. În detaliu, ai nevoie de o mână de om la faţa locului. Ai nevoie de intuiţie umană. Ai nevoie de ochi care să poată face diferenţa între o piatră care e doar o piatră şi una care poate fi *mai mult* decât o simplă piatră.

Când ştiinţa s-a maturizat, a devenit mai uşor să aplicăm ingineria direct asupra corpurilor noastre.

Nu ne schimbăm mult – nimic din ce ne-ar face irecognoscibili, nimic din ce ne-ar duce dincolo de tărâmul umanităţii noastre, nimic ce ar schimba felul în care gândim şi acţionăm sau percepem lucrurile. Sunt posibile doar câteva mici suplimentări genetice şi niciuna dintre ele permanente. Vezi tu, corpul unui om adult e compus din trilioane de celule, iar dacă nu ţii sub observaţie constantă modificările fine aduse, celulele ori revin la starea iniţială pe măsură ce se regenerează în mod natural, ori suferă o mutaţie malignă. De aici plasturele cu enzime: un sistem de livrare sintetic asemănător pielii, care oferă corpurilor noastre acel mic plus de care avem nevoie ca să supravieţuim pe diverse lumi. Dacă nu aş mai purta plasturii, trupul meu ar elimina în cele din urmă suplimentele, iar eu aş deveni aceeaşi cu cea de dinainte de a fi astronaut (plus anii şi amintirile aferente).

Somatoformarea este o soluţie elegantă, dar nu un proces imediat. Că plasturii cu enzime sunt folosiţi medical, asta o ştii deja – dacă eşti diabetic, de exemplu, şi nu poţi produce insulina de unul singur. Însă dacă nu ai purtat niciodată un plasture (sau dacă s-au perimat până acum), s-ar putea să îţi imaginezi ceva mai dramatic decât e cazul. Am vorbit odată cu un puşti la un eveniment de popularizare şi puştiul era foarte dezamăgit să afle că

aplicarea plasturilor nu duce la o transformare instantanee (acompaniată de o animaţie şi o muzică tensionată, îmi imaginez). Noi, astronauţii, nu suntem nici super-eroi, nici nu ne schimbăm forma. Suntem la fel de umani ca oricine altcineva. Deşi corpurile noastre sunt lucruri minunat de maleabile, tot mai au nevoie de timp ca să se ajusteze. Transplanturile de organe care salvează vieţi şi medicamentele vitale pot fi deseori însoţite de un anumit tip de rezistenţă psihologică; la fel este adevărat şi cu somatoformarea. E mult mai preferabil să fii inconştient pe perioada în care corpul tău acceptă transformarea.

Din nou, sunt cât se poate de părtinitoare, însă cred că somatoformarea este cea mai etică variantă în contextul plecării de pe Pământ. Sunt un observator, nu un cuceritor. Nu am niciun interes în schimbarea altor lumi pentru a mi se potrivi mie. Aleg opţiunea implicării minime: să mă schimb pe mine însămi pentru a fi pe măsura lor.

La prima impresie după coborârea pe Aecor, nu arătam în mod special diferită. Plasturele cu enzime de pe umărul meu – schimbat în mod regulat în timpul torpoarei de către un mecanism răbdător – mă aprovizionase cu acelaşi tip de kit de supravietùire pentru astronauţi pe care îl primisem încă din prima mea zi de antrenament pe orbita joasă a Pământului. Sângele meu produce propriul anticongelant pentru a rezista temperaturilor extreme atât ale spaţiului, cât şi ale solurilor. Pielea mea absoarbe pasiv radiaţia şi o converteşte în substanţă utilă. Am avut aceste suplimente de foarte mult timp. Însă pe măsură ce corpul fără greutate s-a modificat în micro-gravitaţie, plutind ca o algă kelp pe o mare calmă, un nou supliment şi-a făcut simţită prezenţa.

Sclipiciul.

Pot să mă gândesc la cel puţin un inginer laborant de acasă care s-ar încrunta la mine spunându-i „sclipici”. Tehnic, ceea ce aveam era reflectină sintetică, o proteină care se găseşte în mod natural în pielea anumitor specii de calmari. Dar... să fim serioşi. E sclipici. Pielea mea

sclipeşte, iar pentru o clipă am simţit o încântare copilăroasă, ca şi cum aş fi golit pe mine tuburi de acuarele, ca şi cum mi-aş fi pictat faţa la un carnaval, ca şi cum aş fi plutit până aici în praf de stele. Dar astrosclipiciul era practic. Aecor e cam la fel de îndepărtat de o stea cât e Uranus de a noastră, ceea ce înseamnă că soarele nu apare pe cer mai mult de un yârf de deget. Nopţile şi zilele nu sunt groaznic de diferite. Aici, sclipiciul ne servea la acelaşi scop ca animalelor din adâncurile mărilor de acasă: prinde şi refractă lumina. Deşi în cea mai mare parte a timpului lucram îmbrăcaţi, să poţi să zăreşti chipurile sclipitoare ale colegilor pe câmpul de gheaţă în beznă nu avea ce să strice. De asemenea, mai aveam nevoie să limităm folosirea lămpilor pe acelaşi câmp de gheaţă întunecat pentru că lumina înseamnă emanare de căldură şi nu ne-am fi dorit să provocăm topiri. Iar în interiorul navei reflectina presupunea mai puţină energie consumată pentru iluminat, ceea ce e grozav într-o lume în care panourile solare sunt inutile şi totul merge pe baterii.

Şi, mai mult decât orice: *eu sclipeam.* Părea al naibii de mare păcat să mă îmbrac, deşi mi-am călcat în cele din urmă pe inimă.

Chikondi a fost prima persoană pe care am văzut-o în ziua aceea, iar chipul lui a fost cu mult mai şocant decât fusese al meu propriu. Din ce îmi aminteam, îmi luasem la revedere de la el abia de o oră, dar iată-l acum zbârlit la faţă, cu pielea lucindu-i şi… evident îmbătrânit. El e cel mai tânăr dintre noi, iar acei doi ani de îmbătrânire avuseseră un efect mai pronunţat pe chipul lui de douăzeci de ani. Era şi mai slab, la fel şi eu, însă petrecusem atâta timp pregătindu-mă mental la cum aş fi putut arăta eu, încât nu mai luasem în seamă cum s-ar fi schimbat prietenii mei.

În mod evident, Chikondi simţea acelaşi lucru, stând câteva clipe bune cu ochii holbaţi la mine înainte de a rupe tăcerea un pic stânjenitoare cu un râset sănătos.

— Bună dimineaţa, a zis.

— Bună dimineaţa, i-am întors eu salutul. Ai dormit

bine?

— Am avut un vis ciudat. Îl ajutam pe fratele meu să reorganizeze biblioteca asta uriaşă, iar cărţile erau scrise în păsărească, şi am realizat dintr-o dată că nu erau deloc cărţi, ci nişte *prăjituri...*

M-am încruntat. Nu ar fi trebuit să fie active niciun fel de părţi ale conştiinţei. Am început să trec în revistă efectele acestui aspect, tot ce ar fi putut merge prost cu încăperea de torpoare, defecţiunile pe care era evident că le omisesem în timpul inspecţiilor, consecinţele neprevăzute care s-ar fi putut abate asupra creierului său...

Chikondi mi-a zâmbit şiret.

— Ariadne, am glumit.

Şi a râs din nou.

L-am luat uşor de umăr, apoi mi-am apăsat bărbia în piept, am plutit dincolo de scară şi m-am împins cu mâinile de-a lungul pereţilor.

— Deci eşti bine, atunci?

— Fantastic de bine, a zis Chikondi, deşi nu fără să facă o scurtă pauză. Urăsc cateterele.

I-am ţinut isonul.

— Mare dreptate ai.

Am găsit-o pe Elena în camera de control, pornind o verificare a sistemului. M-am întrebat dacă, i-a luat mult timp să se privească în oglindă sau dacă se obişnuise deja cu astfel de schimbări. Elena e cea mai în vârstă din echipajul nostru, cu cel puţin nouă ani, astfel că C V-ul ei e plin. A luat parte la Eridania 8, misiunea către Marte, şi a fost prima persoană care să pună piciorul pe Ceres. Nu era la întâiul ei rodeo, însă indiferent de perspectiva pe care o avea asupra corpului ei, nerăbdarea de a începe munca nu putea fi mai evidentă de atât. Văzusem aceeaşi scânteie în ochi în fiecare dimineaţă în care ieşisem împreună la antrenamentele pe teren şi de fiecare dată când îşi lega şireturile bocancilor pentru o plecare sau când îşi umplea recipientele cu mostre. Aveam sentimentul că pentru ea o piele nepământeană reprezenta un semn că lucrurile merg

în direcţia bună.

— Bună dimineaţa, i-a spus Chikondi.

— Bună… şi a aruncat o privire spre monitor. Ziua, mai degrabă.

— Corect, azis Chikondi.

Ziua pe Aecor este de opt ori cât a noastră, dar noi încă mai ţinem orele după cele ale Pământului.

Unii dintre noi, măcar. Plutind în josul scărilor, Jack a venit o jumătate de oră mai târziu, ca de obicei. Am fost cu Jack în diferite echipaje încă de pe vremea începuturilor mele la OCA şi am ţinut strâns legătura tot timpul de atunci încolo, dar în acel moment nu sunt sigură că l-aş fi recunoscut într-o mulţime. Nu îl văzusem niciodată cu părul lung sau cu barba aceea deloc artistic pieptănată.

Ne-a privit pe fiecare pe rând, după care a izbucnit în hohote de râs:

— Arătaţi ca dracu’! a spus el.

— La fel şi tu, a zis Elena, subliniind evidentul.

— Mda, a spus Jack şi şi-a înfipt nasül în tricou, strâmbându-se. Grrr!

Apoi şi-a atins cocul gros făcut deasupra creştetului.

— P-ăsta tre’ să-l dau jos. Dar aş ţine barba. Chikondi, vrei să fim prieteni de barbă?

Au rânjit unul la celălalt, din spatele tufişurilor proprii.

— Sigur că da, a spus Chikondi. Dar cred că a ta e un pericol de incendiu.

Jack a chicotit din toată inima.

— N-o duci nici tu prea bine, amice.

Am plutit către monitorul de comunicaţii.

— Avem fişiere care intră, am zis.

— Ceva urgent? a întrebat Elena.

Orice informaţie pe care OCA ne-o trimisese urma să fie veche de patrusprezece ani, însă până şi informaţiile atât de prăfuite meritau analizate. Am trecut în revistă lista de descărcare. Fără actualizări de protocol, fără notificări de urgenţă. Am clătinat din cap.

— Parametrii sunt neschimbaţi, am zis. Misiunea are undă verde.

Am urmărit cum linia de progres înaintează milimetru cu milimetru, bit cu bit, iar imaginea a născut o căldură anume în mine, aceeaşi care mă însoţea de fiecare dată când o dronă lăsa proviziile la baza mobilă OCA din Antarctica sau când părinţii mei îmi trimiteau pachetele la şcoală. Atunci când lumea pe care o cunoşti este imposibil de atins, nimic nu e mai binevenit decât un memento al existenţei ei.

În termeni de formare profesională, eu nu sunt om de ştiinţă. Sunt inginer. Construiesc aparatele şi produc propulsia care permite oamenilor de ştiinţă să ajungă acolo unde au nevoie. Sunt echipă de suport, în esenţă. M-am simţit întotdeauna confortabil în acest rol. În ziua în care am depus dosarul pentru înscrierea ca stagiar la OCA – la puţin peste nouăsprezece ani –, am trecut pragul campusului din Vancouver cu nici un alt gând în afară de a-mi ţine picioarele pe teren ferm. Îmi imaginam o viaţă muncită în care mi-aş fi dat capul pe spate privind cum rezultatele mele dispăreau în mijlocul norilor. N-aveam nici cea mai vagă idee cât de departe voi fi mers – deşi pe vremea aceea cred că nici OCA nu prea ştia încotro se îndreaptă.

E de înţeles de ce oamenii au încetat în anii 2020 să mai locuiască în spaţiu. Cum să mai poţi să te gândeşti la spaţiu atunci când oceanele tale dau pe dinafară? Cum să mai aloci resurse către ecosisteme extraterestre când oraşele tale sunt prea fierbinţi ca să mai fie locuite? Cum să mai faci comerţ cu metale şi combustibili şi cu idei atunci când liniile fiecărei hărţi sunt în mijlocul fluxului? Cum să te aştepţi ca cineva să îşi mai abată gândurile la întrebări despre lumile de deasupra atunci când întrebările lumii în care eşti blocat – acele criterii vitale despre acasă şi sănătate şi siguranţă – rămân nerăspunse?

Să menţii sonde spaţiale şi sateliţi funcţionali e una; să menţii în viaţă astronauţi e cu totul alta. În vâltoarea Marii Schimbări, nu era nimeni cu suficiente resurse stabile – umane, financiare sau materiale – ca să păstreze viabil

aspectul acesta din urmă. Chiar şi dacă ar fi fost, cei care ţineau baierele pungilor prea adesea aveau motive dincolo de zorii glorioşi pe care pretindeau că îi sprijină. Dacă ai fi vrut să faci rost de fondurile şi de echipamentele necesare zborului spaţial, ori apelai la guvernul tău, al cărui suport pentru ştiinţă se dovedea subţire din moment ce nu mai existau războaie de câştigat, fie către o corporaţie privată care ar fi urmărit descoperiri ştiinţifice doar dacă asta le-ar fi adus o creştere a veniturilor.

Până aici cu beneficiile pentru întreaga umanitate.

Pentru oamenii care lucrau la astfel de programe – astronauţii, da, şi cercetătorii inovatori, da, însă şi pentru miile şi miile de ingineri de zi cu zi, matematicieni, doctori, specialişti laboranţi şi colecţionarii de date ale căror nume şi istorii s-au pierdut de demult – acela nu era viitorul pe care îl visau. Le fusese vândută o viziune a descoperirilor şi progresului accesibile tuturor. Un scop global. O umanitate iluminată. În loc de asta, au aflat că acel vis este inextricabil ancorat în fundamentele miopiei naţionaliste şi lăcomiei materialiste care erau antitetice acelui vis. Îmi imaginez că mulţi au fost şocaţi de realitate şi poate că s-au resemnat.

Dar istoria noastră îşi aminteşte pe aceia care au făcut invers. Oamenii de ştiinţă sunt, în cele din urmă, ilogic de încăpăţânaţi.

Ai fost vreodată într-un loc în care poţi să atingi cu degetele istoria? Unde rămâi nemişcat, simţind cum timpul şi puterea lucrurilor te apasă de peste tot, apasă *în* tine? Aşa m-am simţit eu prima dată când am stat în grădina astronautică de la PNW OCA. O mai fi acolo? O cunoşti? Fiecare campus OCA avea – are, te rog, fie încă să mai aibă – una: o enclavă circulară, îngrădită de piatră albă şlefuită care înainta în turnuri iţind în sus, tot mai sus, până ce erau tăiate abrupt, definitiv ca limita unei atmosfere, lăsând loc cerului de deasupra. Ridicându-se de la sol în şiruri egale şi cu o carpetă din microfibră la fel de egală între rânduri, erau copacii, câte unul pentru fiecare persoană care făcuse o călătorie în afara Pământului într-o

rachetă OCA. Nu conta de unde erai, unde făcuseşi antrenamentul, unde ţi se lansase nava. Când cineva mergea sus, toate campusurile OCA plantau un puiet.

Copacii sunt o privelişte monumentală, însă ţine seama: pădurea de deasupra nu este locul de intrare în grădină. Accesul se face din subsol.

Îmi amintesc păşind printr-un scurt tunel şi către o încăpere ca un dom, slab luminată, care nu conţinea decât o scară în spirală care o lua în sus. Pereţii erau făcuţi din sticlă groasă, iar în spatele ei era acea reţea compactă pe care o găseşti sub orice pădure. Rădăcini întrepătrunse ca nişte degete, cu ţesăturile ciupercilor întinse simbiotic unele în ah tele, permiţând schimbul paşnic de carbon şi nutrimente. Viermii traversând drumuri făcute chiar de ei. Rezervoare de apă şi pietricele decorând scena. Asta înseamnă în cele din urmă o pădure. Nu crede minciuna arborilor individuali, fiecare un stindard al succesului personal. O pădure este o comunitate interdependentă. Resursele sunt împărtăşite, iar viaţa în izolare este o sentinţă la moarte.

Pe măsură ce contemplam rădăcinile, s-a declanşat un cronometru ascuns şi luminile s-au estompat. Odată cu ele mi s-a tăiat şi răsuflarea. Sticla era tapată cu un fel de colorant luminiscent, invizibil în lumina directă, dar strălucind aprig în întuneric. M-am apropiat şi am văzut nume – mii şi mii de nume, tipărite cât de mic ar fi fost posibil. Mi-am dat seama ce văd fără să mi se spună.

Ideea din spatele Open Cluster Astronautics[1] era simplă: zboruri spaţiale finanţate de către cetăţeni. Explorarea de dragul explorării. Apolitic, internaţional, non-profit. Donaţii acceptate de la oricine, fără beneficii, concesii ori promisiuni în afara încercării fervente de a relansa munca astronauţilor dincolo de inevitabila extincţie permanentă. Începuse cu un articol publicat în 2052, o încercare ingenuă a unui colectiv de prieteni din toate colţurile lumii şi din toate domeniile – foşti consilieri ai unor mari nume ajunşi falimentari, membrii naivi ai lumii academice care

---

[1] Grupul Deschis pentru Astronautică, OCA (eng. în orig.).

îşi doreau să facă mai mult decât să predea trecutul, funcţionari guvernamentali ale căror guverne nu mai existau. Dacă îţi propui să faci acte de ştiinţă cu bani şi mâini curate, argumentau ei, dacă vrei să păstrezi aprinsă flacăra chiar şi în vremurile în care steagurile şi siglele se prăbuşeau, dacă înţelegi că explorarea spaţială are cele mai multe şanse atunci când e făcută în numele poporului, atunci poporul este cel care trebuie să se implice ca să se întâmple lucrurile.

Şi am reuşit.

Numele lor sunt gravate pe sticla de la nivelul rădăcinilor, cu acei doisprezece iniţiatori cu dimensiune de text nu mai mare decât a celorlalţi. La fel sunt gravate şi numele tuturor celor care s-au implicat oricât de puţin în această cauză. Nu contează dacă eşti un milionar care a ţinut aprinse luminile în fiecare an sau cineva care a donat doar o dată o sumă cât un bacşiş la restaurant. Suma de care o persoană se poate dispensa este relativă; valoarea generozităţii nu e. Toate acele mici pietricele au fost suficiente ca să paveze drumul spre Lună, apoi spre Marte, spre centura de asteroizi şi mai departe.

Am încercat să îmi găsesc numele pe perete – îmi dădusem toţi banii de bere unui angajat OCA pe care îl auzisem vorbind la şcoală cu patru luni mai devreme –, dar luminile s-au stins înainte să mă pot localiza. Am fost reîntoarsă la lumea lujerilor şi viermilor, ciupercilor şi pietrei, blocâte împreună într-o plasă de nedesprins. Văzut din această perspectivă, nu mai poţi privi niciodată un copac ca o entitate singulară, în ciuda dominanţei lui vizuale. Se ridică semeţ. Este impresionant. Însă, în final, este o strădanie fragilă care nu poate să rămână în picioare decât datorită contribuţiei celor mulţi. Celebrăm copacul care se întinde spre cer, dar pământului ar trebui să îi mulţumim în cele din urmă.

O sută cincizeci de ani ciudaţi ai unor oameni construind nave spaţiale care pot ateriza singure pe alte planete m-au obligat să am, înaintea oricărui lucru, abilităţile de pilot ca

plan de rezervă. Am stringentă nevoie să fiu acolo, cu mâinile mele, în proverbiala roată care se învârte şi se învârte, în cazul în care ceva nu merge bine, iar eu îmi iau îndatoririle cât se poate de-n serios. Chiar şi dacă întotdeauna totul *merge* bine, trebuie să fiu pregătită ca şi cum ar fi oricând o posibilitate să nu fie aşa.

Pe Aecor, nu se întâmplase. Am coborât în atmosferă fără nicio zdruncinătură. Aerul ne-a permis asta, iar mai departe au intrat în acţiune legile fizicii. Trupul meu a trecut printr-un spectru de gravitaţie – mai întâi nimic, apoi un crescendo de greutate lentă care s-a transformat într-o uşoară apăsare, din ce în ce mai pronunţată. Schimbarea de gravitaţie s-a plafonat într-o stare nefamiliară, una care era mai uşoară decât pe Pământ, dar mai grea decât pe luna lui. Era un corp celest blând, unul care nu te împingea în sus sau în jos. Era o încântare această forţă de o, 6 G. Echivalentul gravitaţional al unei guri de suc acidulat sau al unui frecat iute pe umeri.

Trenul de aterizare al lui *Merian* abia îşi terminase extinderea completă, că Jack şi-a şi deschis centura de siguranţă.

— Primul la duş, a zis.

Noi ceilalţi am protestat la unison. Duşul e o activitate cu totul imposibilă în imponderabilitate, doar dacă nu cumva ai chef de plutit în mijlocul unui amalgam de stropi de apă care se duc oriunde, nu şi acolo unde ai vrea tu. Nu reuşisem să ne spălăm cum trebuie de când ieşisem din torpoare şi cu toţii ne doream aprig să dăm o tură pe la coşmelie.

— N-ai prefera o tunsoare înainte să intri la duş? a întrebat Elena, desfăcându-şi propria centură.

Păr pe care l-am fi *putut* scurta şi în microgravitaţie, însă doar cu ajutorul unui aspirator. E mult mai uşor când şuviţele cad singure.

Jack a arătat înspre Elena, aprobator.

— Primul la foarfece.

— OK, a spus ea, luând-o în jos pe scară. Dar primul la tunsoare înseamnă ultimul prin sas.

— Hei, asta nu-i corect, a zis el, urmând-o.

Am apăsat pe butoane.

— Toate sistemele în parametri, dacă interesează pe careva, am spus.

Nu eram deloc mirată de lipsa lor de preocupare pe subiect. Mai mult decât orice, am luat-o ca un semn al încrederii pe care o aveau în *Merian,* lucru care, prin extrapolare, era un compliment faţă de abilităţile mele de a ţine totul sub control.

Chikondi mi-a făcut semn cu degetul mare în sus şi a coborât.

— Mie-mi pasă.

— Mulţumesc, Chikondi.

Am finalizat secvenţa de aterizare şi i-am urmat pe ceilalţi în jos, pe scară. E întotdeauna straniu să poţi coborî printr-un loc prin care cu câteva minute înainte doar pluteai.

În ciuda murdăriei colective, se simţea în aer nerăbdarea pe măsură ce capetele noastre primeau tunsoarea cuvenită şi ne luam rândul la duş. Era o întreagă *lună* care ne aştepta afară, deşi, înainte de asta, trebuia să ne facem *baie.* Dacă vrei să vezi astronauţi extrem de bine antrenaţi punându-se la mintea unui copil de cinci ani, acum era timpul să fii martor. Nimeni nu vrea să facă baie înainte să iasă afară să se joace.

După ce ne-am aranjat, ne-am adunat în zona calei. Jack a scos din buzunar o ştanţă cu şase colţuri şi a aşezat-o pe o ladă.

— Cine se simte norocos?

Elena a luat ştanţa şi a ridicat-o între degete.

— Cifre mari sau mici?

— Mici? a întrebat Jack, privindu-ne pe fiecare.

Am căzut de acord.

— Mici. Unu bate totul.

Elena a răsucit şi a pufnit. Cinci.

A urmat Chikondi. Trei.

După care, Jack. A râs când ştanţa s-a oprit din mişcare. Un alt trei.

— Prieteni de barbă, i-a zis el lui Chikondi, şi au bătut palma.

— Nu v-aţi păstrat bărbile, am spus eu.

— Slavă Domnului, a adăugat Elena.

— Nu mai contează, a zis Jack. Prieteni de barbă e mai degrabă o…

— O stare de spirit, a spus Chikondi.

— O stare de spirit, a confirmat Jack.

Mi-am dat ochii peste cap, după care am rotit ştanţa.

M-am holbat.

Doi.

Am continuat să mă holbez chiar şi după ce Jack a început să huiduie, iar Chikondi să mă bată pe umăr.

Eram prima care să iasă pe uşă.

Dacă arhivele media ale OCA încă mai există, poţi găsi filmări de la petrecerea de lansare a Lawki 6. Holul campusülui era plin vârf, tavanul înalt sub care participasem la atâtea întâlniri aproape de nerecunoscut pe sub pânza de afişe şi lumini colorate. Locul era umplut până la refuz, cum şi era de aşteptat. Pe lângă echipa proiectului şi familiile membrilor echipei, puteai vedea presa şi familiile celor de la presă şi cetăţeni donatori din întreaga lume.

Dacă vei privi înregistrările, ne-ai putea vedea şi pe noi: patru inşi făcându-ne loc printr-un ocean de oameni, strângând mâini şi luându-ne în braţe şi acceptând daruri. Ai putea-o vedea pe Elena, în costumul ei la patru ace şi părul înfoiat, profesionista desăvârşită, la fel de uşor abordabilă şi într-o gloată de mii de persoane, şi într-o sală de seminar cu o sută de persoane sau la o cină în familie cu zece membri. L-ai putea vedea.pe Jack, cu un rânjet degajat pe chip şi cu haina aproape şifonată, savurând la OCA Oceania drogul mulţimii înnebunite după eroul lor crescut în Melbourne. L-ai putea vedea pe Chikondi, arătos ca un portret în ulei şi în cea mai amplă stare de nervozitate din viaţa lui. Iubeşte oamenii şi nu l-aş cataloga drept un timid, dar se simte în mod clar mai confortabil în mijlocul audienţei decât în lumina

reflectoarelor. Şi de aceea m-ai vedea pe mine la dreapta lui – cea în rochie bleu, şoptindu-i la ureche glume stupide ca să îl fac să zâmbească la camere. Şi eu zâmbesc – în parte pentru că râsetele lui mi le alimentează pe ale mele, în altă parte pentru că nu e prima mea participare la un circ de PR şi cel mai mult pentru că mă distrez cu *adevărat.*

Dacă totuşi priveşti mai atent, ai putea observa o clipă în care îmi pică faţa. Nu mai ştiu în care moment al serii se întâmplă, dar e secvenţa pe care mi-o amintesc cel mai bine. Clipa în care îmi zăresc familia în mulţime: părinţii mei, fratele meu, cumnata mea, micuţa mea nepoată. Ştiam că o să fie prezenţi, însă nu mă aşteptasem să îi văd în contextul defilării mele oficiale. Mă încurajează şi îmi strigă numele şi sar în sus. Dar, de asemenea, le văd durerea din priviri, o durere identică celei pe care mi-am ascuns-o pe după zâmbetul calculat.

Revenirea pe Pământ este una dintre componentele cheie ale misiunilor Lawki. OCA s-a opus întotdeauna vehement îmbarcării unor echipaje doar dus. Misiunea noastră este de a cataloga, nu de a coloniza. Reîntoarcerea pe lumea pentru care te-ai chinuit să culegi informaţii este vitală psihologic. Trebuie să îţi reaminteşti pentru cine faci munca. Trebuie să ştii că nava spaţială înghesuită care te poartă nu îţi va fi ultima ta casă. Fără un final în cerc închis, odihnitor, aşteptându-te, un astronaut aflat într-o criză ar putea decide să taie nodul şi să îşi facă un cămin pe o altă lume care nu ar fi a sa. Lawki 6 se va întoarce pe Pământ, aşa e declarat fără echivoc în manifestul misiunii noastre.

Doar că o vom face în optzeci de ani.

Noi, astronauţii, suntem învăţaţi să compartimentăm cruda realitate a zborurilor interstelare. Petrecerea de lansare este o sărbătoare publică; Ziua Familiei care începe în dimineaţa următoare este o perioadă de mâhnire în privat. Acea zi nu include niciun program obligatoriu; colegul nostru de la PR nu urma să bată nervos din picior şi să îşi verifice regulat ceasul în timp ce ne ţine în faţă un

pachet de şerveţele. Acea zi este numai şi numai a noastră.

Nu o să detaliez aici ce am făcut sau ce am zis în Ziua Familiei, nici să repet cuvintele care încă îmi mai răzbat în minte. Asta e ceva ce îmi aparţine mie şi numai mie. Nu am de gând să îmi pun pe tavă acea parte din mine. Şi nici nu o să spun despre cum a decurs ziua pentru ceilalţi din echipajul meu (deşi de nenumărate ori ne-am destăinuit unii altora această povară). O să îţi explic în cel mai astronautic mod pe care-l cunosc: ca o simplă notă de şedinţă.

Te urci într-o maşină şi te duci într-un loc ales de tine. Poate că un parc. O plajă. O casă închiriată pentru ocazie, care conţine uşi ce se încuie şi storuri care se trag.

Îi ţii în braţe pe toţi, cât de strâns poţi.

Le spui că îi iubeşti.

Le spui că ştii.

Le spui la revedere.

Plângi. O grămadă.

Continui să plângi după ce te întorci în campus. Plângi până ce ajungi la chiuvetă şi vomiţi. Plângi şi în timpul ăsta.

Te întrebi dacă nu eşti cumva o fiică rea, o prietenă rea, o egoistă nenorocită care îşi impune propriile prostii intelectuale mai presus de acei oameni vii şi reali care de-a lungul timpului ţi-au turnat cu găleata tot ce ţi-ai fi putut dori, doar pentru a primi în schimb răsplata de a fi părăsiţi pentru totdeauna.

Nu răspunzi niciodată întrebării şi nici nu o vei face.

Îţi pui centura de la bordul navei tale.

Cumva, pleci.

Inima îmi plesnea în piept când mi-am îmbrăcat costumul. Purtăm costume, desigur: costume ATEV pentru sol – adică Activităţi Terestre Extravehiçulare – şi costumele AEV infinit mai greoaie – normalele Activităţi Extravehiçulare – pentru ieşirile în spaţiu. Costumele ATEV sunt doar parţial pentru propria protecţie, pentru că cel mai mult sunt destinate să protejeze mediul de noi.

Asta e una din marile prejudecăţi pe care le au oamenii despre somatoformare – ideea că suplimentele noastre înseamnă să ne putem plimba liniştiţi prin jur în goliciunea perfectă, trecând prin orice biom fără niciun impact mai mare de o uşoară briză. Este o imagine romantică, însă una care ar fi extrem de nesăbuită. Chiar şi după spălat, pielea umană este plină de bacterii care nouă ne sunt bune şi necesare, dar care ar face măcel într-un nou ecosistem.

De asemenea, expirăm bacterii în acele picături microscopice care ne străbat căile respiratorii. Lăsând la o parte microbii simbiotici, nu ai de unde să ştii ce ar face contaminanţii umani unui mediu nou. Ar fi oare sebumul de pe piele toxic vieţii de acolo? Adăpostim alergeni? Suntem otrăvitori în mod pasiv? Nu ai cum să ştii. În plus, am putea şi *noi* să ne îmbolnăvim, iar asta ar fi sfârşitul misiunii (şi foarte probabil al nostru). Aşadar, costume.

Cel de acum nu era primul meu pas în afara Pământului. Am petrecut un an şi jumătate de evaluare la Baza Lunară Noul Mileniu. M-am simţit sublim din prima clipă în care nava spaţială a aselenizat şi am continuat să am fiori în fiecare dimineaţă în care m-am trezit în patul meu de cazarmă aducându-mi aminte că *Dumnezeule Mare, sunt pe Lună!* Dar, într-un fel, experienţa nu era aşa, făcând abstracţie de drumul-de la Pământ. Luna nu era un mister, ci un loc vizitat de mulţi alţii înaintea mea. Îmi e dificil să explic sentimentul, pentru că mă tem să nu sune ca *mda, m-am dus pe Lună, mare chestie.* Luna e incredibilă, să fii sigur de asta. Am simţit doza zilnică de reverenţă. Însă am mai simţit o altă reverenţă, o reverenţă înrudită atunci când am stat pentru prima dată pe buza Marelui Canion sau am admirat fără suflare şi tremurând pe vârful Muntelui Fiji. Locuri despre care învăţasem că există şi către care tânjeam, brusc revelându-mi-se în faţa ochilor. Am simţit acelaşi lucru pe Lună, cu o emoţie care mereu părea să fie climaxul a ceea ce aş putea experimenta. Am crezut că este culmea uimirii, că toate miracolele naturii mă vor vrăji în acelaşi fel.

Nici pe departe.

Am coborât pe rampă. Gândurile îmi erau confuze, asemenea unui vis. Eram atât de copleşită, încât îmi era teamă că nu-mi voi mai aduce aminte mai târziu ce experimentez. Totuşi, am făcut-o. Încă o mai fac, încă îmi amintesc. Nu voi uita niciodată.

Dincolo de trapă ne aştepta o tăcere ireală, de parcă luna şi-ar fi ţinut respiraţia împreună cu mine. Ghetele mele au tropăit timid, fiecare pas un pic mai aproape în drumul către sol. După care sunetul s-a schimbat – nu acel ton metalic artificial, ci pocnetul simplu al gheţii. O simţeam cum cedează încet sub greutatea mea, după care reuşea iute să îşi menţină rigiditatea. Mă înconjura o gheaţă nesfârşită, neatinsă şi neperturbată. O pânză fără cusur. Un bloc de lut neted. Şi mai degrabă *părea* lut sau noroi decât apa din care ştiam că e compusă. Datorită spectrului roşu iradiat de soarele de deasupra noastră, gheaţa nu arăta alb sau albăstrui, ci negru lucios. Mai mult decât orice, mi-a adus aminte de un câmp de lavă.

Am stat acolo, fără gânduri şi fără cuvinte. În ciuda tendinţei de a face mici salturi, efect al gravitaţiei restrânse, am rămas ţintuită. Pe Luna de acasă, am vizitat la un moment dat locul aselenizărilor Apollo, aşa cum o fac toţi astronauţii. Este pelerinajul nostru, ritualul nostru. Am văzut urmele paşilor lui Neil Armstrong, conservaţi în spatele clopotelor de sticlă protectoare şi, în timp ce stăteam pe acelaşi praf lunar, m-am simţit în acelaşi fel în care mă simţisem pe Pământ în vizita la Peştera din Altamira, când mi-am ridicat palma aproape atingând pigmentul imprimat de un necunoscut cu treizeci şi şase de mii de ani înainte: o minusculă verigă dintr-un lanţ copleşitor.

Aecor era diferită. Ştiam că urmele paşilor mei nu vor dăinui. Stăteam pe gheaţă, nu pe fărâmă de rocă, iar aceleaşi gheizere care şlefuiseră oceanul îngheţat vor fi şlefuind din nou şi din nou, cu timpul. Însă contribuiam la naşterea unei noi verigi, şi mă îndoiam că vastitatea acestei simţiri ar fi putut fi egalată.

Jack m-a scos din reverie.

— Un mic pas, nu, Ari? a zis el, citindu-mi mintea.

M-am întors şi l-am privit. Toţi cei trei membri ai echipajului meu aşteptau lângă trapă şi, presupun, o făceau de ceva timp din moment ce începuseră să râdă la mine. În fine, nu şi Elena. A scos şi ea un scurt chicotit, însă era acompaniat de o privire complice. În definitiv, ea fusese prima care să pună piciorul pe un asteroid. Înţelegea.

Ca orice oaspete bine-crescut, am verificat cu grijă împrejurimile înainte de a ne instala căminul provizoriu. O sondă poate să caute un loc potrivit pentru aterizarea navei tale, dar numai atunci când eşti la sol îţi poţi da seama dacă eşti pe cale să desfăşori modulul într-o mocirlă sau, şi mai rău, peste casa altcuiva. I-am trimis pe fiecare în altă direcţie faţă de zona de aterizare, rotindu-ne temeinic în sens invers acelor de ceasornic. Am verificat terenul de sub tălpi, atenţi să nu dăm peste ceva ce ar fi fost mai bine să nu fie perturbat. Facem tot ce putem ca să nu lăsăm urme după noi.

E dificil de realizat unde să tragi linia. Dacă exagerezi – o trăsătură clasic umană, presupunând că există aşa ceva –, începi să dai apă la moară unor potenţiale dezastre. Dacă modulul de aterizare a zdrobit ceva? Dacă zgomotul aterizării a speriat ceva şi i-a întrerupt sezonul de împerechere? Dacă tocmai fix locul unde ai aterizat e cel în care două bacterii din specii diferite s-au întâlnit pentru prima oară şi dacă întâlnirea lor ar fi dus la apariţia unor noi specii, iar tu, nenorocitul, tocmai ce le-ai şters existenţa?

Obişnuiam să rămân trează mult timp cu astfel de gânduri în minte. Dar dacă te laşi condus de o astfel de logică, nu mai poţi fi în stare să faci niciun pas. La cum văd eu lucrurile, dacă impactul unui obiect de dimensiunea unei case e capabil să distrugă un întreg fir al evoluţiei, acel fir deja nu avea prea mulţi sorţi de izbândă. Aterizarea unei nave spaţiale nu e cu mult diferită de rostogolirea unui bolovan, de căderea unui meteorit sau de

prăbuşirea unui copac. Iar spre deosebire de astfel de obiecte, noi plecăm şi curăţăm în urma noastră. Încercăm să fim nişte chiriaşi cuminţi şi nişte observatori responsabili, să avem un impact cât mai mic posibil. *Posibil.* La un moment dat, trebuie să accepţi faptul că orice acţiune propagă unde, iar singura alternativă e să stai nemişcat şi să nu cunoşti nimic.

Aceste dileme morale îmi dădeau târcoale pe măsură ce examinam terenul dimprejur. Iniţial, am pornit lanterna de pe cască, dar asta a declanşat o juxtapunere discordantă. Spre deosebire de lumina slabă a soarelui venind de deasupra, lanterna mea emitea pe un spectru alb integral, creând astfel culori care nu existaseră înainte (gândeşte-te la un fascicol de lumină neagră într-o cameră întunecată). Sub razele mele mobile de lumină, gheaţa neagră a devenit albă, pătată cu linii de galben şi maroniu. Te dezorienta, pe moment, aşa că am preferat să îmi las ochii să mi se ajusteze la starea naturală de pe Aecor.

— A mai găsit cineva ventiluri? a întrebat Chikondi prin cască. Am unul mic aici. Hmmm, ce-aş vrea să-l pot mirosi.

Jack era mai puţin entuziasmat.

— Când ne întoarcem acasă, te duc până la un capac de canalizare, a zis. Şi mai combin şi nişte ouă stricate. Cred că ar fi pe-aproape.

Asta e chestia cu aceste luni de gheaţă maiestuoase. Suprafaţa îngheţată e bună de pus în vederi, însă lichidul de dedesubt pute până la cer. E un întreg ocean de apă salină, cald ca o cadă bună, dar colcăind cu bacterii, plin până la refuz cu fiecare naştere şi moarte care s-a petrecut vreodată în el. Aşa cum a subliniat lamentarea lui Chikondi de sub tubul de oxigen, era un miros după care numai un biolog ar fi putut tânji.

— Ar trebui să ne îngrijoreze ventilurile cu ceva? am întrebat.

Găsisem şi eu unul, o cavitate mică din care ieşeau aburi şi care se deschidea către un abis necunoscut.

— Nu, a spus Elena. Vrem să dăm de ventiluri, cu măsură şi de la o distanţă sigură. Priveşte-le ca pe nişte

valve de presiune.

— Mda, a adăugat Jack. Fără găuri, ar putea plesni.

— Şi nu ne-am dori asta, a completat Chikondi.

— Nimeni nu şi-ar dori asta.

După ce am terminat de inspectat vizual, am adus sfredelul, pentru a verifica grosimea gheţii şi ca să ne asigurăm că ne-ar putea menţine greutatea instrumentelor şi a navei pe o perioadă îndelungată. Undă verde pe toate planurile. În sfârşit, venise momentul distracţiei.

Modulele de habitat gonflabile sunt unele dintre invenţiile mele favorite. *Merian* este echipată cu două – unul pentru seră, unul pentru laboratorul ermetic –, fiecare poziţionat într-o latură şi cu sas propriu. Deşi împachetate în containere de dimensiunea unei maşini mici, aproape că ne dublau spaţiul de locuit. Tot ce trebuia să facem era să îndepărtăm capacele de depozitare, să desfăşurăm prelata cvasi-indestructibilă, să apăsăm pe un buton şi să privim cum se întinde.

Chiar şi cu modulele extinse, Spaţiul din habitat de abia era cât cel al unei case destinate unei singure familii. Te-ai gândi că să petreci ani de zile într-un astfel de spaţiu ar putea să te facă să devii claustrofobă, însă ia în considerare că aveam la dispoziţie singura clădire umană – de fapt singura clădire – a acelei lumi în care călătoream. Nici măcar cele mai rurale persoane nu pot înţelege ce înseamnă să stai pe suprafaţa unei planete care nu are niciun oraş, nicio stradă, nicio structură artificială. Dacă ai fost norocos să ajungi într-o rezervaţie naturală sau în orice alt loc larg deschis, ai avea un termen de comparaţie. Absenţa oricărui zgomot mecanic. Smerenia minunată şi fragilă a conştientizării faptului că eşti singurul om pe o rază de kilometri întregi. Dar chiar şi în astfel de locuri, chiar şi pe crestele celor mai izolaţi munţi ştii că undeva la o anume distanţă e totuşi o şosea. O cabană a pădurarului. Un hotel cu o baie caldă şi un bufet cu mic-dejun.

Nu şi pe Aecor. Nicăieri în afara Pământului. Până acum nu am găsit nici o altă formă de viaţă care să construiască oraşe sau maşinării. Atunci când stai pe aceste lumi

tăcute, ştii că pe întreaga sferă, în orice direcţie, e numai pustietate. Dacă te îndepărtezi prea mult de nava ta, împrejurimile îţi reamintesc repede că eşti doar un animal şi că există un motiv temeinic pentru care strămoşii noştri au inventat unelte şi ziduri.

În faţa unei astfel de stări copleşitoare, sunt foarte mulţumită de confortul oferit de încăperile înguste de pe *Merian.* Când îţi petreci zi după zi muncind pe teren într-un mediu întins la infinit, cea mai binevenită privelişte din lume e cea a unei cuşete primitoare în spatele unei uşi încuiate.

Mi-am pus echipajul la treabă verificând modulele pe măsură ce se umflau. Am analizat din toate colţurile fiecare încreţitură a materialului, pentru a nu avea fisuri.

— Tare mult le ador, a zis Jack, privind satisfăcut la cilindrele ca nişte bezele care pufneau umflându-se.

Şi eu mă bucuram de imagine, dar eram şi mai nerăbdătoare pentru ce urma imediat după: despachetarea jucăriilor noastre.

Ai mers vreodată cu cortul? Dacă da, când ţi-ai dus prima tură de echipamente, ai stat vreodată să le desfăşori pe toate în faţa ta şi să te minunezi la acea adunătură de obiecte mici şi ingenioase? Chibriturile mititele? Prosopul ultra-absorbant? Aragazul de campare? Instrumentul acela de buzunar care conţine o lupă şi trei cuţitaşe şi o râzătoare de solzi de peşti pe care nu ai folosit-o niciodată? Aşa mă simt eu de fiecare dată când îmi pregătesc bancul de lucru din laborator. Spaţiul de depozitare este ceva preţios în orice navă, şi să poţi să dotezi integral un laborator evident că cere o grămadă de lucruri, însă asta este uşor de oferit la bordul Merian, care are o cală plină cu diversele comori ale necesităţilor ştiinţifice. Microscoape, termometre, altimètre, senzori de lumini, declanşatoare automate pentru înregistrare, cilindri pentru turbiditate, sonde pentru pH, sonar de mână, cuptoare, cuadrante, lopeţi, recipiente pentru mostre, imprimante 3D, pensete, scanere moleculare, burghie pentru miezuri, monitoare seismice, camuflaje, rulete,

recordere audio, aerodrone, hidrodrone, mănuşi, măşti, etichete, lamele şi mai mulţi ochelari decât poţi număra, toate uşoare şi compacte pe cât au reuşit cele mai strălucite minţi de pe Pământ să le facă, toate depozitate în siguranţă în lăzi perfect marcate, pe rânduri perfect înşirate.

Este extrem de satisfăcător.

Odată ce modulele au fost amplasate, am mers înăuntru şi ne-am despachetat recompensa, dând instrumentele din mână-n mână.

— Sera, prima? a întrebat Chikondi.

— Laboratorul, primul, a zis Elena.

— Aha, a răspuns el.

Laboratorul etanş a fost munca cea mai grea, însă Chikondi era nerăbdător să înceapă treaba cu legumele. Ai crede că era o dorinţă pragmatică – doar radiaţia nu e suficientă ca să primim nutrimentele necesare supravieţuirii, iar cu cât mai repede ne-am fi apucat să însămânţăm, cu atât mai repede am fi primit ronţăieli. Dar nu, el voia să înceapă să se joace cu plantele, la fel cum ştiam că pe Elena o mânca palma să adune aburii din ventiluri, iar Jack voia să se ducă la plimbare şi să culeagă pietre. Eu deja eram în locul meu cel mai plăcut. Aterizarea fusese un succes, costumele funcţionau, modulele erau active, acele lăzi perfecte erau despachetate. Ca să poţi face ştiinţă, ai nevoie de instrumente, de adăpost şi de modalităţi de a ajunge acolo unde îţi propui. Eu eram responsabilă de toate astea. Împleteam acoperişul pavilionului sub care se va fi desfăşurat treaba. Nimic altceva nu mi-aş dori mai mult, nimic nu m-ar face mai mândră.

— Îţi lipseşte cafeaua?

L-am întrebat asta pe Jack atunci când s-a trezit lângă mine. Noaptea trecută, îi mutasem şandramaua în cabina mea, aşa cum mai facem uneori. Sau invers. Sau deloc.

Jack a stat o clipă pe gânduri, privind atent la tavanul vopsit metalic.

— Mneah! a zis, scărpinându-se sub bărbie.

Răspunsul lui nu a fost deloc surprinzător. Lui Jack nu-i lipseşte să nu mănânce o zi întreagă. Acasă pe Pământ era genul de calamitate pe două picioare, ar hăpăi pe nerăsuflate – cantităţi apreciabile – dacă i-ai pune mâncare în faţă, însă altfel neglijând-o complet, absorbit de muncă sau de joacă până la instalarea unei dureri cumplite de cap şi a unei dispoziţii proaste care să-i reamintească nevoia de a băga, în el un baton cţi proteine ca să poată continua ce face. Dintre noi toţi, lui îi era cel mai uşor să uite de plăcerea unui stomac plin. Pentru Jack, adoptarea unor metode alternative de hrănim era o eliberare. Abia aştepta să fie liber de nevoia de a se opri pentru un prânz.

M-am ridicat şi m-am îmbrăcat. Jack s-a întins ca o pisică, împreunându-şi mâinile la ceafă şi savurând atingerea pernei simple de parcă s-ar fi aflat într-un hotel de lux.

— E totul atât de tăcut, am zis privind scurt prin hublou, dincolo de care gheaţa se întindea la nesfârşit în jurul nostru, stearpă şi minunată. O zi bună pentru cineva care ar vrea să caute nişte pietre.

Nimic nu e pentru Jack mai tentant în viaţă decât pasiunea sa neţărmurită pentru pietre, asta în afară de praf, în special praf care *s-a transformat* în piatră şi *mai ales* dacă acea piatră are vreo fosilă prin ea. A încuviinţat tăcut, dar n-a părut dispus să-şi întrerupă moţăiala.

A fost o perioadă în viaţa noastră împreună când aş fi tras de el să se ridice şi l-aş fi întrebat dacă are habar cât e ceasul. Vremurile astea au trecut de mult. Ştiu cum se desfăşoară pentru Jack o dimineaţă. O să stea întins până în ultima clipă posibilă, o să se îndrepte agale spre laborator cu graba cu care te duci la un brunch de duminică, apoi o să facă treabă atât de bună, că nu mai contează ce oră a zilei e. Jack e un fanfaron, un mijit, un ameţit care trece cu brio prin orice examen fără să vină la cursuri, cu un joint fumat în pat după o zi de teren, de cocoţat pe stânci şi un ocean trecut înot. E conştient că e bun la ce face şi nepermis de arătos, şi foloseşte ambele

calităţi ca să scape nepedepsit. Singurul lucru mai enervant decât asta e cât de uşor pun eu mereu botul la vrăjeala lui.

M-am privit în oglindă şi m-am frecat pe creştet. Tunsoarea pe care mi-o făcusem nu era cine ştie ce uniformă. Mi-am luat tableta de pe noptiera de lângă şi am aruncat un ochi pe programul din ziua aceea.

— Ştii că azi trebuie să facem fişele de control, nu? l-am întrebat.

Sistemul de torpoare ţine evidenţa stării noastre de sănătate, însă nu ai cum să afli dacă maşinăriile tale interne o ard cum trebuie dacă nu te apuci să le şi foloseşti. După ce aşezăm tabăra şi ne instalăm, examenele medicale complete sunt prioritatea.

De acolo de unde era tolănit, Jack a ridicat degetul mare în sus. Greu de interpretat ca un „da” sau ca un „ştiu”, şi nici nu prea conta care. Jack îşi aducea mereu aminte. Verificarea plasturilor era ceva cu care nici măcar el nu se juca.

Am ieşit din cabină şi am coborât pe scara care ducea la puntea inferioară. În camera de control, am dat de Elena, analizând pe ecranul mare datele acelei dimineţi. După felul în care îi erau îmbujoraţi obrajii, am putut să-mi dau seama că deja fusese pe afară, făcându-şi obişnuitul rond din staţie meteorologică în staţie meteorologică, asigurându-se că instrumentele ei funcţionau corect. Un beculeţ verde pe un monitor nu e niciodată suficient pentru ea. Elenei îi plac inspecţiile vizuale. Îi place tangibilitatea lucrurilor. Vântul şi cerul sunt suficient de efemere, mi-a zis cândva. Dacă e să le studieze, vrea să le şi simtă.

— Ceva interesant? am întrebat, punându-mi palma pe umărul ei.

Uneori, mai împărţim cabina. Nu îşi mută şandramaua la mine. Elenei îi place spaţiul ei privat.

I-am recunoscut prea bine expresia – acea degajare mulţumită, siguranţa de sine, cu o jumătate de zâmbet, privirea care spunea că e în control mai mult decât oricine

şi oricând.

— Cifrele arată bine, a spus, după care şi-a îndreptat faţa spre mine, iar ochii i-au alunecat imediat către laturile capului meu.

— Părul tău pare că ar avea nevoie de nişte ajutor.

Am râs.

— Da, speram să mă…

Dar deja era ridicată din scaun, uşuindu-mă către baie. Când Elena îţi cere să te duci undeva, te duci. Nu contează dacă e dincolo de hăul unei stânci sau într-o alee întunecată şi necunoscută sau doar pe hol în jos. Când Elena decide încotro merge, tot ce mai poţi face e să ţii pasul cu ea.

Ne-am luat poziţiile noastre obişnuite: eu pe podea, ea pe un scaun scund, cu maşina de tuns în mână şi picioarele căuş în jurul meu. Mi-a aşezat un prosop pe umeri şi mi-a îndreptat bărbia la piept, apăsându-mă uşor pe creştet cu palma. Maşina de tuns a început să bâzâie încet pe scalpul meu. Smocuri de păr tăiat i-au căzut pe picioare. Are picioare puternice, cu care obişnuia să alerge maratoane şi care nu erau niciodată prea mândre ca să refuze un dans, dacă era cazul. Mă simţeam în siguranţă acolo, ca întotdeauna, şi eram profund recunoscătoare de acest sentiment. Treisprezece ani conştienţi de trăit cu şi de muncit alături şi de bazat pe Elena, şi încă mă mai intimida ca naiba. Într-un fel bun.

— Îţi lipseşte cafeaua? am întrebat-o.

Elena a suspinat scurt.

— Dumnezeule, da! îţi dai seama cât de multe lucruri aş putea face în plus dacă aş avea cofeină?

Mi-a aplecat capul într-o parte şi a început să lucreze în jurul urechilor mele.

— Îmi mai lipseşte şi ciocolata caldă, a zis.

— Of, da.

Mi-am închis ochii, aducându-mi aminte de Crăciunurile primitoare alături de familie, dozele instant ieftine din timpul şcolii, termosurile minunate din excursii.

— Cu bezele.

— La naiba cu bezelele. Scorţişoară sau nimic.

Am râs, şi la fel şi ea. Mi-a terminat tunsoarea, periindu-mi resturile de pe gât, şi s-a privit în oglindă.

— Nu mi-ar strica nici mie câteva retuşuri, cred, a spus.

Nu m-am oferit să îi întorc favoarea. Elena îşi tunde singură părul şi deja se apucase să o facă aplecată deasupra chiuvetei.

— Strâng eu, a zis. Ştii că azi facem fişele de control, nu?

— Îhî.

— Eu deja mi-am făcut-o pe-a mea, dar cred că Chikondi încă nu a terminat.

— S-a trezit?

A murmurat scurt că *da,* trecându-şi lama peste cap. Am lăsat-o să-şi vadă de treabă şi m-am întors la scară. Nu era nevoie să ghicesc unde era ultimul membru al echipajului meu.

Am coborât, am trecut de sistemul de menţinere a vieţii şi am ajuns în cală. Am intrat în Trapa A, dincolo de pereţii metalici ai navei şi într-unul dintre modulele gonflabile. M-a lovit imediat o pală de aer cu umiditate ridicată, iar ochii mi s-au strâns încercând să mă adaptez la lumina puternică.

Chikondi stătea la bancul de lucru al serei, inspectând la microscop primele sale lamele şi fredonând încet cu căştile puse pe urechi. M-am strecurat pe lângă el şi l-am privit tăcut cum lucrează, anticipând nerăbdătoare clipa aceea în care-şi va da seama că sunt acolo.

Clipa a venit, şi a fost perfectă. Chikondi a sărit cât colo.

— Ariadne! a zis şi şi-a scos căştile, m-a împins cu o supărare mimată şi a râs singur. De cât timp eşti aici?

— Abia de-un pic.

Chikondi a scuturat din cap.

— Un mod groaznic de a zice bună dimineaţa.

— Îmi pare rău, am spus, fără să-mi pară deloc rău.

M-a privit, aşteptând.

— Bună dimineaţa, Chikondi.

— *Bună dimineaţa,* a întors şi el vorbă, apăsat. Uite,

vezi… a zis şi a ridicat o frunză subţire de spanac modificat genetic pentru a creşte mult mai repede, ajungând de la sămânţă la salată în câteva zile…Ţi-am păstrat asta.

Am luat ofranda şi am ridicat-o în dreptul ochilor. Bobul se despicase, formând două frunzuliţe, de o parte şi de alta.

— Sunt gemeni.

— E un mutant! a spus el, entuziasmat.

Fără nici o altă explicaţie legată de motivul pentru care o pusese deoparte. Frunza era un mutant, iar mutanţii sunt *cool.* Sfârşit. A întins mâna, a rupt una dintre frunzuliţe şi a aruncat-o în gură.

Am făcut la fel cu a mea.

— Un mutant foarte gustos, am zis.

El a încuviinţat, încântat.

— Cred că încrucişarea asta e câştigătoare. Recolta de acum e deja mult mai robustă decât specimenele de la teste. O să trec în raport modificările pe care le-am făcut. Când e termenul?

— Marţi. Hei, că tot veni vorba de mutanţi şi de protocol…

O clipă, s-a uitat pierdut la mine, încercând să-şi dea seama despre ce vorbeam.

— Aaa, controlul. Mda.

A părut un pic dezamăgit de ideea de a-şi părăsi bancul de lucru, însă a oftat afirmativ şi responsabil. Spre deosebire de Jack, Chikondi avea tendinţa *să uite,* mai ales dacă ceva atât de captivant precum mostrele de plante i se înfăţişau irezistibil în faţa ochilor.

— Hai să mergem, şi-a călcat el pe inimă.

Am urcat împreună pe scară, sporovăind despre succesul fertilizatorului. Lucra la proiectul acesta de săptămâni bune înainte de lansare, şi petrecusem multe nopţi împreună în campusul de acasă ascultându-l cum dezbate ideile despre nivelul de potasiu şi azot necesare. Chikondi nu e prea interesat de sex – cu mine saü cu oricine altcineva –, dar când trece pe la cabina mea să vorbim ne implicăm într-un alt fel de destăinuire, una care

este la fel de bună şi intimă.

— Eu primul sau tu prima? m-a întrebat în timp ce intram în cabinetul medical.

M-am îndreptat spre dulăpiorul cu medicamente.

— Tu primul?

S-a cocoţat pe patul de examinare şi am trecut prin protocol, pas cu pas. I-am verificat greutatea, semnele vitale. Îl puteam simţi cum se relaxează sub atingerea mâinilor mele, la fel cum o făcusem eu mai devreme cu Elena în timp ce mă tunsese. Acea încredere reciprocă mă făcea să fiu calmă şi în siguranţă.

— Îţi lipseşte cafeaua? l-am întrebat în timp ce îi ascultam bătăile inimii.

Avem un pulsometru care este mai exact decât stetoscopul, însă Chikondi e cel care m-a învăţat cum sună o inimă. Datorită lui, pot să interpretez orice pocnet şi ecou şi să citesc fiecare muşchi. Oricât de mult iubesc sistemele automatizate, ăsta e singurul moment în care prefer să ascult de una singură – mai ales dacă înseamnă să îl ascult pè el.

— Hmmm, a zâmbit timid pe măsură ce rumega întrebarea mea.

A deschis gura, a închis-o iute, gânditor, după care a deschis-o din nou.

— Nu prea mi-a plăcut niciodată cafeaua, a spus în cele din urmă.

— Cofeina sau gustul?

— Gustul. Dar… na. Cred că îmi lipseşte întrucâtva.

L-am suflecat mâneca.

— De ce?

A privit spre tavan, meditativ, eu luându-i sânge în timpul ăsta.

— Mi-e dor de zilele în care tatăl meu pregătea cafeaua, pe vremea în care, stăteam cu ei. Toată lumea o bea – mama mea, fraţii mei. Dar nu îmi lipseşte să o *beau.* Îmi lipseşte acel tip de întâlniri care se petreceau în jurul cafelei.

A tăcut pentru o clipă, după care a aruncat o privire la

monitorul aparatului în care introdusesem mostra lui de sânge.

— Totu-i bine?

Am aşteptat până ce computerul a terminat de verificat parametrii de bază individuali, pentru comparaţie. Fiecare corp este diferit şi nu poate fi măsurat decât faţă de sine însuşi. Toţi plasturii noştri şi infuziile cu suplimente sunt croite pentru nevoile specifice unei persoane. Eu, spre exemplu, m-am născut cu daltonism şi a trebuit ca la vârsta de patru ani să urmez o terapie genetică pentru a avea vedere pluricromatică. Elena are o predispoziţie moştenită pentru cancer mamar, pe care plasturele ci i-o suprimă. Plasturii lui Jack au un dublu rol, de asemenea, oferindu-i testosteronul de care are nevoie încă de la – aşa cum îi zice el – a doua pubertate. Chikondi e singurul dintre noi despre care ai putea spune că are doar nevoi medicale tipice.

— Examinările tale sunt plictisitoare, am zis.

Măcar dacă ai avea vreo deficienţă de vitamine sau ceva^ ca să pot să scriu şi eu ceva în dosar.

— Mi-aş putea rupe din nou glezna – a spus –, dacă eşti aşa de plictisită.

Am râs, reamintindu-mi ce belea pe cap a fost Chikondi după ce şi-a fracturat maleola în timpul unui antrenament de două săptămâni de supravieţuire în deşert, în Badain Jaran.

— Mai bine nu, am concluzionat.

I-am pus la loc mâneca, având grijă să nu ating ţesătura de plasture. Pieile acestea sintetice pot repara multe lucruri, însă rănile la os nu se numără printre ele. Nu sunt mare fană a bolilor pe care nu le pot controla.

— Şi tu, a zis. Cafea?

Am reflectat un moment la întrebarea pe care tot eu o pusesem şi la care nu-mi răspunsesem.

— Mă descurc şi fără. Dar deja mi-e dor de aromă.

S-a făcut târziu până ce am terminat pregătirile din incintă şi, în ciuda faptului că fusesem până de curând

inconştienţi timp de aproape trei decenii, eram obosiţi. Partea noastră de Aecor se rotise în zona opusă soarelui, iar absenţa acelei lumini slabe, oricum îndepărtată, se simţea şi mai mult. Era momentul să încheiem ziua.

Ne-am adunat în camera de control ca să vedem pachetul cu noutăţi pe care ni-l trimisese OCA. Ne-am aşezat în jurul monitorului, cu apă şi muguri în loc de popcorn şi bere. Fişierul video era în curs de descărcare. Difuzoarele au păcănit încet pe măsură ce semnalul se recepţiona. Am aşteptat. Şi am aşteptat. Şi aşteptat.

Nimeni nu a schiţat vreun gest ca să înceapă redarea. Ecranul a rămas întunecat.

După o clipă, Jack şi-a dres vocea.

— O să fie al naibii de ciudat, a zis tare.

Chikondi a râs scurt. Eu am expirat adânc, bucuroasă că cineva a spus ceea ce cu toţii simţeam. Elena a zâmbit în felul ei mereu amuzat şi s-a întins către telecomandă, apăsând pe buton.

Încercasem, în avans, să anticipez toate schimbările de paradigmă care s-ar fi putut produce în cei douăzeci şi opt de ani. Mi-am făcut scenarii horror, în mod repetat, conştientă că progresul este un lucru circular şi că noutăţile rareori sunt bune.

Ce nu anticipasem era tunsoarea ciudată. Tânărul de pe ecran zâmbea la aparat şi sunt convinsă că în mintea lui şi a tuturor celor care au pus cap la cap filmarea felul în care se prezenta era unul profesionist. Însă nu recunoşteam genul de frizură, iar forma cămăşii lui era disonantă, iar micuţele podoabe rotunde din jurul încheieturii erau o imagine pe care nu o mai văzusem niciodată. Mă pregătisem pentru un şoc al istoriei. Neglijasem să iau în considerare factorul modei.

În acea secundă, m-a lovit puternic grozăvia distanţei la care eram faţă de Pământ.

— Salut, Lawki 6, a rostit el.

Am privit cruciş. Suna nord american, dar nu-mi puteam da seama ce fel de accent. Poate un puşti din deşert, de la graniţa Republicii Cascadia-Pacific.

— Numele meu este Amado Guinto şi sunt inginerul de comunicaţii în campusul PNW OCA din oraşul meu natal.

Mi-a căzut falca. Era la o aruncătură de băţ de unde mă trăgeam eu. La două ore de unde crescusem, şi suna de parcă ar fi fost cineva cu mult mai de la sud. Eram nerăbdătoare să aflu de unde ar fi putut să apară o astfel de schimbare – migraţia? cultura pop? —, însă nimănui nu-i trecuse prin cap să răspundă la o aşa întrebare, la fel cum nici la cea legată de cusătura cămăşii lui. Noul nostru prieten Amado nu avea în plan să discute despre mutaţiile lingvistice sau despre influenţele în estetică. Se afla virtual în faţa noastră ca să prezinte Ştirile: politica, titlurile, numele mari. Ştii tu. Lucrurile importante.

Chestia cu lucrurile importante e că nu sunt niciodată optimiste. Măcar astă nu se schimbase. Am privit în linişte, ca nişte studenţi la un seminar deprimant, pe măsură ce Amado ne trecea eficient în revistă prin decenii. Erau şi lucruri bune, lucruri minunate. Eradicasem malaria, în sfârşit. Reintrodusesem cu succes tigrii în sălbăticie. Construisem o baterie de mărimea unui autobuz capabilă să alimenteze un cartier întreg pe o perioadă de zece ani. Dar restul erau un amestec straniu de schimbări imprevizibile care au urmat unor constructe sociale tragic de previzibile. Războaie, alegeri, linii roşii trecute. Suişurile şi coborâşurile perpetue ale unor ţări care se deschideau şi ale altora care se închideau între graniţe. O paradă constantă de drame de societate, puternice în propria bulă, şi totuşi bicisnice puse în faţa ritmurilor colosale ale planetei înseşi.

— Sezoanele ploioase din toate colţurile lumii au continuat să se intensifice, a spus Amado pe un ton neutru, cu din ce în ce mai multe oraşe de coastă afectate şi accelerând cercetarea şi soluţiile tehnologice. Specialist Quesada-Cruz, a continuat el, cu tonul uşor modificat spre unul mai empatic, următoarea parte ar putea fi dificil de ascultat. Vreau să spun în mod personal că îmi pare rău că trebuie să transmit astfel de veşti.

Ne-am întors toţii ochii spre Elena. Începuse vizionarea

într-o poziţie relaxată, stând pe scaun cu un braţ lăsat moale şi leneş. Acum se aplecase în faţă, cu chipul calm, dar cu trupul încordat. Privirea mi-a alunecat de la ea la ecran, înainte şi înapoi, încercând să surprind atât faptele, cât şi reacţia ei. Imaginile zonelor de coastă şi ale digurilor distruse au lăsat loc unei hărţi animate care, aşa cum ne-a explicat Amado, indica aria de răspândire a pagubelor catastrofice. Mi-am strâns buzele şi le-am apăsat dureros pe măsură ce zona roşie umplea întregul teritoriu din jurul Golfului Mexicului. Sute de oraşe fuseseră abandonate sau inundate dincolo de recuperare. Pentru noi, un mic punct roşu ieşea în evidenţă: Tampico. Oraşul natal al Elenei.

Ea s-a ridicat şi a ieşit din cameră.

— Elena, a zis Jack.

Nu am auzit niciun răspuns în afara zgomotului scării pe care păşea, coborând.

Chikondi s-a îndreptat spre butoanele monitorului.

— Ar trebui să…

Jack l-a oprit.

— Las-o în pace, a zis. Suntem aici când o să aibă nevoie de noi.

Apoi a oftat adânc:

— Toţi o să avem clipe din-astea, sunt convins.

De parcă şi-ar fi dat seama, reporterul OCA a schimbat brusc direcţia:

— Ar trebui să ştiţi că toată lumea de aici de la OCA şi de pe întreaga Planetă Pământ suntem alături de voi, la fiecare pas. Încheiem transmisia cu un fel de cadou, trimis de către susţinătorii de peste tot. Mult succes, Lawki 6. Abia aşteptăm să auzim veşti de la voi.

Filmarea s-a încheiat cu un montaj cu imagini amatoare ale mesajelor înregistrate de susţinătorii OCA, salutându-ne şi încurajându-ne din sufrageriile lor. Erau copii, câini, semne pictate de mână, limbi diverse şi savoarea unui mănunchi global. Era încântător, şi am apreciat pe de-a întregul, însă persoana care ar fi avut cel mai mult nevoie să le vadă nu o făcuse.

— O să îi redau şi ei partea asta, mai încolo, a zis

Chikondi, marcându-şi minutul de la care începea segmentul.

M-am ridicat şi m-am îndreptat spre scară. Da, Elena ştia că îi suntem alături. În genul acesta de situaţii, totuşi, uneori e bine să readuci aminte.

Costumul ei ATEV lipsea din cală; ieşise afară. M-am îmbrăcat şi i-am urmat exemplul.

Elena nu era departe de *Merian* – la puţin de mers pe jos. Gheaţa de sub tălpile ei era netedă şi plată ca suprafaţa îngheţată a unui lac. În jurul nostru, însă, la scurtă distanţă, se ridica un zid de piloni ca nişte ţepuşe.

— Hei, am zis.

Elena nu a răspuns. Lanterna de pe cască îi ilumina sacadat chipul în semiîntuneric, ca icoana unui sfânt. Expresia îi era imposibil de citit. Nu plângea. Nu era furioasă. Era doar… contemplativă.

— *Asta* e ce-i diferit, à spus într-un final.

În vocea ei se simţea o uşurare, satisfacţia rezolvării unei probleme presante.

— Ce anume? am întrebat-o.

A arătat cu bărbia înspre pumnalele de gheaţă, lanternele ei frontale modificându-le suprafeţele netede din negru în alb.

— Este atât de pur…

Nu am înţeles, iar pe faţa mea probabil că se citea nedumerire, pentru că a adăugat:

— Ai văzut vreodată un iceberg răsturnat?

— Nu, am spus.

— Dar un gheţar?

— Un gheţar… răsturnat?

O clipă, m-a măsurat din priviri.

— Nu, doar un gheţar, în general.

Am evocat imaginea şi cam avea dreptate. Am revăzut acei majestuoşi munţi de gheaţă de acasă, cu acele fâşii dramatice de gri şi negru care uneori acopereau pe de-a întregul albul strălucitor. Gheaţa impetuoasă cel mai probabil să fie zărită pe Pământ este gheaţa care se formează pe creste, iar aceasta e, prin natura ei, murdară.

Chiar şi icebergurile, despre care ai crede că sunt spălate de valurile care le înconjoară, sunt pătate de resturile de rocă de pe plaje, de nisipuri din fiorduri, de vânturile prăfuite care şterg munţii de secole. Însă pe suprafaţa lui Aecor nu era nici nisip, nici rocă, nici praf. Spirele îngheţate dimprejur nu erau vârfuri acoperite de gheaţă, ci gheaţă simplă – cea mai pură gheaţă de mare, de genul pe care o găseşti numai în inima zonelor polare de acasă, departe de orice buză de ţărm. Aecor nu avea ţărmuri, nu avea fundaţii în afara fundului mării. Stăteam doar pe apă şi pe nimic altceva.

— Săracul Jack, a zis ea.

Am râs:

— Săracul Jack.

Am privit-o.

— Elena, îmi pare atât de…

Ea m-a luat de braţ.

— Of, Dumnezeule!

M-a trecut un fior de adrenalină.

— Ce e?

— Stinge-ţi luminile.

Am făcut-o. La fel şi ea.

— Uite, a zis, arătând înainte.

Pentru o secundă, nu am văzut nimic. Mi-am rotit ochii în miezul nopţii, încercând să disting liniile de separaţie dintre cerul negru şi gheaţa neagră. Dar înainte de a reuşi, a apărut altceva, cam la un metru în faţă.

Roşu. Un petec de roşu palid, fluorescent, lucind tăcut, ca prin ceaţă, de sub o pojghiţă de gheaţă.

Se mişca.

Ar trebui să menţionez că o mişcare autonomă detectabilă de ochiul uman nu este un indicator convingător al vieţii. O piatră căzând pe panta unui deal nu e viaţă. Pe de altă parte, lichenii sunt cât se poate de vii, la fel şi crusta verde a unui eleşteu sau drojdia din aluat, însă din cealaltă parte a camerei nu remarci nimic din toată această agitaţie vie (sau sper că nu). —Şi totuşi, dacă vezi ceva care merge în zigzag atunci când nimic altceva în jur

nu se mişcă, niciun om de ştiinţă din lume nu ar ezita să facă o astfel de prezumţie.

Elena şi-a reamintit de protocol înaintea mea.

— Aparatul de filmat, a spus.

Vocea ei m-a readus la realitate.

— Aparatul.

Am auzit un scurt clinchet în cască atunci când a pornit echipamentul mobil de înregistrare.

— Este o lumină în gheaţa din faţa noastră, a zis pe un ton academic. Am remarcat-o cu câteva momente înainte de a începe înregistrarea. Nu ştim de cât timp se află acolo. Inginerul navigant O'Neill şi cu mine ne apropiem cu grijă, ca să inspectăm mai atent.

Gheaţa a scârţâit sub noi pe măsură ce păşeam. Pulsul mi-a luat-o razna în timp ce mi se conturau în minte imagini cu peşti undiţari şi viermi luminoşi, ademenind prada hipnotizată către dinţii lor sticloşi. Mi-am imaginat cum gheaţa se crapă, suprafaţa solidă nimicită pe măsură ce fălcile unui extraterestru monstruos se vor ridica şi ne vor înghiţi întregi şi în urlete disperate. Dar Elena păşea sigură, aşa că şi eu am păşit sigură, purtând armura bravurii ei ca pe a mea proprie.

Spre uşurarea (şi poate surprinderea) mea, nu s-a despicat nimic, nu s-a înghiţit nimic. Era doar o lumină – şi încă o lumină, şi încă una şi încă una. Ne puteam da seama că sursele sclipeau, şi mai mult ca sigur că dacă le-am fi văzut în apă clară siluetele lor ar fi fost distincte şi precise. Însă gheaţa le estompa lumina, înceţoşându-le muchiile, răsfirându-le în aure care luceau cu mult dincolo de sursă. Li s-au alăturat noi şi noi culori – portocaliu, roz – şi noi forme. Erau siluete ca şerpii, siluete complet decupate, viermi şi flori şi pieptene. Unele erau adunate în bancuri. Altele călătoreau solitare. Unele săltau. Altele urmăreau. Pânza de gheaţă de sub noi a devenit o simfonie luminiscentă, iar Elena s-a oprit din a mai explica la camera de filmat. Am înţeles de ce. Niciun cuvânt nu ar fi fost suficient ca să descrie ce vedeam. Imaginează-ţi un carnaval de vară în spatele unei ferestre înzăpezite.

Imaginează-ţi cea mai fabuloasă auroră boreală sclipind sub tălpile tale.

Elena şi cu mine am început să râdem. Am apucat-o de mână. Ea m-a tras înspre ea, cu braţul trecut comod peste umerii mei, iar vârful căştii mele odihnindu-se de baza căştii ei. Eram o singură fiinţă, o singură clipă, toate graniţele trupurilor şi sinelui dizolvate de prezenţa unei euforii împărtăşite. Am stat ca nişte copii, arătând cu degetul şi suspinând. Am uitat motivul pentru care ieşise afară pe gheaţă. Părea că şi ea.

Am auzit din spatele nostru şiiierul slab al trapei de egalizare din sas, urmat de un bocănit pe rampă şi de paşi iuţi. Chikondi – observând fără îndoială transmisia noastră apărută pe monitor – se grăbea să ne ajungă, împleticit şi învolburat ca o pală de foc. O clipă mai târziu, l-a urmat Jack, alergând câţiva paşi, oprindu-se ca să îşi tragă mai bine ghetele pe care le încălţase în grabă, apoi reluându-şi fuga.

Chikondi ne stătea acum alături. Dansul de lumină era la climax, iar el se întorcea în toate părţile, plângând fără cuvinte. A inspirat adânc şi a strigat în crescendo:

— Organisme… mulŢI… CELULARE!!!

Şi-a îndreptat faţa spre cer, aruncându-şi pumnii înmănuşaţi în aer de parcă tocmai ce ar fi marcat la un campionat mondial.

— Sfinte Sisoe! a râs Jack, punându-şi palmele peste cască. Sfinte Sisoe!

Ne-a privit pe mine şi pe Elena.

— Încă mai înregistraţi?

— Da, a spus Elena. Fiecare cuvânt pe care îl scoţi.

— Ăăă… Aha… a zis Jack, după care s-a îndreptat către ea şi s-a pus în faţa lentilei aparatului. Sfinte Sisoe!

După aceea, Chikondi nu a mai irosit nicio clipă, dirijându-şi peste gheaţă stolul de camere de filmat. Timp de zece zile, acele mici maşinării au înregistrat seratele sclipitoare care aveau loc în apa de dedesubt. Între timp, noi am făcut o grămadă de lucruri, crescând legumele din

seră, inspectând sistemele de pe *Merian* şi studiind imaginile de pe orbită pe care le primeam în fiecare zi de la sateliţii cub miniaturali. Am mai început şi studiile de mediu, sub îndrumarea Elenei. Se simţea în largul ei deasupra unui ocean îngheţat, acolo unde erau carote de scos şi viteze ale vântului de măsurat şi mostre de topit şi pus sub microscop. Lucra cu o concentrare ca de laser, mai eficientă ca oricând.

Nu a spus nimic de Tampico. Noi ceilalţi am hotărât să nu întrebăm.

În tot timpul ăsta, eram asistenţii ei de laborator, o poziţie pe care o acceptam bucuroşi. Niciun astronaut nu este doar un specialist şi niciun om de ştiinţă nu lucrează singur. Pentru a supraveghea un ecosistem, trebuie să ai cunoştinţe de bază referitoare la toţi factorii care îl compun. Un biolog nu poate să tragă concluzii fără să ştie cum se deplasează curenţii marini şi ce caracteristici are aerul. Un meteorolog nu poate studia compoziţia atmosferei fără să ştie ce organisme respiră în ea. Iar eu – poate că sunt un inginer, însă nu numai că mâinile melc se descurcă la fel de bine cu un vas Petri ca oricine altcineva, dar mă şi ajută să ştiu la ce folosesc uneltele mele. *Vreau* să ştiu. Dacă fiecare dintre noi neam retrage în propria cochilie specializată, ne-am împuşca singuri în picior. Câştigăm din a şti ce face celălalt – chiar şi Jack, care s-a plâns în fiecare zi de lipsa rocilor.

— Aş face orice pentru un pumn de praf, se tânguia el. Măcar o linguriţă. O firimitură.

Obişnuia să ofteze dramatic la fiecare miez de gheaţă lucios pe care îl disecam, dar era totul numai în glumă. Cu orice nouă mostră sosită în laborator, ochii îi sclipeau ca la noi toţi.

La sfârşitul primei ture de fotografii ale lui Chikondi, ne-am adunat în laborator, la cererea lui. Noi ceilalţi trei am stat în jurul mesei, cu tabletele gata şi atenţia neabătută.

Chikondi s-a pus la panoul de desen, cu mai multe stilus-uri în mână, întregul lui corp gata să răbufnească de nerăbdare.

— Desenaţi aici orice nu vedeţi deja pe tablă şi strigaţi când o faceţi, ca să nu ne trezim că „descoperim” acelaşi lucru. La început, *totul* ni se va părea nemaivăzut, aşa că o să începem să tratăm imaginile în grupuri, până ce devenim familiari cu fenotipurile care sunt acolo afară. Ok?

Jack s-a uitat la mine.

— Poţi să desenezi tu în locul meu? Nu mă pricep deloc la desen.

— Nu, am zis.

— Elena, eşti amabilă să…

Expresia de pe chipul Elenei i-a dat răspunsul final fără să mai fie nevoie de cuvinte.

— Cât timp are numărul corect de picioare şi o formă a corpului aproximativă, o să te descurci, a spus Chikondi.

— Dar e pentru posteritate, s-a revoltat Jack arătând iritat la panou, care urma să înregistreze digital, să arhiveze şi să transmită mai departe tot ce mâzgăleam noi. Nu vreau să mă trezesc că scrie în cărţile de istorie „Acesta este Jack Vo, deschizător de drumuri, om renascentist, însă, în cele din urmă şi foarte tragic, varză la desen”.

Elena l-a mai privit, o dată, necruţător.

— Eşti infantil.

Jack şi-a strâmbat nasul la ea.

— Tu eşti infantilă.

Chikondi i-a înmânat lui Jack primul stilus. Apoi ne-a dat câte unul mie şi Elenei şi a lăsat jos, pe o banchetă a laboratorului, restul de ustensile.

— De ce ai luat atât de multe? a întrebat Elena.

— Păi, în cazul în care se strică vreunul, a zis Chikondi. O să stăm ceva vreme pe-aici.

A apăsat pe tableta lui, sincronizând-o cu monitorul principal, după care s-a instalat confortabil într-unul dintre scaune.

— Ok, pregătiţi-vă, oameni buni. Ziua întâi, imaginea întâi.

Ne-am aplecat.

Fusese copleşitor să stăm pe gheaţă şi să privim desfăşurarea formelor de viaţă. Să le vedem contururile – mai mult de o duzină de creaturi strălucitoare îngheţate în timp, cu trăsăturile lor în sfârşit suficient de statice ca să le putem diseca fără să curgă sânge –, asta ne înfiora.

Jack a ţâşnit în picioare, cu nesiguranţele sale în materie de calităţi artistice acoperite de cântecul sirenei datelor brute.

— Pune şi o grilă de mărime.

Chikondi a apăsat pe tabletă şi o reţea de pătrate a acoperit imaginea. S-a ridicat şi el, uitând de tihna scaunului. Părea complet electrizat, de parcă dacă l-ai fi atins ai fi simţit cum te curentezi.

— OK, OK, aşa… primul rând, prima coloană…

Jack a încuviinţat din bărbie şi a început să deseneze.

— AnA, corect?

Asta înseamnă Annelidă Aproximată, una dintre multele clasificări reglementate de OCA. N-ai vrea să denumeşti o creatură extraterestră *peşte* sau *păianjen* dacă eşti într-un context ştiinţific. Poate că seamănă cu un animal de acasă şi poate că se şi comportă ca un animal de acasă, dar nu e acelaşi lucru, iar să arunci tot ce găseşti în categoriile pe care le avem pe Pământ e o capcană periculoasă. Totuşi, trebuie să dai o denumire numeroaselor lucruri pe care le vezi, şi cum taxonomia e mai bine să fie un joc jucat pe îndelete acasă, noi, echipajele de explorare, folosim acronime simple, bazate pe încrengături, care să ne ajute vizual să sortăm lucrurile până ce poate fi determinată o clasificare mai riguroasă. Aşa că, pentru că nu e prea indicat să spui „ca-un-vierme”, spunem Annelidă (e.g. Râmă) Aproximată: AnA. Acronimul se regăseşte în aceeaşi listă cu Aviană Aproximată (AvA), Amfibian Aproximat (AA), Mamifer Aproximat (MA) ş.a.m.d. – fără să uităm de ÎN, care ţine loc de încrengătură Nouă. Toată lumea vrea să găsească o ÎN.

Chikondi aproape că s-a lipit de monitor pe măsură ce cântărea opinia lui Jack privind creatura din colţul stânga sus al grilei; A stat pe gânduri, apoi a scuturat din cap.

— Nu e segmentată, e netedă. Şi îndesată. Eu aş zice CA.
Cnidaria Aproximată, încrengătura care conţine castravetele de mare.
— Stai un pic, s-a alăturat şi Elena discuţiei. Are picioare.
— Unde? a întrebat Chikondi.
— E aceeaşi specie, nu? a zis Elena, arătând spre un alt pătrat de pe monitor, apoi mărind imaginea. Uite, nu sunt astea nişte picioare?
M-am ridicat şi eu, să mă uit mai atentă. Ne-am zgâit cu toţii la infimele picături care ieşeau din picătura mai mare.
— Greu de spus, a zis Jack.
— Se mişcă, am. Spus. Avem nevoie de o imagine mai clară.
— Jur că ăla-i un picior, a zis Elena. Sau un fel de deget.
— Cnidariile au picioare, aşa că un CA e suficient de exact, a spus Chikondi. Deşi…
A scuturat din cap cu acel gen de perplexitate frustrantă pe care-o tânjeşte în secret orice om de ştiinţă. A mărit şi mai mult imaginea şi s-a încruntat.
— Are cumva oase?
S-a lipit şi mai mult de monitor, ca într-un sincron de desen animat. Ne-am uitat şi ne-am uitat şi ne-am uitat, pixelii devenind cumva mai puţin neclari cu fiecare secundă trecută.
— Marchează ca neconcludent, până ce vedem mai multe specimene, i-a spus Chikondi lui Jack.
Jack a început să scrie pe tablă, sub desenul lui cu creatura.
Elena a privit mâzgălitura de mână a lui Jack şi a zis:
— Chiar că eşti varză la desen.
El a fluturat nonşalant degetul mijlociu şi a scris cu mâna liberă: CAoooi *(necc.)*
Şi a continuat aşa alte două ore, până ce sfada pe categorisiri şi-a consumat aplombul. Pe tablă se aşezase o întreagă menajerie de forme schiţate grosier – în total treisprezece noi posibile specii. Treisprezece noi animale

unice cu propriile vieţi şi poveşti de spus. Treisprezece lucruri pe care niciun om nu le mai zărise înaintea noastră.

Camera de filmat cu senzor este una dintre cele mai umane invenţii din arsenalul cercetării écologiste, şi ajunge pe noi culmi atunci când este împerecheată cu cel mai bun prieten, programul de recunoaştere a imaginilor. Pe vremuri, oamenii de ştiinţă trebuiau să treacă în revistă manual fiecare imagine pe care o imortalizau pe cărările unei jungle sau pe un coridor străbătut de animalele sălbatice, analizând separat şi cu migală fiecare fişier pentru a vedea dacă include elefanţi sau urşi sau cine mai ştie ce, în funcţie de analiza biologică sistemică. Cerea o muncă asiduă şi de multe ori trebuia făcută de voluntari, din simplul motiv că niciodată nu erau suficiente fonduri la dispoziţie ca să plăteşti numărul de persoane necesare pentru a duce la bun sfârşit o astfel de sarcină. Un software care să poată face treaba într-o fracţiune din timpul anterior era un dar din cer, iar dezvoltarea programului automatizat a revoluţionat domeniul. Există o singură problemă cu o astfel de abordare: trebuie să înveţi programul ce să caute. Dacă ai creaturi pe care nimeni nu le-a mai văzut, nu *poţi face* asta, nu la început, cel puţin. Singurul mod în care să avansezi este cel de modă veche.

— OK, a spus Chikondi, energic, apăsând cu degetul pe tabletă. Înapoi la ziua unu, imaginea doi.

— Cât timp e între cele două capturi de imagine? a întrebat Jack.

— Două minute, a spus Chikondi.

Jack a răsuflat din greu şi şi-a trosnit gâtul. L-am bătut uşor pe umeri, în semn de solidaritate. Elena a zâmbit tăcută şi şi-a pus braţele la piept, părând gata – nu, *nerăbdătoare* să renunţe la somn pentru asta. Era făcută pentru o asemenea muncă. Cu toţii eram.

Un cercetător ar putea să treacă în revistă în câteva zile, poate în câteva săptămâni rapoartele pe care le-am completat pe Aecor. Pentru neofiţi, descoperirile noastre se rezumă astfel:

Am găsit un animal cu o capacitate anterior necunoscută de locomoţie, *Tubuspiscis quesadae,* care seamănă cu o şosetă sport căreia îi este tăiată partea degetului mare, dacă am vizualiza o şosetă făcută din pielea unei meduze în loc de ţesătură. Îşi retractează lateralele corpului scobit ca să se propulseze prin apă, adunând nutrimente prin pătura densă de filtre care îi îmbracă zona interioară.

Pe perioada îndelungatului nostru studiu, nu am descoperit pe Aecor niciun animal mare. Asta nu înseamnă că ele nu există, ci că noi nu am găsit dovezi care să le ateste prezenţa. Cel mai mare organism a fost *Doliopiscis aecorii,* o specie aproximativ ca peştele, care poate ajunge la o jumătate de metru lungime. Am emis ipoteza că mediul acvatic competitiv a împiedicat evoliiţia unor creaturi masive.

Am aflat că cea mai mare parte din formele de viaţă de pe Aecor sunt nocturne. De ce contează la o aşa mare distanţă de soare şi sub calota glaciară, asta nu ştim. (Chikondi încă mai e perplex – şi agitat – din cauza enigmei.)

Am găsit covoare masive de organisme ca nişte alge *(Pigertapete aecorii)* care se deplasează pe curenţii de convecţie, într-un circuit predictibil. Un număr mare de animale se agaţă de aceste covoare ca un fel de mijloc de migrare sedentară.

Din miezurile de gheaţă, estimăm că suprafaţa de pe Aecor se regenerează la un interval regulat o dată la fiecare şase mii de ani. Acest ciclu pare să fi fost întrerupt acum două mii de ani de un impact astronomic. Pentru a putea determina efectele asupra ecosistemului este nevoie de un studiu mai aprofundat. Pe baza datelor de satelit, credem că impactul a avut loc lângă peninsula Jemison, din emisfera sudică.

Am catalogat nouă sute douăzeci şi şase de specii cu organism multicelular, incluzând aici treizeci şi două pe care le-am clasificat cu cea mai mare bucurie ca fiind ÎN. Suplimentar, am catalogat peste trei mii de specii de bacterii. Şi nu sunt numerele finale, nici pe departe.

Pe baza descoperirilor noastre, am recomandat Aecor ca viitoare bază de cercetare ecologică dedicată, pe termen lung.

E uimitor să vezi datele rezumate aşa, pentru că în realitate cele şapte scurte puncte reprezintă patru ani tereştri petrecuţi pe acea mică lună. Vezi tu, ştiinţa e ceva plictisitor. Nu. Mă refer la *descoperiri* şi nici la *informaţii dobândite.* Mă refer la actul de ştiinţă – procesul, procedura. Lista de mai sus nu a putut fi completată decât graţie a patru ani de mostre de gheaţă, de capturi de imagini, de jurnale ale curenţilor de aer, ale măsurării gradului de topire, ale bazelor de date, ale dezbaterilor, ale lansărilor şi aterizărilor, ale împachetărilor şi despachetărilor de echipamente de laborator, ale curăţării repetate ale pipetelor şi ordonării lamelelor şi decontaminării mănuşilor şi ochelarilor în exact acelaşi fel de fiecare şi de fiecare dată. Munca este extenuantă. Se face cu paşi mici. Nu e pentru oricine, chiar dacă rezultatele finale sunt.

Eu am găsit mângâiere în acea muncă, aşa monotonă cum a fost. *Merian* a funcţionat atât de bine pe Aecor, încât n-am avut mai nimic de făcut la ea în afara obişnuitelor lucrări de mentenanţă. Mi-am petrecut cea mai mare parte a timpului în laborator, ajutând la procesarea mostrelor de apă sărată şi la dirijarea sotfware-ului de recunoaştere a imaginilor (pe care, da, am reuşit să îl facem utilizabil cam după un an). Am sărit în ajutor pentru orice treabă la care mai era nevoie de o pereche de mâini.

Îmi aduc aminte în mod deosebit de o anumită noapte în care eram staţionaţi într-un loc pe care l-am poreclit Platoul Ceţos. Era târziu, iar luminile de interior de pe *Merian* ne înfăşurau într-un contrast cald faţă de întunericul beznă de dincolo de hublouri. La distanţă sigură, câteva gheizere răbufneau afară, o palā răspândită pe câmpia glacială. În orice moment cel puţin unul împroşca – uneori câte două sau trei deodată – cu apa lui clocotită şuierând din gheaţă suficient de tare încât să îl

auzim prin fuzelaj. Dar nu era nimic ameninţător în acel sunet. Era un val spărgându-se, un vânt bătând, un cântec de leagăn geotermal. Mă aflam singură în laboratorul etanş, însă ştiam unde se aflau ceilalţi. Elena şi Jack erau în camera de date, în mijlocul unei dispute pasionale despre natura compoziţiei miezului lunii (şi sunt convinsă că se bucurau pe deplin de fiecare secundă). Chikondi era în seră, îngrijindu-se de recoltele lui. Şi iată-mă pe mine, spălând vase Petri – cea mai lumească, de dat novicelui treabă posibilă. Stăteam acolo, frecând cu unghia acoperită de mănuşă culturi încăpăţânate care nu voiau să iasă, şi eram fericită. Mulţumită aşa cum nu îmi aduceam aminte să mai fi fost vreodată. Eram înconjurată de persoane pe care le iubeam, în siguranţă într-un loc ferit de zgomotul şi zbaterile şi capcanele inutile ale civilizaţiei. Nimănui nu-i păsa în acel loc de statut sau de bani, de cine avea frâiele puterii şi cine se pupa cu cine sau cine pe cine omora. Nu existau decât apa şi miraculoasele creaturi din sânul ei. Pe Aecor contau acele lucruri care meritau. Sunt o femeie laică, dar acea lună mi-a părut ca un loc sacru. O lume monastică, care răsplăteşte munca grea şi răbdarea neabătută cu cea mai bună recompensă: Liniştea. Frumuseţea. Înţelegerea.

— Vreau să rămân aici, i-am zis Elenei într-o noapte în care stăteam culcate una în nasul celeilalte. Dacă ne-ar fi trimis doar pentru ce facem acum, mie mi-ar fi de ajuns.

Chipul ei a tresărit cu o sclipire, iar eu mi-am imaginat undele de lumină ricoşând din reficctina de pe pielea ei către reflectina mea, după care înapoi către a ei, după care către a mea, într-o reciprocitate nesfârşită.

— Hmmm, a spus.

A rămas o clipă pe gânduri, mângâindu-mi obrazul cu degetul. Ceva părea că tocmai a răbufnit înlăuntrul ei şi a zâmbit.

— Dar gândeşte-te la ce o să avem parte mai târziu.

Mirabilis

Sclipiciul mi-a dispărut de pe piele, însă altceva nou şi-a făcut loc. Adu-ţi aminte: corpul uman a evoluat pe baza gravitaţiei de pe Pământ şi numai a gravitaţiei de pe Pământ, iar structura lui internă s-a adaptat la acea forţă specifică. Aşa cum prea mult timp în microgravitaţie poate pune probleme dacă nu ai Suplimente, la fel se petrece şi în sens invers. Mirabilis e ceea ce numim un „superpământ” – o planetă gigantă de rocă, dublul mărimii lumii noastre de acasă. Pe suprafaţa ei, greutatea corpului mi se dublează (chiar dacă nu şi masa). Şi la fel şi greutatea oricărui lucru pe care trebuie să îl ridic – cutii, unelte, periuţe de dinţi, hainele de pe mine. Chiar şi în forma mea fizică cea mai bună, efortul necesar şi-ar lăsa amprenta dacă nu mă adresez problemei. Rupturi şi fracturi şi multiplele răni de stres, plus probabilitatea foarte reală şi foarte înfricoşătoare ca sistemul meu circulator să renunţe în cele din urmă la a mai împinge ostenit sângele către creier. Asta nu ar fi ceva prea bun la reuşita misiunii.

Aşa că, pentru Mirabilis, mi-au fost date fibre musculare în plus. Multe şi multe alte fibre musculare.

Ştiu cât se poate de bine că *Homo sapiens* sunt nişte primate mari. Chiar şi dacă secvenţierea genetică nu ar fi dovedit acest fapt acum mult timp, e evident pentru toată lumea prin prisma a orice, de la mâinile noastre care pot apuca, la membrele noastre lungi şi deşirate până la craniile noastre umflate şi omnivore. E o anecdotă cu Regina Victoria vizitând Grădina Zoologică din Londra şi arătându-şi repulsia faţă de asemănarea evidentă cu un urangutan („umană într-un mod înspăimântător, dureros şi dezagreabil” a fost verdictul). Dar sunt sigură că s-a întors la palatul ei frumos poleit, plin de ceai şi de picturi şi alte

nimicuri, reasigurându-se după aceea de diferenţa dată de la Dumnezeu. Chiar şi azi, când ne raportăm cu mult mai multă afecţiune şi respect la verii noştri care sălăşluiesc în păduri, ne place să credem că suntem infinit mai diferiţi decât ei. În definitiv, nu purtăm noi haine şi ne construim case şi stăm la lungi discuţii despre cât de deştepţi ne credem înţelegând că suntem primate?

Când am privit la trupul pe care mi-l dăduse OCA pentru Mirabilis, diferenţa reală a devenit evidentă: fiinţele umane sunt nişte pui abia născuţi în familia primatelor. Suntem sfrijiţi. Suntem bolnăvicioşi. Ar trebui să fii un campion la ridicarea greutăţii ca abia să te apropii de puterea pe care o are gorila cea mai plăpândă. Poate că ai văzut o maimuţă la grădina zoologică – să zicem că un cimpanzeu – şi ai observat că, atunci când se cocoaţă pe frânghii la înălţimea a două etaje cu uşurinţa cu care te-ai plimba prin parc, sunt ridicol de deşirate.

Crede-mă când îţi zic că nu poţi să înţelegi astfel de muşchi până ce nu îţi este şi corpul tău făcut aşa.

Am fost de nenumărate ori în gravitaţie 2G, pentru scurte perioade de timp – lansări, aterizări, viraje strânse în avioane de antrenament. E o apăsare, o presiune. Ca sub apă, însă fără ajutorul emersiunii. Acea senzaţie încă mai exista pe Mirabilis, dar, graţie somatoformării, aveam mijloacele prin care să mă descurc. Ai auzit cu siguranţă de expresia „supravieţuirea celui mai puternic”. De cele mai multe ori, e folosită greşit, presupunând eronat că *puternic* înseamnă *puternic fizic,* aşadar raportându-se la un etos de care-pe-care. Cel mai vânjos câştigă lupta. Însă nu la asta se referise Darwin, nici pe departe. A vrut să spună *cel mai potrivit să,* de genul creaturile care sunt cele mai potrivite pentru – sau *cele mai puternice la* – un anume mediu ambiant sunt cele cu cea mai mare şansă în a-şi transmite mai departe genele. O maimuţă leneş este cea mai potrivită la o viaţă lentă printre crengi. Un vierme este potrivit la mărunţitul frunzelor care se descompun în întunericul jilav. O căpuşă este potrivită la a aştepta răbdătoare pe un fir de iarbă până ce dă de un pasager

sangvin din care să bea;

În aceeaşi cheie de interpretare, eu eram adaptată pentru viaţa pe Mirabilis. Faptul că mai eram *şi fi*zic adaptată era doar o sincronie de lăudat – ca să nu mai amintesc de noutate, în cazul meu. Ştiu ce înseamnă să fii deşteaptă. Ştiu ce înseamnă să fii creativă. Dar nu m-am simţit niciodată puternică, nu aşa. Corpul meu era puternic. Membrele îmi erau îndesate. Inima mea umflată bătea cu forţă, cu un sunet de tobă adânc şi zdravăn. De asemenea, oasele mele erau şi ele modificate pentru sarcina de faţă, suficient de dense ca să ofere o structură de încredere. Nu eram vreun semi-zeu sau vreun erou din poveşti. Eram tot eu, doar că pe beton armat.

Abia aşteptam să văd ce pot să fac cu asta.

Aş vrea să îţi imaginezi următoarele creaturi: un liliac, o pasăre şi o albină. În mod special, imaginează-ţi aripile lor. Toate acele membre servesc aceluiaşi scop, dar structural sunt foarte diferite. Aripile, ca să simplificăm, nu sunt înrudite unele cu altele. În. Biologie asta se cheamă *evoluţie convergentă* – două sau mai multe specii îşi dezvoltă în mod independent trăsături similare care nu existaseră înainte în cel mai recent strămoş comun. Şi liliecii, şi albinele pot zbura, dar asta nu înseamnă că sunt veri. Aceste creaturi nu s-au ramificat din acelaşi stră-stră-bunic aerian. Liliecii au o moştenire care a implicat viaţa la sol, şi şi-au părăsit familia de rozătoare de la sol acum vreo cincizeci de milioane de ani. Albinele, pe de altă parte, sunt ramură a unei descendenţe ancestrale de insecte zburătoare care se trage din Perioada Carboniferă – în urmă cu mai mult de trei sute de milioane de ani. Drumuri evoluţioniste cu totul diferite care au avut ca rezultat aceeaşi modalitate de locomoţie.

Acest concept mi se pare splendid.

Pe Pământ, termenul de *nevertebrate* – orice nu are o şiră a spinării – acoperă o varietate uimitoare de forme corporale. Păienjenii, căluţii de mare, milipedele, sepiile, libelulele şi scoicile se potrivesc schemei. Prin comparaţie,

vertebratele – şerpi, zebre, condori, tu şi cu mine – sunt plictisitor de asemănătoare sub piele. Şira spinării a evoluat o singură dată în istoria Pământului şi fiecare fiinţă care are schelet se trage din aceleaşi rădăcini. Urmăm un şablon simplu: un aranjament bilateral al craniului, coastelor şi pelvisului acompaniat de obicei de patru membre. Avem doi ochi, o gură şi un creier. Structura internă a membrelor noastre este simetric predictibilă: un os superior mai mare, două oase inferioare paralele, acele multe oase mici care formează încheietura sau glezna şi degetele. Cu toţii funcţionăm pe baza aceleiaşi schiţe.

Nu la fel era cazul pe Mirabilis. Timpul petrecut de noi acolo a fost prea scurt ca să putem face un studiu evoluţionist complet, dar din clipa în care am aterizat a fost evident că viaţa pe acea lume a urmat o traiectorie mult diferită. Doar din simpla observaţie (şi cu muntele de reţineri implicite), am emis ipoteza că pe Mirabilis tipologiile cu şiră a spinării au evoluat independent de cel puţin trei ori.

Este imposibil de prezis, ca progenituri ale Pământului, cât de şocant e să păşeşti într-un tablou în care vertebratele prezintă diferite structuri scheletice. Credem că ştim ce înseamnă diversitate biologică. Imaginează-te stând într-o zonă în sălbăticie – hai să zicem într-o poiană aproape de malul mării dintr-o pădure din America de Nord. Hai să mai zicem că e primăvara târziu şi că eşti în mod special norocos cu animalele care au ales să îşi intersecteze paşii cu tine. Nimic n-ar fi mai natural decât să fii uimit de diversitatea din faţa ochilor tăi – elani, urşi, veveriţe, ulii, somoni, salamandre, ratoni, curcani, poate chiar şi un râs. Nu sunt două la fel. Animalele cu diferenţe fizice atât de limpezi şi făţişe, încât sunt printre primele lucruri pe care le facem cunoscute copiilor noştri.

Şi totuşi, toate aceste creaturi posedă doi ochi, o gură, membre cu degete şi aşa mai departe. La bază, sunt la fel.

Pe Mirabilis, Jack a câştigat la loterie. A fost păcat că nu dispuneam de acoperirea video live de care avuseseră parte misiunile Apollo şi Eridania, deoarece cuvintele

demne de imortalizat pentru posteritate care au ieşit pe gura inginerului specialistjack Vo atunci când a devenit primul om care să păşească pe această nouă planetă au fost: „Ce pizda mă-sii e *asta?.”.*

Am scos porţiunea respectivă din raportul audio oficial.

Partea cea mai dificilă e că n-aş putea zice ce pizda mă-sii era *aia,* în ochii lui Jack, pentru că totul din jurul nostru cerea aceeaşi întrebare. Îmi este foarte greu să îţi explic ce am văzut în timp ce coboram pe trapă la câteva ore după ce aterizasem (fusese necesar să oferim rezidenţilor locului ceva timp ca să se calmeze şi poate să uite de acel obiect de foc ce tocmai aterizase în mijlocul lor). Fiecare cuvânt din vocabularul meu foloseşte ceva de pe Pământ ca punct de referinţă, iar Mirabilis era o provocare pentru absolut toate.

Să luăm, pentru început, covorul de pe sol. Dacă ar fi să mă rezum la cerinţele unui bun om de ştiinţă, nu ar trebui să spun că am aterizat pe iarbă, pentru că materia din jurul picioarelor noastre nu era făcută din fire de frunze despărţindu-se din dreptul unei tulpini, ci mai degrabă lujeri flexibili poziţionaţi în spirală, fiecare ridicându-se până la nivelul genunchiului ca într-un sfredel strâns *(Spirasurculus oneillae).* Am aflat mai târziu că aceste autotrofe (organisme care nu au nevoie să consume o sursă vie de energie, precum o fac animalele) nu fac deloc fotosinteză. Ele folosesc chimiosinteza, asemenea creaturilor pe care le găseşti agăţate de izvoarele termale din oceanele de acasă. *Spirasurculus* extrag energia şi nutrimentele necesare din apa subterană. Gresc orizontal nu pentru a ajunge la lumina soarelui, ci pentru a oferi un loc de popas pentru nişte mici creaturi zburătoare pe care le-am denumit Murmurus *voii* şi cu care sunt simbiotice. Însă, din nou, dacă ar fi să spun că am aterizat pe „un câmp de plante răsucite”, asta ar fi o greşeală, din moment ce *Spirasurculus* nu sunt plante. Şi totuşi „plantă” este cel mai bun cuvânt pe care îl am dacă vreau să zugrăvesc o imagine. *Spirasurculus* nu ar fi însemnat nimic pentru tine dacă nu ţi-aş fi descris ceva asociat şi nici termenul

academic inaccesibil *monocitoid chemoautotrof* nu ar fi rezolvat nimic. Dacă ar trebui să fac pauză şi să explic ce înseamnă de fapt, cei mai mulţi dintre voi s-ar duce, pe bună dreptate, în treaba lor înainte de a termina eu scena.

Aşa că, pe moment, haide să sacrificăm acurateţea de dragul exprimării plastice: am aterizat pe o „pajişte" extraterestră înconjurată de „copaci" fusiformi îmbrăcaţi în „frunze" negre – negre, ca la toate aproximativ-plantele de pe Mirabilis, pentru a absorbi mai mult din lumina delicată. Dealurile ondulau, ca nişte perne, atât de rotund, că păreau aproape lichide. Cerul era portocaliu-pal, un ton de culoare pe care nu am cum să îl descriu decât „amurg aprins", în ciuda faptului că era miezul zilei. Din cauza proximităţii de orbita lui Mirabilis, soarele era uriaş pe cer, însă nu orbitor. Acolo sus se mai iveau şi ornamentele altor corpuri cereşti: o selecţie din cele şaptesprezece luni ale lui Mirabilis plus planetele surori Opera şi Votum, aşteptându-ne cuminţi pe noi. Aterizaserăm în perioada verii, călduţă şi senină. Se vedea o idee de nori. Bătea un pic de briză, dar abia un pic. Era, pe placul simţurilor noastre umane, o zi perfectă.

Creaturile din faţa noastră păreau să fie de acord.

În primul rând, le-am observat forţa. Totul pe Mirabilis este robust, cutezător, clădit pentru forţă gravitaţională puternică şi pentru un soare molcom. M-a frapat imediat musculatura impozantă a acestei menajerii. Propria mea forţă augmentată părea o biată foaie de hartie faţă de un tom uriaş.

Ce am înregistrat pe retină imediat după aceea au fost membrele, Mirabilis având trei fenotipuri principale. Primul, perechile de câte trei: matahale pe după trunchiuri de copac cu şase picioare ca nişte stâlpi şi cu buze fluturate şi care se rostogoleau în patru direcţii ca să acopere întregi coroane de frunze. Erbivore cu piele palidă şi cu două perechi de picioare cu un deget pe post de locomoţie, alături de alte două mâini intimidante de forma unor seceri (folosite pentru nimic altceva mai ameninţător decât echivalentul extraterestru al cositului fânului).

Comunităţi de stoluri ale unor zburătoare acoperite de cârcei, fiecare cam de mărimea unui dihor, menţinându-şi planarea prin şase aripi care se pliau eficient atunci când părăseau aerul ca să se scalde în apa iazului.

Mai departe, perechile de şapte (şapte!): un căţărător în copaci cu picioare iuţi şi blană mătăsoasă lungă şi cu o faţă ca fantoma unui ogar, stupefiant prin ciudăţenie şi şocant prin frumuseţe. Un mic grup de saprofagi cu bot despicat şi arătând ca nişte broaşte, aflate în mijlocul unei divergenţe violente de opinie privind împărţirea roadelor unui tufiş cu fructe. O chestie solitară cu piele netedă care nu are niciun echivalent terestru şi pe care toată lumea o evita sau striga la ea, privind intens animalele ca broaştele, dar fără să se urnească. Cât am stat noi în zonă, nu şi-a deschis gura, însă mă temeam de ce-ar fi putut ieşi de acolo.

Şi, în sfârşit, perechile simple, cele mai neaşteptat de tulburătoare din tot grupul. Bipedalismul nu este o caracteristică prea comună pe Planeta Pământ, şi de obicei o asociem fie cu noi înşine – şi de aici şi nefundamentatul indicator al inteligenţei – sau cu păsările, care sunt atât de deosebite fizic în toate aspectele, încât uităm că şi noi, şi ele mergem cam în aceeaşi manieră. Însă, deşi păsările nu au mâini, tot posedă patru membre. Când te uiţi la scheletul aripilor unei păsări, poţi vedea umerii, încheietura, falangele. Înţelegi că şablonul este acelaşi cu al nostru. Nu la fel de mult la trioul de creaturi bipede pe care l-am găsit în zona primei noastre aterizări pe Mirabilis. Aveau picioare, care se ataşau de un ciot al torsoului, care la rândul lui se ataşa (fără vreun gât vizibil) de ceva asemănător cu un cap, doar că nu aveau niciun orificiu în afara unui tub prin care aspirau. Nişte franjuri dese din tentacule păroase erau singurele călăuze către plantele pe care le aspirau fără jenă, orbecăind lipsit de graţie de la un petec de „iarbă” la altul, într-o manieră care părea o insultă aruncată în faţă oricui a presupus vreodată că „două picioare” implică „deştept”.

Ştiusem deja că există viaţă pe Mirabilis. Datele

atmosferice culese de OCA indicau cu mare acurateţe o astfel de probabilitate. *Nu* ştiusem că acea viaţă va arăta în acest fel. A fost potul cel mare, o ofertă atât de absurd de bogată, încât părea că întreaga planetă ne joacă o festă. Ai văzut vreodată vreo ilustraţie cu dinozauri din aceea din anii 1800 în care artistul înghesuie toate speciile din Jurasic pe un singur mal de râu, ca o poză de grup? Asta ni se desfaşura în faţa ochilor, doar că din paleta de culori a artistului lipseau verdele şi albastrul, iar orice ipoteză asupra evoluţiei vertebratelor fusese aruncată pe fereastră.

— Aparatul! am strigat unii la alţii, aproape la unison.

Elena părea hămesită. Jack nu contenea să exclame „uau!”, din nou şi din nou, asezonat cu înjurături propriu reflexive. Chikondi suspina tăcut. Dar sunt incapabilă să exprim cum mă simţeam eu în acel moment, aşa cum nu avem termeni corecţi pentru a denumi *Spirasurculus* „iarbă”. Ca astronaut, ştii la nivel conceptual că te vei duce pe o altă lume, că vei vedea viaţă extraterestră. Realizezi asta, şi totuşi nimic nu te poate pregăti pentru şoc. E ca mersul la zoo şi zăritul unui animal de care nu ai auzit niciodată. E ca privitul la imagini cu o meduză în adâncul oceanului contorsionându-şi corpul în mişcări care te fac să înnebuneşti. E o vale a nefirescului, întreţinută de respiraţii şi sânge. Acea primă clipă de pe Mirabilis m-a readus în copilărie – nu cu voioşie, aşa cum fusese pe Aecor şi cu înotătorii ei sclipitori, ci copleşitor. Un sugar înconjurat de genunchii şi zgomotele adulţilor, obligat să înveţe de la zero lumea din jur.

Astea fiind spuse, voioşia şi-a făcut şi ea repede apariţia.

— Am terminat de descărcat ştirile, gata când eşti şi tu.

Chikondi nu părea să fi procesat ce i-am zis. Camerele lui cu senzor păcăneau deja de câteva ore, însă nu mai avea răbdare. Era în laboratorul de date, trecând cadru cu cadru prin filmarea de la aterizare – rulând un pic, apoi punând pauză, desenând ce văzuse, repetând paşii. Era un mod greu şi anost de a trece în revistă materialele. Lui nici

pe departe nu-i păsa. Desena cu frenezie, mâzgălind membre şi notiţe atât de înverşunat, că scrisu-i de mână de obicei foarte ordonat era acum ininteligibil.

— Hei, Chikondi, am spus eu.

Şi-a ridicat în cele din urmă ochii, surprins. Nici măcar nu îmi auzise paşii.

— Vrei să te uiţi la ştiri?

— Ah… Ăăă…

Chikondi a clipit debusolat. A reflectat o secundă, după care a arătat spre video-monitor:

— Pot să…

I-am făcut semn că da.

— Bineînţeles. Nu-i nicio grabă. Vezi-ţi de treabă.

S-a pus imediat înapoi la muncă, desenând cu ardoare.

M-am dus să îi caut pe ceilalţi. Elena era în camera de control, meşterind la un termometru digital, întreaga masă era umplută cu echipamente meteorologice, aşezate în şiruri ordonate.

— E ceva în neregulă cu ăsta? am întrebat, gata să îi dau trusa de scule.

Nu şi-a ridicat privirea, însă mă auzise.

— Nu, nu, a spus. Doar mă asigur că totul merge bine pentru mâine.

— Am făcut deja testele de diagnostic, toate, am zis.

— Ştiu. Doar mai verificam o dată.

Şi şi-a continuat sortarea.

O cunoşteam prea bine ca să consider insultă atitudinea ei, dar un pic m-a deranjat.

— Vrei să te uiţi la ştiri?

Elena n-a avut nevoie de timp ca să se hotărască. A clătinat din cap.

— O să mă uit mai târziu.

A ridicat ochii şi mi-a zâmbit încet – genul de zâmbet care spune nu *mă deranjezi şi îmi eşti dragă, dar lasă-mă în pace să lucrez.* Asta am şi făcut.

N-a fost greu să dau de Jack. Îl puteam auzi cum pufăie şi respiră adânc la aparatele de exerciţii fizice.

— Hei, a zis el cu răsuflarea tăiată, obrajii înroşiţi şi cu

sudoarea curgându-i şuvoaie de pe tâmple. Al naibii de greu în dublu-G.

Spunând asta, a rânjit. Provocarea îi făcea o plăcere enormă.

— Aşa pare, am zis.

L-am privit cum plonjează înainte şi înapoi pe aparatul de vâslit, cu stropi sărindu-i de pe scalpul proaspăt ras.

— Realizezi că avem în faţă o grămadă de muncă de teren.

— Îhî.

O vâslă.

— Şi mers pe jos.

— Îhî.

Încă o vâslă.

Am stat locului, aşteptând ca el să-şi dea seama că o zi obişnuită de lucru i-ar fi oferit toate exerciţiile fizice de care ar fi avut nevoie. Nu şi-a dat seama. Am ridicat din umeri.

— Am terminat de descărcat ştirile.

— OK, a zis.

Două vâsle. Trei vâsle. Patru.

— Vrei să te uiţi?

Cinci. Şase. Şapte. Opt. S-a oprit, gâfâind, şi s-a aplecat după sticla de apă.

— Mneah… a spus.

— Adică… deloc?

— Nu acu', în orice caz.

— De ce?

A luat o gură serioasă de apă şi s-a şters cu tricoul pe sprâncene.

— Azi am văzut lucruri pe care nu mi le-aş fi imaginat vreodată. Cum nu *mi-am imaginat* vreodată că voi vedea. Treaba mergea bine pe Aecor, însă *asta…*

În privirea lui se citea uimire fără limite, un băieţel aflat la uşa tuturor visurilor lui.

— Adică… Dumnezeule! a concluzionat şi a râs, cu alte cuvinte de prisos.

— Ştiu, am spus – şi ştiam, cu adevărat ştiam, însă

ştirile…

— Nu contează, a zis simplu.

M-am încruntat.

— Ba da.

— De ce? a întrebat. Sunt vechi de peste un deceniu. Nu ne afectează şi nu putem să facem nimic ca să schimbăm ceva. Ştim care ne e misiunea. Ştim cum să ne facem treaba. De ce ne-am lăsa distraşi de aşa ceva? Mai ales când distragerile nu vin la pachet cu ceva bun în ele.

— Însă noi… ei…

Nu eram de acord, dar simţeam că sunt pe teren alunecos.

— Ştirile sunt despre ce se petrece cu oamenii care ne-au trimis aici. Ar trebui să ne pese, am reîncercat eu.

— Normal că ne pasă. Nu ne-am fi înhămat la treaba asta dacă nu ne-ar fi păsat. Însă munca noastră e contribuţia noastră. Uite, de fiecare dată când ne uităm la ştiri, aerul din jur devine mai apăsător timp de câteva zile. Sau mai mult. Ne macină. De ce am lăsa ceva care se întâmplă la milioane de kilometri distanţă şi patrusprezece ani în urmă să ne fută nouă capacitatea de a ne concentra la singurul lucru pe care am fost trimişi să-l facem?

Şi-a terminat apa şi a continuat:

— Dacă e ceva important, o să primim o actualizare a misiunii. Însă ştirile… Adică… Cu ce mă ajută să aflu că vreun tâmpit de care nu am auzit niciodată face o lovitură de stat sau cine mai ştie ce? Nu mă ajută. Deci aşa arătăm că ne pasă – văzându-ne cât mai bine de treabă. Putem să ne punem oricând la curent cu istoria universală. Pentru că deja e istorie. Nu avem nevoie să cunoaştem fiecare iţă de căcaturi politice care o să se întâmple în următoarele decenii ca să ne putem integra când ne întoarcem. Nimeni de pe Pământ nu încearcă să se perfecţioneze atât de inutil. Noi de ce ar trebui să o facem?

La asta n-am ştiut ce să răspund. Ceva nu părea corect, însă pe loc nu găseam un argument împotrivă. Nici eu nu aveam chef să mă uit la ştiri, nu chiar. Poate că Jack avea dreptate. De ce să îmi împuiez capul cu ceva ce nu puteam

schimba? Ce însemna pentru noi un război pe Pământ? Ce sens aveau meandrele economiei? Ce sens aveau pentru creaturile de afară, dé aici? Pentru plantele spiralate? Nimic din jurul meu nu se schimba dacă aş fi decis să ascult ştirile, şi totuşi ceva înăuntrul meu se schimba mereu. M-am gândit la echipajul meu, fiecare dintre ei făcând în acel moment exact ce îşi dorea să facă. Părea o cale mult mai sănătoasă de-a fi. Am rămas nehotărâtă, însă am încuviinţat din cap.

Jack a zâmbit, s-a ridicat şi m-a sărutat pe obraz.

— Mă duc la duş.

— Chiar te rog, am zis, strâmbând din nas.

Mi-a aruncat o privire îngâmfată – una care spunea că ştie că e vraişte, dar că mai ştie şi altceva.

— Vrei să vii cu mine?

Am mers.

Niciunul dintre noi nu a stat să vadă ştirile în ziua aceea.

Niciunul dintre noi nu a stat să vadă ştirile timp de patru ani.

Credeam că timpul petrecut de noi pe Mirabilis o să pară că trece greu, că-o să o tărăgănăm aşa cum corpurile noastre erau trase în jos de gravitaţia puternică. Însă amintirile mele de pe acea lume suni în ceaţă – nu, ceaţă nu e cuvântul potrivit. Îmi aduc aminte totul, simplu şi clar. Un flipbook, de fapt. O mie de imagini distincte, zorind prin faţa ochilor mei atât de iute, că ajung să aibă o viaţă proprie.

Imagini precum: trezindu-mă în laboratorul de date, cu urme ale mânecilor imprimate pe obraz, cu gâtul trosnindu-mi în timp ce îmi ridic capul de pe masă, cu Chikondi dormind pe două scaune unite şi sub tabla de desen umplută până la refuz cu tapiţerii de idei privind picioare şi plămâni şi structuri trofice. În jurul gâtului îi atârnau căştile şi am putut să aud muzica cum cântă înăbuşit. M-am gândit să îl trezesc, dar ştiam că nu dormise nici noaptea trecută. Era o pasăre phoenix, redusă pe moment la cenuşă, odihnindu-se în anticiparea

următoarei scântei. I-am oprit căştile, l-am acoperit cu haina mea şi am ieşit în vârful picioarelor.

Precum: urmând-o pe Elena în zori de zi ca să adunăm apă din plasele de ceaţă de pe ţărmul Al-Ijliya. Un animal deteriorase o parte a fileului, prea hotărât să sugă sarea condensată acolo. Paguba neaşteptată o enervase; am reparat eu pe loc. Când am ajuns acasă, mi-a spus că îi era dor de vremea în care părul îmi era suficient de lung încât să mă poată trage de el, apoi m-a lăsat să rumeg ideea, dispărând pe după un microscop, tot restul zilei. Noaptea aceea, am dormit cu ea încovrigată de spatele meu, ca o cochilie protectoare. Ştiam că încă mai medita la lucrurile fragile care sălăşluiesc în nori, iar asta m-a făcut să îmi apăs şi mai tare şira spinării de ea.

Precum: Jack trecându-şi degetele înmănuşate peste gaica centurii mele cu scule şi şmucindu-mă afară prin trapa de la sas, eu prinzând în aer lopata pe care o aruncase, noi săpând adânc, tot mai adânc, adânc până acolo unde solul viu se transforma în lut alunecos care susura cald şi jilav atunci când îl presam între palme. Apa a început să se adune în jurul nostru şi noi ne-am cocoţat înapoi către soare, cu mostrele adunate, luându-ne la întrecere să vedem ale cărui braţe vânjoase pot căra mai mult şi mai repede. Am fost la egalitate. Am râs.

Precum: Chikondi trezindu-mă după miezul nopţii cerându-şi scuze şi rânjind şi cu ştirea că în sfârşit, în sfârşit a reuşit să îşi dea seama unde îşi depune *Comusporcus dakaii* ouăle.

Precum: Elena stând în faţa apusului, privind prădătorii planând pe curenţii calzi ai coastei, apoi plonjând ameţitor către prada lor din aer.

Precum: Jack fluierând în timp ce asigura în chingi un bolovan pentru a scoate din pământ un craniu înfipt acolo, curăţându-i apoi orbitele fosilizate cu un ac dentar.

Precum: dimineţile matinale „nopţile târzii, moţăielile nereuşite, visele agitate, ciondănelile, profanările, răspunsurile ţipate, întrebările nerăbdătoare, mâinile care dureau de la atâta muncă, ochii care ardeau de la stat prea

mult timp deschişi, juliturile care mă făceau să zâmbesc, gândurile care veneau necontenit, fără oprire.

Oamenii spun des lucruri de genul» dacă aş găsi măcar o specie nouă, mi-ar fi suficient”. Am spus ceva asemănător în timpul petrecut pe Aecor. Însă, pe Mirabilis nimic nu era suficient. Fiecare descoperire făcută, fiecare oră petrecută în pielea altcuiva, fiecare conversaţie şi colaborare şi fiecare perspectivă nouă asimilată mă făceau să vreau mai mult, mai mult şi mai mult. Pe lumea aceea, noi eram vii. Eram regi fără duşmani, copii înlăturaţi din roata timpului.

Ar fi trebuit să ştim mai bine, ca învăţăcei ai universului. Nu poţi scăpa de entropie.

*

Ca să înţelegi ce s-a întâmplat, mai întâi trebuie să înţelegi protocolul de decontaminare desfăşurat în momentul în care se aduceau unelte şi echipamente de afară pe *Merian.*

Pasul 1: Recuperează tot echipamentul de pe teren. Verifică meticulos ca să te asiguri că nu sunt uitate obiecte.

Pasul 2: îndepărtează orice praf, noroi, materie organică sau alţi contaminanţi vizibili, folosind setul de curăţare. (Asta includea un arsenal de unelte pentru orice tip de curăţare, orice de la aparatul de aer comprimat, la peroxidul de hidrogen, la bagheta mobilă cu UV.)

Pasul 3: închide zăvorul tuturor cutiilor, lăzilor şi altor recipiente.

Pasul 4: Intră în sas împreună cu echipamentul tău. Orientează toate lăzile de depozitare astfel încât Partea A să fie în sus. Activează sistemul de plasmă cu aer rece care sterilizează exteriorul lăzilor şi exteriorul costumului tău ATEV.

Pasul 5: După ce se termină primul ciclu de sterilizare, orientează toate recipientele astfel încât Partea B să fie în sus. Activează sistemul de plasmă rece. În timpul acestui

ciclu, aşază-te pe podea pentru a expune talpa bocancilor tăi.

Pasul 6: Deschide fiecare ladă. Activează sistemul de plasmă rece pentru a steriliza echipamentul şi interiorul recipientelor.

Pasul 7: Dacă în timpul acestei proceduri s-au descoperit contaminanţi, curăţă şi sterilizează din nou echipamentul. Pune în camera de incinerare orice contaminant colectat.

Pasul 8: Închide zăvorul tuturor recipientelor de depozitare. Intră în navă.

Acest proces e o pacoste care mănâncă mult timp, dar una vitală. Nimic din ce şi-a avut originea afară nu are voie să intre înăuntru.

Toţi patru eram în acea după-amiază în cală, ultima noastră zi pe Mirabilis. Eu făceam inventarul stivei de cutii, asigurându-mă că fiecare lădiţă şi fiecare curea era acolo unde ar fi trebuit. Jack şi Elena aduceau ultimele echipamente din laboratorul etanş (care, şi el, avea propria cameră de presurizare şi cameră de plasmă). Chikondi se afla în sasul „din faţă”, aşezându-şi pe un cărucior lăzile camerelor cu senzor, gata după ultimul ciclu de sterilizare. Prin fereastra largă, puteam vedea în jurul lui ultimul flux de plasmă retrăgându-se în nişele din pereţi, într-o ceaţă purpurie luminoasă.

I-am luat lui Jack din braţe o cutie cu ustensile de laborator şi am strecurat-o în locul desemnat. Făceam treaba asta de ore bune şi chiar şi cu suplimentul muscular simţeam cum braţele şi picioarele începeau să protesteze.

— Hei, vrea cineva să comandăm pizza după ce terminăm? am zis.

Elena m-a privit amuzată, fără să se oprească.

— Şi bere?

— Bineînţeles că şi bere, a spus Jack. Cine papă pizza fără bere?

Am tăiat ustensilele de pe lista de pe tableta mea.

— Cu măsline şi ciuperci? am întrebat.

Elena s-a strâmbat.

— Urăsc ciupercile.

— Zău?
— Da.
Nu menţionase niciodată asta, dar în definitiv petrecusem împreună mai mult timp mâncând salată de navă spaţială decât porţii normale acasă pe Pământ.
— Jack? am întrebat.
Jack a ridicat din umeri în timp ce ridica o altă cutie.
— Nu sunt mare fan al fungilor, însă presupun că i-aş mânca.
— Hmmm…
Mi-am întors atenţia către Chikondi, care tocmai ieşea din sas, trăgând căruciorul după el.
— Ai chef să îţi spui părerea despre dezbaterea arzătoare privind ciupercile anului 2162?
— Nu-s rele, dar de ce pe pizza? a zis. Să ne rezumăm la clasici. Brânză, sos, pepperoni. De ce să ne complicăm cu…
Cuvintele i s-au oprit nerostite când una dintre cutii a căzut pe jos.
Jack şi Elena şi-au întors capetele. Eu m-am încruntat; la fel şi Chikondi. Cutia pribeagă de pe podea nu căzuse din vârful grămezii. Se dislocase singură de undeva din mijloc. Am avut doar o secundă sau două ca să procesez informaţia înainte să se smucească alţi câţiva centimetri mai la dreapta.
Chikondi s-a dat în spate.
— Ce paştele mă-sii, a zis Jack.
Cutia s-a mişcat din nou. A continuat să se mişte, agitându-se în dreapta şi în stânga, fără o direcţie clară.
Elena şi-a acoperit gura cu mâna.
Chikondi a inspirat adânc, apoi încă o dată şi încă o dată. Încet, s-a urnit, întinzând ezitant un braţ şi ţinându-şi corpul cât mai departe de mână posibil. Dacă sursa mişcării ar fi fost un aparat disfuncţional care s-ar fi activat dintr-o dată de unul singur – poate că unul dintre discurile rotative de la camerele cu senzor –, ar fi continuat să se mişte la atingerea lui Chikondi. Ar fi vibrat pe palma lui, ar fi huruit haotic când ar fi deschis cutia,

poate s-ar fi ajuns la un bandaj sau două şi ne-ar fi oferit o poveste haioasă de spus la evenimente de PR din viitor despre dispozitivul defect care era cât pe ce să ne dea un atac de cord.

Însă degetele au atins metalul, iar cutia a rămas nemişcată.

Nimic nu şi-ar fi dorit Chikondi mai mult decât să nu ridice lada. Pe chipul lui se citea asta clar ca lumina zilei. Dar s-a ghemuit. A ridicat-o. Pe măsură ce o făcea, dinăuntru se auzea un scuturat evident.

— Dumnezeule, a gemut el.

Elena a ajuns la panoul de urgenţă înaintea mea. Şi-a trântit palma pe butonul mare roşu cu textul *Izolare.* Uşile către module şi puntea superioară s-au închis iute. Filtrele s-au blocat etanş, oprind trecerea aerului prin zona calei.

— Sasul! a strigat ea.

Chikondi s-a dat în spate către trapă, cu cutie cu tot, de parcă ar fi fost în flăcări şi dincolo aştepta o găleată de apă. A apăsat un buton; uşa s-a închis în urma lui. Noi ceilalţi ne-am grăbit spre fereastră şi l-am privit pe Chikondi aplecat deasupra cutiei, deschizând zăvorul. A ridicat capacul şi s-a îndepărtat imediat.

Eu m-am întins cât am putut mai mult către uşă, ca să văd mai bine. Geamul aburind nu era o problemă, din moment ce am încetat să mai respir.

Ceva de mărimea unei şosete a sărit din cutie, arcuindu-se în partea opusă lui Chikondi. A luat-o la fugă către marginea cea mai îndepărtată a ecluzei, ţopăind înainte şi înapoi, încercând să găsească o scăpare. Mişcările îi erau frenetice, însă încet, încet am reuşit să îi determin forma. Şase picioare solide. Un smoc finuţ de coadă despicată. Un cap cu faţa plată deasupra unui corp în serpentină. Pe spate îi erau festonate pene delicate şi aparent moi, iar blana albă din laterale îi era pictată cu picături fine multicolore. Lobi ca nişte ace îi înconjurau gura ferită, iar de acolo se auzeau vocalize, lăsând să îi scape un tril tânguit pe măsură ce încerca să evadeze.

În perioada celor patru ani pe Mirabilis, catalogasem

aproape zece mii de specii macroscopice. Niciodată nu văzusem ceva nici măcar asemănător cu asta.

— Nu ştiu, a spus Chikondi, răspunzând întrebării pe care niciunul dintre noi nu o rostise cu voce tare. Nu… nu ştiu cum. Am verificat. Am verificat cutiile după ce am pus camerele, mereu verific…

— Ţi-ai întors spatele unei cutii deschise? a întrebat Elena.

— Nu, a zis Chikondi.

— Trebuie să o fi făcut.

— Eu… Adică… Eu… Eu nu-mi aduc aminte să o fi făcut…

— Cum de nu ţi-ai dat seama în timpul decontaminării? a spus ea, iar ochii i s-au mărit. N-ai trecut cu plasma prin interior?

— Bineînţeles că am făcut-o!

— A făcut-o, am zis. Am văzut. Trei cicluri.

— Atunci cum de a ratat asta? a insistat Elena.

— Poate că… am încercat eu să găsesc un răspuns. Poate că… Chikondi, ai cum să te uiţi în interiorul cutiei?

Chikondi s-a îndreptat şovăielnic înspre cutie şi, astfel, înspre animal, dar nu avea de ce să se teamă de creatură. Animalul era cu mult mai înfricoşat de el. Am icnit şi m-am grăbit către partea opusă trapei. Amândoi respirau din greu atunci când Chikondi a verificat cutia. Capul i s-a aplecat. A ridicat lădiţa, arătându-ne o porţiune unde garnitura de spumă începuse să sé desprindă de muchie, creând un mic buzunar. Nu era mare lucru, însă ceva iute şi flexibil ar fi putut fi curios să cerceteze un astfel de loc primitor.

Chipul lui Chikondi a devenit palid.

— Am crezut că… Probabil am… Aş fi putut să jur că…

Elena s-a frecat cu palmele peste faţă şi şi-a întors privirea.

— D-asta există protocolul.

— Isuse, Elena, s-a răstit Jack. Uită-te şi tu cât de repede se mişcă chestia aia.

Apoi i s-a adresat lui Chikondi:

— Putea să ni se întâmple oricăruia dintre noi.

Acum, animalul era complet panicat, săpând cu frenezie inutilă în sutura peretelui.

Chikondi s-a aşezat pe podea şi şi-a ridicat palma în faţă.

— Şşşt, a zis către animal. Şşşt, şşşt, e totul bine, e totul bine.

Elena a plecat să caute ceva.

— A fost în cutie, a spus Jack. Era doar în cutie.

Nu s-a deschis cutia în cală, nu a respirat aerul dinăuntru…

Eu mi-am închis ochii. Înţelegeam unde voia să bată. Şi eu eram tentată să ajung la aceeaşi concluzie.

— Cutiile nu sunt ermetice, am zis. Nu sunt recipiente pentru mostre, sunt doar de depozitare…

— A stat aici jumătate de minut, dacă.

— Iar acum e într-un sas plin cu aerul nostru, am zis.

— În plus, a trecut prin trei cicluri de plasmă, a spus Elena, întorcându-se la uşa trapei cu un obiect în mână.

— Rahat, a zis Jack, închizându-şi ochii.

Cu toţii realizam ce însemna asta. Un ciclu de decontaminare cu plasmă nu e ca un tratament medical cu plasmă, unde o doză redusă e îndreptată către o zonă anume de piele infectată. De data asta fusese o expunere completă şi cantitativ uriaşă, niciodată menită ţesuturilor vii. În afară de eradicarea a cine ştie ce bacterii cutanate simbiotice de care acest animal ar fi avut nevoie ca să supravieţuiască în biomul lui natural, nu aveam cum să ştim care ar fi fost efectele secundare suferite direct de animal sau ce mutaţii ar fi putut purta cu el. Să îi dăm drumul era în afara oricărei discuţii.

— Şşşt, şşşt, a reîncercat Chikondi să liniştească animalul. Haide, hai, o să te răneşti aşa…

A scuturat puternic din cap şi a şoptit ca pentru el:

— Am *verificat*…

Elena a pus obiectul în sertarul pentru echipamente şi l-a împins prin perete.

— E aici, a zis.

Chikondi nu s-a uitat la ea şi nici la sertar. În genunchi,

s-a apropiat un pic mai mult de animal, cu palma în faţă.

— Haide, totu-i bine.

— Chikondi, a zis Elena, răspicat şi îngrijorată.

Şi-a aplecat capul către ea, iar ochii îi erau înecaţi în lacrimi.

— Nu vreau să moară înfricoşat, a spus.

Elena şi-a strâns buzele şi a privit la podea. Era evident că nu era de acord, dar nu a mai insistat. În spatele nostru, Jack făcea ture, cu mâinile împreunate la ceafă.

Chikondi şi-a închis ochii, ca să-şi revină. Şi-a retras palma şi s-a sprijinit de perete, strângându-şi picioarele sub el şi încercând să se calmeze de dragul amândurora. Au stat aşa preţ de câteva minute, bărbatul îndurerat şi extraterestrul înfricoşat. În cele din urmă, mişcările animalului au încetinit şi, chiar dacă încă mai căuta să găsească o ieşire, strigătele sale şi zgâriatul pe metal s-au estompat.

— Camera, a zis Chikondi.

Vocea îi era ştearsă şi pierdută. A inspirat adânc şi tremurat în timp ce a început să înregistreze.

— Specimenul este hexapod şi atât blana, cât şi forma corpului sunt ale unui Mamifer Aproximat. Totuşi, nu seamănă cu nici o altă specie de MA pe care am catalogat-o aici. Este nevoie de studii suplimentare, dar sunt de părere că este o nouă încrengătură.

Şi-a lăsat capul să se rezeme de perete.

— Este un animal foarte frumos.

Au mai trecut câteva secunde bune.

— Stop filmare.

M-a privit prin geam.

— Ariadne, poţi să îmi dai un set de examinare?

Am făcut-o. L-am lăsat în sertar, alături de aparatul pe care îl depozitase Elena: un pistol cu electroşocuri. Chikondi a ridicat mai întâi obiectul de la ea.

— Vrei să o fac eu? a întrebat Elena. Pot să mă echipez repede.

— Nu, a zis Chikondi, deşi vocea lui spunea *da.* Ar trebui să o fac eu, e vina mea.

— Nu e vina ta, a spus Jack.

Elena nu a încercat să îl susţină.

La apropierea lui Chikondi, animalul a fugit, însă nu iute şi nu departe. Păstra distanţa, dar părea că începe să înţeleagă că nu e o ameninţare. A rămas nemişcat într-un colţ, întorcându-şi chipul către el. S-a ridicat pe picioarele din spate, stând ca un suricat, cu structurile din jurul gurii unduind învolburat. Poate că îl mirosea. Încerca să îşi dea seama de el. Era imposibil de ştiut ce făcea. Să fi presupus că era curios ar fi fost o pură speculaţie.

Mie, însă, mi s-a părut că e curios.

— Îmi pare rău, au ieşit cu greu cuvintele lui Chikondi. Îmi pare rău.

Am privit prin fereastră cum Chikondi a ridicat pistolul. L-am privit cum poziţionează nivelul de forţă la unul care pe Pământ ar fi omorât un animal dublu ca dimensiune. A ridicat arma şi a apăsat pe trăgaci.

Animalul a urlat. Era de aşteptat un strigăt scurt – un strigăt involuntar al sfârşitului. Dar a continuat să urle şi a început să se şi zbată, un dans grotesc al fricii şi agoniei. Nu a murit.

Aşa că Chikondi a tras din nou.

Blana a început să scoată fum. Strigătul nu s-a oprit.

El a tras din nou.

Picioarele creaturii au fost cuprinse de spasme. Strigătul a continuat.

El a tras din nou.

Şi totuşi, strigătul nu a încetat. În ciuda salivei care îi curgea din gură, în ciuda blănii carbonizate şi băşicilor de sub, nu a încetat să strige.

Jack şi-a ferit privirea. Elena a înghiţit cu greu.

Deja Chikondi tremura, cu pistolul atârnându-i în mână.

— Îmi pare rău, a plâns el. Te rog… te rog, doar…

A tras o a cincea oară. A urmat un scâncet, un frison.

În cele din urmă, animalul a murit.

Chikondi a aruncat arma şi s-a împleticit în partea opusă celei în care erau urmele pe care nu le-am putut niciodată şterge complet de pe podea. S-a lipit strâns de perete în

timp ce a vomitat sacadat în cască.

Elena şi-a închis ochii.

— Va trebui să trecem toate cutiile din nou prin decontaminare, a zis. Tot ce e aici şi pe noi, desigur.

A oftat, apoi a reluat.

— O să scriu raportul.

— Nu, am spus.

Eram furioasă pe ea, din nici un alt motiv în afara faptului că aveam nevoie să fiu furioasă, iar ea era la modul pragmatic cea mai la îndemână persoană pe care să mă descarc.

— O să îl scriu eu.

Dimineaţa următoare, m-am trezit singură. Corpul îmi era înţepenit şi frânt de la toată treaba sterilizării conţinutului întregii cale şi nu aveam niciun chef să scriu nimic, darămite să mă ridic din pat. Dar m-am ridicat. M-am dus la consola de comunicaţii. Am scris raportul. L-am trimis.

Am privit spre căsuţa de mesaje. Peste textul dosarului de descărcări era cifra 44, atrăgând atenţia asupra tuturor pachetelor de mesaje pe care le ignoraserăm cu seninătate. După completarea rapoartelor, văzusem dé sute de ori locul cifrei, un deranj nu foarte supărător în colţul ochiului. Nu îi mai acordam demult atenţie. Era acolo de atâta timp, că era doar zgomot de fundal, un element grafic. Dar în ziua aceea numărul mă ţintuia acuzator. Vraja de pe Mirabilis fusese ruptă, iar vina se strecura prin crăpături.

M-a furnicat o idee abia schiţată. *44.* Numărul mă deranja, din niciun motiv anume. M-am încruntat la ecran şi într-un final am deschis dosarul.

Noutăţile pentru Merian – martie 2162 scria pe ultimul fişier.

M-am încruntat şi mai tare. Pe Pământ, data era 21 noiembrie 2162. Ţinând cont de timpii! necesar pentru ca mesajele să ajungă la Mirabilis şi luând în considerare programul de expedieri de la OCA, ultimul pachet cu ştiri

ar fi trebuit să fie trimis pe 1 noiembrie. De aceea mă deranjase numărul *44.* Punând în balanţă perioada petrecută pe această planetă, eram cu şapte pachete de mesaje mai puţine.

Merian nù mai descărcase ştiri de şapte luni.

Dosarul de urgenţă nu avea niciun număr ataşat – nu am fi ignorat niciodată un mesaj primit acolo –, dar l-am deschis oricum. Gol. La fel şi dosarul cu actualizările misiunii. Gol. Nu era ceva neaşteptat. Când am ajuns pe Mirabilis, Pământul abia primea confirmarea sosirii noastre pe Aecor. Însă luând în considerare lipsa din dosarul cu ştiri, şi-a făcut loc o întrebare presantă: erau acele dosare pur şi simplu goale… sau ceva crucial fusese pierdut în eter? Dacă ştirile nu ajunseseră la noi, ce altceva mai putea să lipsească?

Câteva minute după ce am început să rulez programele de diagnostic, în cameră a intrat Elena.

— Ce nu-i bine? a întrebat.

I-am spus.

— Mă asigur că primim semnal.

Şi pe chipul ei a început să se simtă îndoiala, dar nu îmi era adresată mie, ci problemei.

— Nu ai rulat diagnostice zilnice?

— Bineînţeles că am făcut-o, am spus, lucru care era parte din preocupare, în momentul de faţă.

Sistemul de comunicaţii nu afişase nicio eroare şi, da, îl verificasem zilnic. O problemă care să fi apărut în ultimele douăzeci şi patru de ore nu putea să explice cele şapte luni de mesaje lipsă.

Elena s-a uitat peste umărul meu în timp ce programul de diagnosticare îşi vedea de treabă, dé parcă nu aş fi avut de gând să îi raportez în secunda următoare în care ar fi intervenit ceva. Că îşi dădea sau nu seama de implicaţie, pe mine tot m-a durut.

În sfârşit, a apărut pe ecran rezultatul final. Undă verde pe toate planurile.

În cameră a intrat Jack, cu părul ud de la ultimul său duş înainte de intrarea în torpoare.

— Care-i baiul?

I-am explicat. Nu i-a plăcut.

— Şi dacă sunt greşite *diagnosticele?* a întrebat Elena. Ar putea fi vorba de o disfuncţionalitate a aparatelor?

— E foarte puţin probabil, am spus. Am stat toată săptămâna ca să fac verificări pre-lansare.

— Crezi că ar trebui să le mai facem o dată? a întrebat ea.

Nu era chiar o întrebare.

— Păi, staţi un pic, a zis Jack, încruntându-se şi el. Dacă nu avem nimic pentru că nu ne-au trimis nimic?

OCA era trup şi suflet dedicat planurilor misiunilor. Dacă ar fi vrut să îţi setezi diferit alarma menită să te trezească dimineaţa, primeai o actualizare a misiunii. Dacă ar fi vrut să îţi schimbi pasta de dinţi, primeai o actualizare a misiunii. Pachetele cu noutăţi erau o parté planificată a comunicaţiilor presupuse. Dacă ar fi vrut să oprească trimiterea lor, am fi primit o actualizare a misiunii. Însă nimic nu aterizase în acel dosar, nici măcar o dată.

— Hai să... a început Elena.

— Mda, am zis, deschizând pachetul cél mai recent, apoi am privit în jur în timp ce fişierul se dezarhiva. Unde-i Chikondi?

— Cred că încă mai e în cabină, a spus Jack.

M-am uitat la ceas. Era trecut de ora zece. Nu era tipic pentru Chikondi.

— N-ar trebui să îl chemăm?

Orice ar fi vrut să răspundă Jack s-a pierdut atunci când au început să ruleze imaginile video. Era un logo OCA şi un angajat OCA într-un birou OCA... dar ceva era nelalocul lui.

— Salüt, Lawki 6, a zis bărbatul de pe ecran.

Şi-a dres vocea. Părea că nu se simte confortabil în faţa unei camere.

— Sper că totul e bine la voi.

Ochii îi erau fixaţi într-o parte; citea de pe un prompter.

— Poţi să dai mai tare? a întrebat Elena.

Am verificat volumul.

— E deja dat la maxim, am spus.

— Abia-l pot auzi.

Şi eu eram de acord; calitatea sunetului era în cel mai bun caz mediocră. Am ascultat discursul bărbatului şi, deşi nu aveam nicio dovadă, eram convinsă că nu făcea parte din echipa de comunicaţii. Părea ceva încropit, genul de persoană care într-o sală de conferinţe, după o pauză stânjenitoare, ar zice *Presupun că pot să o fac eu.* Am început să mai remarc şi alte ciudăţenii minore: textura ştearsă a steagului OCA, un colţ mic ciobit pe perete, geaca groasă pe care omul o purta înăuntru. Ceva nu era în regulă.

Indiferent ce putea să fie, pachetul de ştiri nu a oferit nicio explicaţie. Tot ce am primit a fost un amestec ameţitor de conflicte fără context, lideri politici ale căror nume nu le cunoşteam, toate dramele inutile pe care generaţiile de mai târziu probabil că le vor fi uitat. Ai citit vreodată titlurile de pe un site străin de ştiri şi să te simţi complet pierdut? Asta era experienţa prin care treceam noi, însă la o scală planetară. Intriga ne scăpa complet.

— Să fiţi în siguranţă acolo, a zis bărbatul cu un fluturat straniu din mână. Mai vorbim luna viitoare.

Şi asta a fost totul.

Noi trei am rămas tăcuţi, cu sprâncenele şi mai încruntate.

— Încearcă pe cel de dinainte, a cerut Jack.

Aşa am făcut. Am privit împreună, iar când asta nu ne-a zis nimic am sărit cu zece luni înainte, ca să ne dăm seama dacă ne-ar ajuta cronologia. În cele din urmă, ni s-a alăturat şi Chikondi, fără să comenteze nimic, dar atent la enigma de faţă. Câteva piese au început să îşi găsească locul. Doar ca să nască şi mai multe întrebări.

OCA experimenta probleme de finanţare – măcar asta am realizat, deşi pachetele cu noutăţi încercau să ne ascundă cât mai bine situaţia. Nicăieri nu se menţiona de unde venea lipsa de finanţare, însă contextul larg al istorisirilor prezentate nouă făcea să fie clar. Era un război. Era foamete. Deja când plecaserăm noi oraşele

erau mult prea aglomerate. E greu să îţi îndrepţi atenţia la stele când pământul din jurul tău începe să se surpe. Şi dacă atenţia era dificil de îndreptat, era de la sine înţeles că şi banii erau cu atât mai greu de găsit. Am privit cum hainele erau din ce în ce mai uzate. Şi chipurile din faţa noastră la fel. Dar în fiecare pachet primit spiritul discursului de încheiere era acelaşi: *Suntem, mândri dé voi. Să fiţi în siguranţă. Mai vorbim luna viitoare.*

Până ce, într-o nebuloasă zi de dinainte de aprilie 2162, s-au oprit. Pur şi simplu s-au oprit.

Am rămas tăcuţi, adunaţi în jurul monitorului. Ascultând toată ziua ştirile, ne stricasem deja agenda de lansare, însă asta nu mai părea o prioritate aşa de mare.

Jack a scuturat din cap. S-a ridicat. A făcut câţiva paşi în gol.

— Unde sunt? a zis. Unde au dispărut?

Opera

Am stat în faţa oglinzii mult mai mult decât cele două minute de data trecută. Soarele era masiv pe cerul de pe Opera, aşa că nu aveam nevoie să sclipesc. Gravitaţia era la egalitate cu cea de pe Pământ, aşa că nu aveam nevoie să fiu mai puternică. De fapt, multe pe Opera erau asemănătoare cu Pământul – dimensiunea, atmosfera, intervalele de temperatură. Pentru Opera nu aveam nevoie de nimic, aşa că nu îmi fusese dat nimic. Darurile mele preţioase dispăruseră, nealimentate de plasturele de pe braţ. Desigur, suplimentele contra radiaţiilor şi îngheţului rămăseseră, însă, în afară de asta, eram… eu.

Privind în oglindă, nu eram prea mulţumită de consecinţe. Eram cu aproape unsprezece ani mai în vârstă decât atunci când plecasem de pe Pământ. Nu e o perioadă lungă de timp, dar schimbările se petrecuseră aproape neobservate, distrasă fiind de diferenţele mai dramatice ale somatoformării. Nu mă deranjau ridurile de pe frunte, însă nu îmi aminteam când apăruseră. În cei cinci ani petrecuţi în torpoare, părul nu îmi crescuse chiar aşa de mult, dar tunsul frecvent însemnase că nici nu îl văzusem crescut mai mult de un centimetru, poate. Acum, printre ciufurile de păr negru, erau clare fire dese încărunţite. Trupul îmi era mediu, sănătos, nimic deosebit. Asta era o problemă. Fără sclipici, mă simţeam fadă; fără musculatură, plăpândă. În ochii mei, păream bolnavă, iar imaginea îmi făcea greaţă.

Am dat de colegii de echipaj acolo unde le urasem noapte bună, în camera de control, strânşi în jurul monitorului de comunicaţii. În timp ce pluteam prin uşă, Jack a scuturat din cap, privindu-mă.

— Nimic, a zis.

— Nimic?

A scuturat din nou din cap.

— Ai rulat…

— Da, a zis Elena. Totu-i aşa cum am lăsat. Verde peste tot.

Chikondi a plutit către un colţ, cuprins de gânduri şi cu privirea pierdută.

— N-au cum *să fi dispărut* pur şi simplu, a zis.

— Nu, a căzut de acord şi Jack. Chiar dacă li s-ar.fi terminat complet fondurile, ne-ar fi spus. Ar fi spus, opal, gata cu plata salariului, hai pa-pa şi la revedere. Nu, ceva e-n neregulă. Ceva e foarte în neregulă.

— Mai verific o dată comunicaţiile, am spus. Mai trec printr-o analiză a echipamentelor.

Instinctul îmi dicta că problema nu era de la noi, dar nu aveam cum să fim niciodată prea siguri.

— Şi ce facem, a întrebat Chikondi, dacă nu auzim nimic?

— Ce am fost trimişi să facem, a zis Elena. Nu am primit actualizări urgente, aşa că misiunea este încă valabilă. Ne facem treaba aici, mergem pe Votum, ne facem şi acolo treaba, mergem acasă şi aflăm ce s-a petrecut.

M-am holbat la ea, iar implicaţia a ceea ce zicea a început să îşi facă simţită apăsarea. Din simţul meu intern al trecerii timpului, nu mai auzisem nimic de la OCA de şapte luni, lucru care, pentru minte, era o problemă descoperită cu o zi în urmă. Dar, desigur, nu aşa stăteau lucrurile în realitate, luând în considerare timpul de trănzit. Nu mai auzisem nimic de la OCA de cinci ani şi jumătate. Chikondi nu se întrebase ce facem *acum,* în absenţa contactului. Se întrebase despre absenţa *completă* a contactului. Absenţa oricărui fel de contact.

Îmi amintesc instructajul introductiv al misiunii referitor la Opera, avut la OCA Oceania. Sophie Thomas, una dintre persoanele mele preferate din echipa de ştiinţă planetară, a condus prezentarea din acea zi, cu şarmul ei energizant obişnuit.

— Asta de-aici o să fie o teslă-n coaie, a zis ea jovial.

Suprafaţa planetei este aproape în întregime oceanică.

— Apă oceanică? a întrebat Elena, luându-şi notiţe pe o tabletă.

— Da, a zis Sophie. Nu trebuie să vă faceţi griji că vi s-ar uda ghetele, dar nici n-o să găsiţi o zonă prea bună de aterizat.

Pe ecranul din spatele ei a apărut o hartă.

— Sunt patru insule mici, iar activitatea voastră de cercetare se va limita la aceste arii, plus cât de departe pot să zboare dronele în timpul zilei.

— Patru insule, a repetat Chikondi. Pe întreaga planetă.

— Corect.

— Când spui *mici,* a zis Jack, ce-nseamnă, adică e loc pentru un mic sat de pescari, şarmant, dar fără prea mult spaţiu de întins masa, sau nişte stânci minunate?

— Nişte stânci minunate, a clarificat Sophie. O să puteţi ieşi la o plimbare scurtă, dar cam atât.

Elena, şi-a rotit stilus-ul în timp ce procesa informaţia.

— Asta *da* teslă-n coaie.

În camera de control, privind la imaginile de satelit ale planetei de sub noi, situaţia era mult mai puţin simpatică. Nimeni nu a glumit. Mă îndoiam că Sophie Thomas ar fi reacţionat altfel, pentru că i-ar fi îngheţat orice zâmbet pusă fiind în faţa celor două mari probleme descoperite de sateliţii cub.

Prima problemă: nu găsiseră decât trei insule. Cea pe care programasem prima aterizare dispăruse.

— Ar fi avut cum să greşească oamenii noştri de acasă? am întrebat.

M-aş fi mirat, însă ca om de ştiinţă trebuie să iei în considerare toate posibilităţile.

— Nu, a zis Jack. Am trecut împreună cu ei peste hărţile de aterizare.

— Cu toţii am făcut-o, a spus Elena. Ar trebui să fie ceva chiar *acolo.*

Şi a arătat la un punct de pe ecran.

— Hărţile au fost compuse acum patruzeci de ani, am zis. Ceva cu siguranţă s-a întâmplat. Vreo activitate

vulcanică, poate?

— Poate, a spus Jack, sau impactul unui meteorit. Asta ar putea explica.

— Ar putea fi creşterea nivelului mării, a intervenit Elena. Planeta ar putea trece printr-un fel de schimbare climatică.

— Asta s-ar potrivi cu un impact, a zis Jack.

— Sau cu o grămadă de alte lucruri, a gesticulat ea în gol deasupra hărţii. Nu avem niciun fel de date. Nu există cratere vizibile. E doar… apă.

— În regulă, am zis, o să rezolvăm mai târziu misterul ăsta. Putem să punem sateliţii cub la treabă. Pe moment… protocolul pentru vreme rea?

Protocolul pentru vreme rea e un fel fiţos de a spune că graficul OCA de aterizare reprezintă doar un ghid, nu ceva obligatoriu. Sunt conştienţi că informaţiile lor se vor fi învechit la momentul sosirii noastre şi că avem autonomie privind modificările necesare, sub orice aspect. Dacă dintr-un motiv nu este posibilă aterizarea într-o anumită zonă, avem libertatea de a improviza.

— Că veni vorba, a zis Jack.

A răsucit monitorul cu harta de la sateliţi în aşa fel încât să vedem celelalte trei insule. Doar că nu prea puteam să le distingem din cauză că mai exista o a doua problemă: marea majoritate a Opera era sugrumată de nori turbaţi de furtünä. Descărcări de fulgere şi turbioane gri âle unor uragane erau vizibile peste tot. Un exemplu de manual pentru ce ar putea să reprezinte *vreme rea.* Desigur, văzusem pe hublou norii de furtună, dar nu înţelesesem magnitudinea globală cu care aveam de-a face.

Elena s-a concentrat pe traiectoria norilor, rămânând perplexă. Meteorologul din ea era fascinat. Astronautul care avea nevoie să aşeze nava undeva era îngrijorat.

— Dacă ne trec într-o orbită geostaţionară pentru câteva zile? am zis. Putem să adunăm mai multe date de la sateliţi, putem să vedem dacă se mai retrag furtunile şi aşa avem cum să luăm o decizie informată.

— De acord, a spus Elena.

Jack era nerăbdător să aterizeze, însă a încuviinţat:
— Da, asta-ar fi cel mai înţelept.
Mi-am întors capul.
— Chikondi? Consens?
Chikondi s-a desprins cu greu din cine ştie ce treabă făcea.
— Sigur. E în regulă.
Timp de zece zile, am aşteptat şi am vegheat.
Furtunile nu s-au domolit.
Insula noastră nu a reapărut.
Dosarul nostru de comunicaţii a rămas gol.
— Pierdem timpul, a zis Jack. Nu descoperim nimic nou ce n-ar găsi şi o sondă.
— Ansamblurile astea de furtuni o să ţină săptămâni, a spus Elena, deja având culese date solide. Iar vitezele vântului…
— E ceva ce ştim deja. Putem şi noi să punem cifrele cap la cap.
— Nu e o aterizare a unui amărât de rover împachetat în airbag-uri. Vorbim de corpuri umane.
— Mda, corpul *meu* uman, sunt conştient. Nu ajută la nimic să frecăm menta pe-aici pe sus.
— Nu ajută la nimic nici să ne facem terci acolo jos.
— Aveţi de gând să vă opriţi? am zis eu obosită.
Jack şi-a împreunat mâinile la ceafă şi a oftat, pri— vind harta. Dintr-o dată, s-a schimbat la faţă.
— Ce e? am întrebat.
— Ce ziceţi despre apa joasă? a spus şi a arătat către o regiune a planetei din emisfera nordică. Fâşia asta întreagă de aici. Radarul spune că apa are… cât? între unu şi doi metri adâncime?
Elena l-a privit chiorâş.
— Vrei să aterizăm în apă?
— Spun că *am putea* să aterizăm pe stânca *de sub o* cantitate mică de apă. Uite. Vremea nu e aşa de rea acolo.
— Tot e rea.
— Dar nu *atât* de rea. Putem să aterizăm pe vântul ăla. Şi cel mai rău e aici, nu? a zis şi a făcut furios pe hartă un

cerc cu degetele. Aşa am şta departe de pericol.

— Nu, s-a împotrivit Elena. Am putea să aşezăm corpul principal de navă în apă puţin adâncă, am putea să o ancorăm de stâncă, dar nu am putea să deschidem modulele gonflabile. Nu au podea solidă, nimic nu ar sta locului.

— Am putea să aranjăm aici o parte din echipamente. Atâta tot că nu vom aduce mostre înăuntru.

— Nu mă refer la laboratoare, ci la seră.

— Corect, a spus Jack, dar nu zic să stăm foarte mult în apa joasă. Doar până ce se deschide una dintre celelalte poziţii. Tu ai zis că furtunile o să dureze săptămâni. Deci stăm câteva săptămâni fără să ne mâncăm legumele. Ca în copilăria mea.

— Şi în viaţa ta de adult, am adăugat.

Mi-a făcut scurt din ochi.

— O să supravieţuim.

— Cum facem totuşi cu trapa de la sas? a zis Elena.

— Ce-i cu ea? a spus el.

— Doi metri înălţime là flux, estimativ. Asta înseamnă că nu putem să ieşim afară în tot acest timp.

— Putem să găsim o cale. Muncă de teren la reflux, muncă de laborator la fluxul maxim.

— Muncă *parţială* de laborator. N-o să ai un laborator complet.

Jack a mârâit frustrat.

— Să-mi fut una, poţi te rog să te concentrezi pe ce am putea face? Când situaţia o cere, avem voie să flexibilizăm protocolul, a zis şi a arătat cu ambele mâini spre hartă. Asta e o situaţie *proastă.* Încerc să scot ce se poate mai bine din ea. Cealaltă opţiune pe care o avem e să stăm la infinit pe orbită, ceea ce ar însemna o irosire infinită de timp. Sau am putea să mergem de pe acum pe Votum, ceea ce ar putea fi o pierdere *colosală* de timp.

Elena a oftat prelung şi s-a uitat la mine.

— Cum stăm cu propulsia? a întrebat.

Mă gândisem deja la asta, în detaliu.

— Ar trebui să fim bine, am spus. Motoarele sunt

proiectate să reziste la apă.

— Sunt proiectate pentru ploaie şi zăpadă, a zis ea, nu să stea într-o piscină săptămâni la rând.

— Realizez asta. Şi, desigur, nu au fost testate pentru aşa ceva… însă cred că am fi bine. Chiar cred. Putem să izolăm automat duzele motoarelor, imediat ce se răcesc.

Elena s-a uitat mult timp la hartă. Vedeam cum analizează mental munca herculeană ce rezulta din schimbarea planului.

— Avem nevoie de patru pentru consens, a concluzionat.

Mi-a lăsat impresia unui *da* din partea ei, spus aproape cu voce tare.

— Încă mai moţăie? a întrebat Jack.

— Aşa cred, am zis şi m-am desprins de perete, lansându-mă către puntea cabinelor. Mă duc să-l iau.

Am aterizat noaptea. Nu puteam vedea nimic pe ferestre, însă huruitul de afară spunea multe. Am auzit vântul biciuind de-a lungul fuzelajului. Am auzit plescăitul apei dislocate. Am auzit ploaia răpăind ca nişte degete neliniştite. Nu era o furtună de duzină, de stat-sub-plapumă-şi-citit-o-carte. Era o vreme bicisnică.

Să te fi aventurat într-un peisaj de nepătruns, chiar şi cu lămpile de pe căşti şi cu lanternele mobile, ar fi fost o idee nebunească, aşa că am petrecut orele nopţii încropind un laborator şubred. Rezultatul final a fost dezordonat şi vag agasant, însă era menit doar câtorva săptămâni, ne-am zis. Nişte săptămâni în care né puteam descurca cu harababura.

În cabina mea, am tras un pui de somn câteva ore, înainte de zori. Nu lumina dimineţii a fost cea care m-a trezit. A fost un sunet. Un sunet de târşâit. Un sunet de aspiraţie.

M-am ridicat şi am privit în jur. Pe partea exterioară a hubloului era lipit un animal, de dimensiunea (şi, într-o mai mică măsură, forma) aproximativă a unei mingi de rugby, cu pielea abrazivă ca o protuberanţă flască de culoare gri. Prima mea impresie a fost cea a unui limax, dar nu se prea potrivea pentru că pântecul nu îi era un picior mare şi nu

cu asta stătea agăţat. Punctul lui de aspirare era gura, un orificiu oval înconjurat de franjuri cu mustăţi zbârlite, înăuntru puteam vedea structuri ascuţite stând în aşteptare. Avea şi membre – douăsprezece picioare firave. Animalul nu părea că-şi foloseşte picioarele ca suport pentru corp, ci mai degrabă ca să îşi împingă înainte gura ancoră.

Încercam să găsesc un unghi mai bun atunci când animalul şi-a ridicat ciotul de coadă. Pe lateral s-au deschis două şiruri de găuri, şi de acolo ieşea sunetul înfiorător; Sunt sigură că pentru urechile sale – sau orice alţi receptori o fi având – sunetul acela era normal. Pentru mine, era ceva între metal hârşâit şi un cal care trage să moară. Am fost învăţată să fie obiectivă, ca om de ştiinţă, dar nu pot să neg faptul că sunt şi un animal cu propriile mele instincte. Totul legat de acel sunet îmi spunea să fug.

Sunetul nu îmi era menit mie. Nu era o ameninţare; era o chemare. Doi alţi ne-limacşi şi-au trosnit pe geam gurile vâscoase, invitaţi de chemarea primului.

Picioarele mele încă mai erau nesigure după o săptămână şi jumătate de microgravitaţie, însă am alergat oricum pe hol, intrând în cabina lui Chikondi, fără să bat la uşă.

— E un… am început eu, dar nu mai era nevoie să explic, deoarece Chikondi observa o privelişte foarte asemănătoare, pe propria fereastră.

Privea intens creaturile, luând notiţe pe tableta din poală. M-am aşezat lângă el, pe saltea, şi am privit cum acele chestii mici şi stranii se împing pe panoul de geam gros, lăsând în urma lor o dâră cleioasă. Chikondi şi cu mine priveam împreună noua specie într-o linişte prietenoasă, de parcă am mai fi făcut-o de nenumărate ori înainte. Pentru o clipă, m-am gândit că totul o să fie în regulă.

Animalele nu se limitaseră la ferestrele cabinelor noastre. Puteam auzi altele târându-se zgomotos de-a lungul fuzelajului, iar în decurs de o oră fiecare geam de pe *Merian* avea cel puţin una dintre creaturi fofilându-se

cu urări de bun-venit oribile. După două ore, abia mai puteai vedea lumea de dincolo de ele.

În raportul nostru oficial, le-am poreclit *Fortisostium horribilis,* însă Jack le-a spus şobolani.

— De ce şobolani? l-am întrebat.

— Pentru că urăsc şobolanii.

A privit feroce geamul camerei sasului, aproape înecată într-un gri opac. În niciun caz nu aveam cum să ieşim pe-afară cu atât de mùlte creaturi acoperind trapa, nu fără să riscăm blocarea, cu trupurile lor, a mecanismului uşii şi dând astfel ocazia altora să intre. Una sau două am fi putut să alungăm. Atât de multe nu ar fi însemnat altceva decât să o căutăm cu lumânarea.

— Doar ne verifică, a zis Chikondi. Au voie să ne observe. Noi suntem cei care le-am intrat în casă.

Dar şobolanilor nu prea le păsa deloc de noi. Era dificil de observat care le erau simţurile, pentru că nu aveau organe de vedere evidente, însă mişcările noastre înăuntrul navei nu îi deranjau cu nimic. Eram parte din peisaj, atâta tot.

Elena s-a încruntat.

— Ar putea să strice carena dacă o mai ţin mult aşa.

— Carena-i solidă, am zis. În plus, nu o mestecă. Probabil că suntem în regulă.

Ea m-a privit.

— „Probabil” lasă mult loc pentru erori.

— Hei, plecaţi de-aici! a strigat Jack la şobolani.

Se dusese în camera de presurizare şi până la uşa exterioară. A privit şobolanii, enervat de prezenţa lor. Apoi a ridicat un pumn şi a bătut de trei ori în uşă, în succesiune rapidă. Şobolanii s-au speriat de el, unii începând să se împrăştie, alţii îngheţând pe loc. Pentru Jack era o încurajare.

— Da, da, plecaţi de-aici!

A bătut din nou în uşă. Asta a dus la o nouă împrăştiere, dar mai puţină ca înainte. Spre consternarea lui Jack, alţi şobolanii au venit să ocupe spaţiul rămas liber, nedescumpăniţi de bărbatul nervos care le spunea să îşi ia

tălpăşiţa.

— Trebuie să aşteptăm, a zis Chikondi.

S-a aşezat pe jos şi a început să schiţeze pe tabletă. Activitatea nu îl anima, contrar obiceiului. Îşi făcea treaba, însă părea mai degrabă o acţiune mecanică decât entuziasm adevărat.

— Mă duc să văd încă o dată datele furtunii, mi-a spus Elena. Ai putea să verifici comunicaţiile?

— Am făcut-o deja.

— Aha, a spus, apoi a reflectat un moment, evident trecând în minte punctele principale dintr-o listă invizibilă. Dar sistemele de menţinere a vieţii?

— Aveam de gând să fac asta mai târziu, însă pot s-o fac acum, dacă preferi.

— Dacă nu te deranjează, da, a spus.

Nu mi-a oferit nicio explicaţie de ce. Nu ar fi trebuit să conteze pentru Elena dacă îmi făceam verificările acum sau peste trei ore, şi totuşi, clar, era ceva ce-o enerva. Dacă puteam măcar să o liniştesc, atunci îmi era uşor să-mi schimb programul. Unii dintre noi aveau nevoie de o pauză binemeritată.

Am plecat către punţile superioare, lăsând pe Chikondi să deseneze din memorie şi pe Jack să bată în uşă.

Şobolanii nu au plecat nici noaptea, nici la răsărit, nici în ziua următoare. Fuzelajul era învelit de corpurile şi de scuipatul lor, combinaţia blocând efectiv soarele. Am reuşit să privim pe furiş afară doar atunci când şobolanii s-au răsucit într-un fel care să lase neintenţionat o gaură lazo fereastră, iar unul dintre noi a fost pe fază ca să vadă. Apa era în mare parte fără trăsături anume, însă câteva stânci ieşeau în evidenţă – pilaştri abrupţi ridicaţi în relief de pe fundul mării, ca nişte stalagmite. Jack şi cu mine am început să purtăm binocluri la gât în speranţa unei noi breşe şi, în cele din urmă, am putut să vedem că stâncile erau şi ele acoperite cu o manta groasă de şobolani. În linii mari, nava noastră spaţială conică trebuie să li se fi părut familiară: o chestie înaltă pe care te poţi căţăra şi de care

te poţi agăţa.

— Oare să fie comportament de împerechere? a presupus Jack.

— Ar putea, a zis Chikondi.

— Sau vreun alt fel de treabă sezonieră, am adăugat. Termometrele de exterior spun că e destul de frig afară, aşa că s-ar putea să facă asta doar ca să iasă din apă.

Chikondi a remarcat o pereche înghiontindu-se pentru spaţiu, cu gurile încă apucând ferm de sticla hubloului.

— Ori poate că-i doar o zi normală. Poate că asta fac ei de obicei şi nu o să aflăm niciodată de ce.

După alte două zile de holbat la pântece solzoase, am început să punem în discuţie dacă nu ar fi bine să decolăm şi să căutăm un alt loc de aterizare. Dar am fi omorât şobolani, ştiam, şi nimeni nu-şi dorea asta. Ţinând totuşi cont de numerele pe care le vedeam afară, era foarte improbabil să vătămăm pe termen lung populaţia generală.

Decizia a luat-o Opera în locul nostru. Fenomenul atmosferic care fusese, prin noroc, atât de îndepărtat a cotit brusc înspre sud, iar vântul s-a înteţit până la viteze periculoase pentru decolare. Apele joase s-au umflat şi s-au înfoiat. Pe fereastră, ploaia şfichiuia ca un ropot de săgeţi de foc. Nu puteam pleca nicăieri.

Şobolanii s-au ţinut tare de noi, portul lor adăpostit în timp de furtună. Nici ei nu plecau nicăieri.

Când eram copil, îmi era frică de întuneric. Eram convinsă că ochi haini mă urmăresc din toate colţurile, braţe tremurânde încercând să mă tragă în vidul de sub patul meu. *Doar îţi imaginezi,* îmi zicea mama mea. *Spune-i imaginaţiei tale să se ducă, în schimb, undeva frumos.* Aşa că atunci când luminile se stingeau şi uşa se închidea şi tot ce puteam auzi era respiraţia mea înfricoşată, mă întrebam: *Unde ai vrea să te duci?* Răspunsul se schimba în funcţie de perioade, în funcţie de vârstă şi de plăsmuirile de moment. Uneori era o căsuţă în copac într-o poiană liniştită, conţinutul căreia devenea din ce în ce mai elaborat cu fiecare noapte în care mă lipeam de interiorul

ei. Sau era o navă de piraţi, cu mine pe post de căpitan temut străbătând ghidat de sirene drumul către comori nebănuite. Alteori construiam pe eşafodajul altcuiva, rememorând cele mai bune fragmente din poveşti citite sau jocuri jucate, retrăind scenele în care credeam că m-aş fi descurcat mai bine. Întrebarea era bine pusă, pentru că, ani la rând, doar aşa reuşeam să adorm, încolăcită în plasa ţesută de propria mea minte.

Nu am putut să dorm în apele joase de pe Opera. Dacă ar fi fost doar furtuna, aş fi putut să mă acomodez. Vântul şuiera ca un motor, însă tumultul era constant, sigur. Şobolanii, pe de altă parte… Dumnezeule, şobolanii! Nu îi puteam reduce la tăcere, oricât aş fi încercat. Creierul uman este condiţionat de strigătul de *pericol care se* naşte la sunetele unor animale necunoscute, deschizând baierele unui şuvoi de adrenalină astfel încât să te ţină treaz în faţa fieştecărei neplăceri preistorice gata să te muşte de degetele de la picioare sau să îţi strice rezervele de grâne ori să îţi fure bebeluşii în noapte. Nu conta că şobolanii se aflau de partea cealaltă a peretelui. Nu conta că erau doar *adiacenţi,* nu înăuntrul spaţiului meu. Sunetele produse de ei erau impredictibile, iar creierul meu reacţiona ca atare. Să îmi pun pătura peste urechi m-a ajutat la a-mi înfunda tropăitul lor neregulat, dar nimic nu le putea îneca ţipetele, pe care le lansau la fiecare oră, jumătate de oră sau câteva minute de la cea mai recentă serenadă, smulgându-mă din jumătăţile de vise în care reuşeam cu greu să mă afund şi reîntorcându-mă pe tărâmul mizer al cearcănelor.

Intenţionat, am început să-mi pun întrebarea care îmi fusese călăuză în adâncile nopţi din copilărie: *Unde ai vrea să te duci?*

Mirabilis, am răspuns. *Vreau. Să mă duc înapoi pe Mirabilis.*

Am evocat forţat amintirile cu acea lume luxuriantă, însă ele deveneau dulce-amărui. Ştiam că zâmbetele se vor şterge şi aventurile se vor termina. Toate zilele de pe Mirabilis au condus la

Opera. Să le privesc însemna să privesc înapoi calea care a dus la urlete şi zgârieturi şi nopţi nedormite. Râvna de a depăna o vreme de mult apusă era aproape mai rea decât frica.

Dacă sunetele şobolanilor erau haos, sunetele Elenei erau ceas. Nu trebuia să fiu pe aceeaşi punte cu ea ca să ştiu ce face.

Îşi părăsea cabina în jur de ora 6 dimineaţa.

Făcea un diagnostic complet al sistemelor.

Verifica fişierele de comunicaţii, deşi nu erau notificări noi.

Verifica sasul, să vadă dacă nu ne-au făcut şobolanii vreo breşă.

Trecea peste datele meteorologice de la sateliţii cub. Le studia cu o concentrare meticuloasă, apoi îşi actualiza previziunile.

Făcea exerciţii fizice timp de o oră. Ridicare de greutăţi, aparat de vâslit, bandă de alergare.

Făcea duş, zece minute.

Lucra la proiecte. Uneori, trecea din nou prin vechile ei rapoarte, rescriind pasaje la care se gândise mai bine, după care le rescria încă o dată. Sau se ducea în cală şi verifica obsesiv inventarul. Sau nu aveam nici cea mai vagă idee ce făcea, pentru că nu voia să explice.

M-am trezit într-o dimineaţă că-mi ciocăne la uşa cabinei; Ciocănitul lui Jack e melodios, aşta dacă ciocăne, şi niciodată nu aşteaptă răspuns. Al lui Chikondi e o percuţie politicoasă, poate prea înceată. Bătaia Elenei e compusă din trei lovituri clare, tari şi neşovăielnice. După ce le-am auzit, am aruncat un ochi la ceas. 05:36. De când verificasem ultima dată, reuşisem patruzeci şi trei de minute de somn. M-am ridicat şi m-am frecat la faţă.

— Mda, am strigat.

— Hei, a rostit ea în timp ce intra, cu o blândeţe în voce pe care nu o mai percepusem de ceva vreme şi care m-a liniştit. Scuze că te trezesc.

— E OK, am zis. Care-i treaba?

— Pot să mai aştept, a spus.
— M-am trezit deja.
Şi-a înfipt mâinile în buzunare şi s-a sprijinit de tocul uşii.
— Mă gândeam să fac o inspecţie a aparatelor.
— OK, am zis. La care sistem?
— La toate, a spus.
Am clipit.
— La toate.
— Ştiu, e mult de muncă.
Puţin spus. O inspecţie tehnică de sistem completă, exactă şi ca la carte dura zile.
— Dar, continuă ea, stăm în apă de trei săptămâni, iar lucrurile alea…
Ca la semnal, a erupt un cor de ţipete ascuţite. Ne-am acoperit urechile şi am aşteptat să se termine.
— Chestiile alea de acolo fac cine Dumnezeu ştie ce.
Nimic din asta nu putea afecta echipamentele interne, însă ştiam că şi ea ştia.
— Avem undă verde pe toate palierele, am zis. Ai remarcat vreo disfuncţionalitate? Ceva suspect?
— Nu. Doar că…’a spus, apoi s-a oprit şi părea agitată, pe muchie de cuţit. Doar că sunt de părere că nu are ce să strice să verificăm. Mai bine să fim siguri decât să ne pară rău.
Mi-am frecat faţa din nou. Tâmplele îmi zvâcneau. Ochii aveau junghii. Mă simţeam beată, şi nu în sensul bun. Iţele gândurilor se înşirau despletit, evaporându-se înainte să se poată lega.
— OK, am zis. Desigur, putem s-o facem.
Ne-am uitat una la alta. Eu am completat:
— Te referi acum?
Şi-a ridicat palmele.
— Când ţi se pare că eşti gata. Ştiu că e o pacoste.
Pe chipul ei se aşternuse un alt răspuns. *Da,* zicea. *Chiar acum.*
M-am îmbrăcat şi ne-am dus la muncă.

— OK, hai să facem o-ncercare, a spus Jack.

M-am aşezat în scaunul de pilotaj, cu panoul de control aprins şi gata pentru comenzi. La sugestia lui Jack, am modificat secvenţa de lansare ca să ne permită să turăm motoarele fără să ne ridicăm. Ar hurui un pic, suficient de tare şi fără să formeze propulsie. Un huruit era tot ce căutam. Doream să speriem şobolanii. Vântul încă ne mai împiedica să decolăm, dar am fi putut ieşi pe-afară. Iar dacă *asta* nu ar fi fost sigur, măcar am fi scăpat de şobolani, chiar şi numai pentru o scurtă perioadă de timp. Să putem să dormim neîntrerupt suna a victorie măreaţă.

Am deschis comunicaţiile:

— Începe testul de motor, am spus.

Am apăsat butoanele aferente. Afară, motoarele au huruit sănătos. La auzul sunetului, o parte pavloviană din mine a reacţionat, din reflex, cu încântare; i-am readus aminte că nu plecam nicăieri.

S-a auzit un al doilea sunet. La o fracţiune de secundă după ce motoarele au pornit, fiecare şobolan de pe fuzelaj a început să ţipe alarmat.

— Isuse! a zis Jack, trântindu-şi palmele peste urechi.

Zarva m-a făcut să îmi închid ochii, dar m-am forţat să-i deschid ca să privesc pe fereastră. După standardele lor, şobolanii răcneau, găurile vocale din laterale sforţându-se cât de larg puteau. Însă am mai realizat ceva, ceva ce mi-a făcut să mi se întoarcă stomacul. Vâscozitatea din gurile lor s-a modificat. Se agăţau şi mai bine. În faţa primejdiei, se ţineau tare.

— Mai lasă un minut, a strigat Jack.

— Nu funcţionează, am strigat înapoi.

— Doar încă un minut.

Am stat alte câteva clipe în zgomotul acela, o armonie infernală de metal zgâriat şi animale îngrozite înfigându-şi ghearele direct în dinţii mei, în trunchiul meu. M-am uitat la datele de pe afişaj. M-am uitat la nenorocitele de fiinţe încăpăţânate agăţate de geam. Am oprit motoarele.

Şobolanilor le-a fost nevoie de mai multe minute ca să se calmeze.

— Rahat, a spus Jack, ştergându-se pe sprâncene atunci când se liniştiseră.

Am lăsat pleoapele să-mi cadă grele, savurând relativa pace. Furtuna încă mai urla, dar nu aveam ce să-i fac.

— Pare logic, din ce cunoaştem până acum despre ele, am concluzionat. Dacă au evoluat alături de furtuni ca aceasta şi dacă răspunsul la condiţiile meteorologice e de a căuta o stâncă şi se stea agăţate acolo, atunci poate că… poate că interpretează zgomotul şi huruitul ca o modificare în rău a vremii.

— Îşi dublează eforturile, asta vrei să spui.

— Posibil.

Jack a scuturat din cap.

— A fost o idee idioată, a zis. N-ar fi trebuit să o sugerez de la bun început.

— Nu a fost, am spus eu. A trebuit să o facem ca să aflăm că nu funcţionează.

El a mai scuturat încă o dată din cap.

— Idioată, a repetat.

A coborât pe scară fără să mai scoată niciun cuvânt.

Uşa cabinei lui Chikondi era închisă, aşa că am ciocănit.

— Intră, a zis el.

Stătea pe pat, cu, picioarele încrucişate, privind prin hublou la şobolani. Tableta lui era aşezată pe podea, alături, oprită.

— De ce ai luminile stinse? am întrebat.

Era după-amiază.

— Am încercat să văd câtă lumină intră, a zis. Câtă e.

Nu era prea multă. Puteai vedea un pic, strălucind fad printre picăturile de apă care nu conteneau şi printre golurile dintre siluete. Efectul era un vitraliu răsucit, într-un fel macabru.

M-am pus lângă el pe pat, în tăcere, privind zbuciumul şobolanilor. Am aruncat un ochi înspre Chikondi, amintindu-mi de vremea în care era un novice cu chip de copil şi cu un milion de idei. Mă întrebam ce ar zice acel copil despre bărbatul deşirat şi serios, meditând în întuneric la lucruri grele. Mă întrebam ce ar zice despre

mine.

M-am întins şi mi-am trecut uşor dosul palmei peste obrazul lui.

— Nu ţi-ar strica un bărbierit, am zis.

A râs înfundat.

— Probabil că da.

Am rămas din nou în tăcere.

— Scuipă tot, indiferent ce-i.

Chikondi a răsuflat apăsat.

— Crezi că e corect din partea noastră să ne aflăm aici?

— Elaborează.

A arătat cu bărbia înspre şobolani.

— Ne enervează pentru că ne stau în cale. Dar ei sunt în largul lor. Asta e nişa lor, nu a noastră.

— Speciile migrează, am spus. Cea mai mare parte din istoria evoluţiei poate fi rezumată la ciocniri întâmplătoare între specii care nu şi-au mai intersectat anterior paşii.

— Noi nu migrăm, ci ne băgăm nasul. Nu ne aflăm aici pentru că avem nevoie de mâncare sau de teritoriu. Suntem aici pentru că aşa vrem. Căutăm pe sub bolovani pentru că suntem curioşi.

— Mereu ai fost genul de persoană care să caute pe după bolovani.

— Da, şi-mi *place.* Însă animalelor de acolo, nu. Să zicem că sunt nişte viermi sub piatră. Viermii urăsc lumina soarelui. Le face rău. E corect faţă de viermi să le provoci durere doar ca să ştii mai multe despre ei?

— Mereu pui bolovanul la loc. Mereu *punem* bolovanul la loc.

— Tot reuşim să provocăm traume înainte să o facem. E un troc cinstit, durerea lor contra cunoaştere?

— Dacă acea cunoaştere presupune să fim după aceea capabili să ne comportăm egal cu marea masă a populaţiei speciei respective? Că ne putem modifica comportamentul şi practicile în aşa fel încât întregul ecosistem, inclusiv viermii, să nu fie vătămaţi în viitor? Da, cred că e un troc cât se poate de cinstit. Un sacrificiu din partea unui individ sau câtorva pentru a beneficia cei mulţi.

— Îl poţi numi sacrificiu doar dacă este consensual. Nimeni nu a întrebat viermii de sub piatră ce părere au de întreaga chestie.

— Dacă nu vătămăm câţiva viermi, nu avem de unde să ştim că viermii *pot fi* văţămaţi. Ar fi un curs cu un potenţial de distrugere mult mai amplu.

— Aşa crezi?

— Tu nu?

S-a gândit în linişte.

— Probabil că da, a spus în cele din urmă. Dar în momentul ăsta nu ştiu ce să zic.

L-am privit cum se uită la şobolani.

Ce aştepţi cu cea mai mare nerăbdare după ce te întorci acasă?

A clipit nedumerit.

— Ăăă?

— Care e primul loc în care ai vrea să te duci după ce ieşim acasă din carantină?

Îl debusolasem şi era evident cum era prins pe picior greşit.

— O cafenea, a spus.

— Aha. Vreo cafenea anume?

— Nu. Nu-mi pasă care, a zis şi s-a uitat la mine, care încă mai aşteptam să detalieze. De genul care arată de parcă s-ar fi curăţat garajul bunicii şi au înghesuit pe pereţi tot ce au găsit acolo. Scaune confortabile. Muzică bună, dar nu prea tare. Vreau o băutură rece şi un desert care să arate ridicol şi mai vreau să stau într-un colţ şi să citesc o carte şi să ascult conversaţii pe care nu le înţeleg între oameni pe care nu-i ştiu.

Am recunoscut imediat atracţia unei astfel de imagini şi nu m-am simţit deloc ofensată.

— Ce gen de carte?

— Ăăă… nu ştiu.

— Bineînţeles că ştii. Hai.

S-a gândit. Un mic zâmbet i s-a născut în colţul buzelor.

— Ceva cu un jaf.

Am râs.

— De când până când eşti tu amator de cărţi cu jafuri?
A ridicat din umeri.
— Nu sunt. Doar că ăsta mi se pare genul de carte pe care l-ai citi într-o cafenea în timp ce mănânci desert.
— OK, am zis. Şi unde se află cafeneaua asta? În Lusaka sau lângă campus sau undeva unde nu ai mai fost?
— Nu prea-mi pasă. Cafenelele sunt toate cam la fel indiferent unde te duci.
— Eu aş…
Răspunsul meu a fost întrerupt de ţipătul unui şobolan. Chikondi şi cu mine am sărit în picioare. Sunetul s-a stins în câteva secunde, însă pe Chikondi încă îl mai marca. M-am uitat în jos la cearşaf şi am văzut că îl strângea între degete, de parcă ar fi fost în pericol să cadă. Noaptea trecută, avusesem parte de patru ore întregi de somn; el câte oare reuşise?
I-am luat mâna încleştată într-a mea. S-a relaxat, doar o idee.

Unde ai vrea să te duci?
Acasă, m-am gândit. Însă unde era, acum? Timp de ani de zile, *Merian* ocupase această poziţie, dar nu se mai simţea ca un „acasă”, ci doar o maşinărie în burta cărei eram captivi. Aş fi vrut să fiu în apartamentul părinţilor mei, cel în care crescusem? Altcineva era acum proprietar, desigur, dacă nu cumva fusese dărâmat. Cel din urmă era scenariul cel mai probabil, am conchis. Mi-am imaginat pereţii camerei mele din copilărie, pe vremea aceea o adevărată fortăreaţă robustă şi imuabilă. Mi-am imaginat cum sunt distruşi de utilaje de construcţie, tencuiala veselă făcând loc lemnului natur şi cuielor îndoite şi izolaţiei obosite, un spaţiu într-un spaţiu, o dimensiune nepermanentă în locul care fusese un refugiu etern.
O nouă casă, atunci. M-am forţat să concep ideea, în ciuda durerii de cap care nu voia să mă lase, un rezultat atât al zgomotului constant, cât şi al malnutriţiei crescânde. Ce fel de locuinţă mi-aş dori? Un apartament de oraş? O casă la ţară? Mi-aş dori un loc numai al meu, un

loc unde să prind rădăcini şi să mă aşez, ori aş fi mulţumită să închiriez camere deja mobilate, sărind din ţară în ţară după chef sau oportunităţi?

Şobolanii ţipau. Tunetele bubuiau. Valurile înteţite plesneau carena. Am renunţat la întrebări. Nu mă puteam refugia în viitor. Prezentul era prea violent.

Te rog, lasă-mă să dorm, m-am gândit. Era o implorare jalnică, adresată nimănui în particular, dar nu mai puţin venită din adâncul inimii mele. *Te rog, te rog, lasă-mă să dorm.*

Nu am reuşit.

Elena şi-a iţit capul de după măruntaiele sistemului de filtrare a apei, cu o cheie fixă în mână şi purtând mănuşi.

— Crezi că ar avea cum să treacă de fuzelaj? a întrebat.

Am clipit iute, lăsându-mi lanterna în jos.

— Fuzelajul care poate să reziste la micrometeoriţi care izbesc la jumătate din viteza luminii?

— Un impact solitar e diferit de ceva care zgârie toată ziua, zi de zi. Ar putea să erodeze bordajul?

— Nu, am zis, dar nu mai eram aşa de convinsă. Ar fi putut, oare? Ideea părea ridicolă.

…Dar *ar putea,* oare?

— Nuo să intre, am reasigurat-o eu, în ciuda lipsei mele de certitudine. Sunt convinsă de asta.

— OK, asta-i bine, a spus Elena.

A făcut o pauză, apoi a continuat:

— Chiar şi dacă nu ajung înăuntru, ar putea să deterioreze plăcile într-o manieră care să compromită siguranţa zborului?

Am privit-o intens. Nu luasem aşa ceva în considerare.

— Mă îndoiesc.

— Dar e *posibil?*

— *Ar…*

În minte mi se născuse îndoiala, întrebându-mă ce alte probabilităţi periculoase nu prevăzusem.

— Ar trebui să analizez mai atentă.

Ea a făcut semn că da, bucuroasă că îi iau în serios

preocuparea. A revenit la inspectarea fiecărei ţevi, a fiecărui cablu. În ultimele două luni, făcuse o inspecţie completă, ca aceasta, de patru ori. O ciudată parte din mine *şi-ar fi dorit* să găsească ceva în neregulă, ceva care să îi spună Elenei că intuiţia ei avusese dreptate, că ceva fusese omis, dar, hei, fuseserăm precauţi şi încasam beneficiile. Rezolvasem o problemă înainte să apară. Prevenisem o catastrofă.

În schimb, nu am găsit nimic. Din nou.

Cu cât mai mult „nimic” găseam, cu atât mai puţin încrezătoare era ea.

*

Nu aveam niciun motiv să îl însoţesc pe Jack în laboratorul de date şi mi-aş fi văzut de drum dacă nu aş fi desluşit un cuvânt mormăit.

— Idiotule.

Am făcut un pas în spate şi mi-am vârât capul pe uşă.

— Cine?

Expresia feţei lui spunea că nu realizase că sunt acolo. A clătinat din cap şi a arătat înspre monitor.

— Sateliţii cub au terminat de scanat fundul mării.

— Şi?

Am intrat în cameră şi am aruncat un ochi la ecran.

Suprafaţa planetei Opera era desfăşurată înaintea noastră, aplatizată ca o lână tăbăcită. Canioanele umplute cu apă erau săpate adânc în rocă, tatonându-ne cu secrete pe care hidrodronele noastre le-ar fi putut pătrunde dacă am fi găsit o modalitate de a le lansa.

— Nu e o hartă bună?

— Nu e niciun indiciu privind un impact astronomic recent.

Nu eram sigură că înţelegeam ce vrea să spună. Până şi-a făcut loc o amintire vagă: el sugerând posibilitatea asta, atunci când sosiserăm aici.

— Păi, atunci putem să eliminăm varianta.

— A fost un lucru prostesc de sugerat, a zis.

— Nu, nu a fost.
— Nu aveam date. Am scos ideea prin fund, ca de obicei.
M-am încruntat la el.
— A fost doar o idee. Aruncăm tot timpul cu idei în dreapta şi-n stânga.
Nu mă asculta. A scuturat din nou din cap la imaginea hărţilor.
— E vina mea, a zis.
— Cum adică?
— Să aterizăm în apele puţin adânci a fost ideea mea. E vina mea că suntem blocaţi aici.
L-am privit şi mai atentă. Nu mă încânta unde mergea discuţia.
— Am avut consens. Am fost toţi de acord.
— Nu ştiu de ce, s-a răstit el. Ar fi trebuit să vă daţi seama până acum că nu am habar despre ce vorbesc. Sunt un căcat cu zâmbet pe buze. Am ştiut mereu că realitatea o să mă prindă din urmă, şi uite că s-a întâmplat acum şi v-am tras-o din toate poziţiile.
— Jack…
S-a ridicat în picioare şi â ieşit furios din cameră. Câteva minute mai târziu, un pocnet şi-a făcut ecoul de-a lungul navei. Încerca din nou să sperie şobolanii de la ferestre.

Uşa cabinei lui Chikondi era închisă, aşa că am ciocănit. Nu mi-a răspuns. Am intrat oricum.
Era întins pe pat, pe jumătate îmbrăcat, cu mâinile împreunate la piept. Nu m-a salutat, însă nici nu şi-a ferit privirea. M-am pus la capătul patului.
— E vreun eveniment anume pe care ai vrea să îl vezi când ajungem acasă? am întrebat. Vreun festival în particular, sau o sărbătoare…?
Şi-a închis pleoapele.
— Nu ştiu.
— Atunci gândeşte-te.
A oftat.
— Cupa Mondială. Dacă mai există o Cupă Mondială, aş vrea să mă duc să văd Cupa Mondială, indiferent la ce ar

fi.

L-am aprobat.

— Eu aş vrea să văd o eclipsă solară.

Şi-a ridicat gâtul de pe pernă.

— Nu ai văzut niciodată o eclipsă solară?

— Parţial, da, desigur. Vreau să văd una totală.

— Eşti o astronaută. Nu ar fi o eclipsă prea puţin pentru tine, ţinând cont de tot ce-ai văzut?

— Nu ştiu. Nu am văzut niciodată una. Tu?

— Da.

— Unde?

— Acasă, a zis. 2095. Era în iunie, cred. Părinţii mei şi-au luat liber de la serviciu ca să putem merge cu maşina şi să o vedem împreună.

La început, pe chipul lui a apărut un zâmbet, dar s-a şters repede, o amintire sumbră care îl trăgea înspre trecut, nu către’ viitor. Direcţia opusă faţă de cea către care voiam eu să îl îndrept.

— Spune-mi mai multe despre Cupa Mondială, am zis. Să pretindem că încă mai sunt aceleaşi ţări, pe cine ai vrea…

M-a oprit blând, cu o mână ridicată.

— Ariadne, eu… înţeleg ce încerci să faci. Apreciez, pe bune. Dar tare aş vrea să fiu singur acum. Îmi pare rău.

Am înghiţit cu greu. I-am făcut semn că e în regulă.

— Dacă te răzgândeşti, caută-mă, am spus cu un surâs forţat.

L-am strâns amical de picior şi am plecat.

În primele două luni, obişnuiarh să mă duc la culcare şi să îmi încrucişez degetele în speranţa că până dimineaţa furtuna se va fi potolit.

În cea de-a treia lună, imploram pe oricine şi orice ar fi auzit să oprească vijelia şi să ne lase să plecăm.

În cea de-a patra lună, am început să uit că viaţa ar putea fi altfel.

Am trecut pe lângă Elena, parcurgând pas cu pas lista ei de verificări de sistem. Nu conta că nu puteam să o ajut.

Ea încă mai avea nevoie să facă verificările.

Am trecut de Jack, care lovea în trapa camerei de presurizare.

— Idiotule, a spus. Eşti un idiot şi jumătate.

Şobolanii nu i-au acordat nicio atenţie.

Am mers pe puntea cabinelor. Uşa lui Chikondi era închisă, aşa că am ciocănit. Nu a răspuns. Mi-am lipit urechea de uşă. Îl puteam auzi cum se mişcă prin cameră. Nu am intrat, nu cât timp nu eram dorită.

Am mers în cabina mea şi m-am pus pe pat, cu pătura trasă până la bărbie.

Unde ai vrea să te duci?

Am încercat să vizitez căsuţa din copac din copilăria mea, însă acolo erau şobolani – şobolani adevăraţi – alergând înspre colţuri şi muşte târându-se pe tavan şi mucegai negru muşcând din lemn.

Am încercat să urc la bordul navei mele de piraţi, însă sirenele îşi sugeau buzele şi râdeau printre dinţii lor stricaţi. Tot ce-şi doreau era să mă vadă înecându-mă.

Am încercat să rememorez poveşti din care îmi trăgeam puterea, însă nu îmi reaminteam decât scheletul lor, nu şi inima bătând. Căldura le era dispărută.

Unde ai vrea să te duci?

Nu puteam răspunde la asta. Nu mai aveam nicăieri unde să mă duc. Nicăieri în afară de aici. Nu va mai exista niciodată un alt loc.

*

Ziua următoare, m-am ridicat. Nu îmi doream, dar am făcut-o. Nu ştiu de ce. Nu aveam niciun motiv bun.

Am mers în camera de control. Acolo era Elena, rulându-şi diagnosticele ei matinale de sistem. Nu ne-am zis nimic una alteia. Nu mai era *nimic* de zis.

Un licăr al monitorului de comunicaţii mi-a atras atenţia în colţul ochiului. O scânteie infimă de speranţă m-a străbătut o clipită, dar a murit repede. Notificarea nu era de la OCA. Doar datele meteo ale dimineţii, proaspăt

descărcate din sateliţii cub.

Am privit scurt către Elena. Diagnosticele ei păreau să fie pe jumătate finalizate. Ştiam că nu se va urni de lângă ele până ce nu vor fi complete. Mai ştiam şi că va veni timpul şi pentru datele meteorologice, aşa că nu aveam de ce să mă grăbesc să le deschid. Am făcut-o oricum. Era ceva de făcut.

În anii pe care i-am petrecut lucrând alături de Elena, am învăţat ce semnifică fiecare semn şi culoare din graficele meteo. Îmi lipsea simţul ei ascuţit al coreografiei atmosferice, însă puteam citi harta. O schimbare particulară din acea dimineaţă mi-a atras atenţia.

— Elena, am zis.

— Hmmm?

— Poţi să vii să te uiţi peste asta?

A aruncat un ochi la ecranul meu.

— O să fac harta meteo după ce termin aici.

Totul avea ordinea ei riguroasă.

M-am ridicat în picioare, i-am întors scaunul către monitorul meu şi i-am arătat.

— Spune-mi că asta e ce cred eu că e.

Ochii i s-au mijit din cauza deranjului provocat de mine, apoi s-au deschis larg la implicaţiile sugestiei mele. S-a grăbit să se apropie.

— Cum de mi-a scăpat?

— Vremea face lucruri imprevizibile, am spus.

Mă învăţase de demult regula aceasta omniprezentă, dar nu era o explicaţie suficientă pentru ea. Îşi petrecuse fiecare zi de pe Opera apărându-se disperată *împotriva* imprevizibilului. Îşi dorea – avea *nevoie* ca orice se întâmpla să aibă un scop final.

Chestia era că petrecuse atât de mult timp concentrându-se pe ce poate merge prost, că uitase posibilitatea ca lucrurile să meargă şi bine.

— Îi aduc pe băieţi, am zis, repezindu-mă pe trepte.

Uşa lui Chikondi era închisă. N-am ciocănit. Mi-am înfipt capul înăuntru.

— Camera de control, am spus.

El s-a ridicat în coate şi m-a privit.

— O să vrei să vezi asta, am întărit eu.

Nu am mai aşteptat să îmi răspundă şi nici nu am închis uşă.

L-am găsit pe Jack prăbuşit pe podeaua din cală, holbându-se în gol la trapa sasului. L-am luat de mână şi l-am condus pe scări în sus.

Elena încă mai părea perplexă de la confruntarea cu o realitate pe care nu o anticipase.

— E o… e o scădere în viteaza vântului, a zis şi şi-a rotit ochii pe cuprinsul întregii hărţi, de parcă încă mai aştepta să fi fost o greşeală. Nu pare că o să dureze prea mult, o zi sau două, luând în considerare presiunea sistemică.

Chikondi s-a îndreptat de spate.

— Cât de mare e scăderea? a întrebat Jack.

Ea l-a privit în ochi:

— Suficientă.

Am văzut la el o sclipire care fusese îngropată luni de zile.

— Cum rămâne cu celelalte locuri de aterizare?

Ea a reorientat harta, aducând în prim plan fiecare insulă. Niciuna dintre prognozele ei nu erau pozitive. Patru luni şi singurele terenuri ferme de pe Opera încă erau inaccesibile.

— Am putea sta o perioadă în orbită, a zis Jack, şovăielnic. Furtuni globale care durează atât de mult… vreau să zic, am mai văzut aşa ceva pe gigantele gazoase…

— Furtunile de nisip de pe Marte, am adăugat.

— …Dar nu şi ploi. Asta e nou. Am putea… am putea să scoatem ceva bun din perioada petrecută aici.

Părea că nu e prea convins de propriile cuvinte, de parcă ştia că era ceva ce trebuia să zică, nu să creadă.

Elena a reflectat.

— Ar fi o pierdere de timp, a rostit. De pe orbită nu putem face nimic ce nu au putut deja face echipele de cercetători de acasă, cu aceleaşi date. Nu trimiţi oameni dacă tot ce ai de făcut e să studiezi hărţile de la sateliţi. Nu de asta ne aflăm noi aici. Nu asta am fost noi trimişi să

facem.

În cameră s-a aşternut tăcerea. Nimeni nu voia să spună cu voce tare ceea ce ştiam cu toţii: niciunul dintre noi nu mai voia să rămână. Voiam să ne ducem cât mai departe de locul acesta pe cât ne-ar fi permis universul. Petrecusem o treime de an pe Opera şi rezultatul era un portret dintr-un singur unghi al unei singure specii şi nişte pachete parţiale de date meteorologice. Nu câştigasem nimic.

— Am putea lăsa pe orbită câţiva sateliţi cub, am zis, astfel încât cei de acasă *să poată* studia mai departe.

— Ar funcţiona, a spus Elena. Sunt suficiente date de analizat.

Am rămas din nou tăcuţi.

— Consens? a întrebat Jack.

— Da, am zis.

— Da, a zis şi Elena.

Chikondi a încuviinţat cu o mişcare a capului.

Nimeni nu s-a clintit o vreme. Ne abandonam misiunea? Sau făceam ce trebuia – ce noi, ca animale vii, aveam nevoie – pentru ca misiunea să continue?

Încă nu eram convinsă care variantă era cea adevărată.

Jack a spart tăcerea.

— Hai să începem pregătirile.

Nu s-a iscat nicio dezbatere. Consensul nu era necesar; renunţasem la el cu luni bune în urmă.

Fiecare s-a apucat imediat de treabă, aranjând echipamentul de laborator care nu fusese deloc folosit şi împachetând uneltele lăsate ici şi colo. Recunosc faptul că nu am fost atenţi. Nu am făcut lucrurile perfect. Doar am aruncat obiectele în cutii, le-am legat şi am trecut la următoarea grămadă. Fusese deschisă o uşă şi să fim ai naibii dacă aveam de gând să o lăsăm să se închidă.

Lansarea unei nave, spaţiale este un act violent. În ciuda tehnologiei noastre avansate, a tuturor dezvoltărilor minunate cu care ne place să ne mândrim, procesul plecării de pe o planetă a fost mereu acelaşi: îndepărtează-

te cât de tare şi zboară cât de repede poţi. Înainte de Opera, am avut parte de peste o duzină de lansări. Întotdeauna am fost copleşită de experienţa momentului, lăsată fără glas în faţa puterii brute din urma mea – şi, da, bineînţeles, un pic speriată. Am auzit descrierile câtorva astronauţi în care experienţa este comparată cu cineva care îşi pune un picior masiv pe spinarea ta şi te împinge. Eu nu mi-am imaginat niciodată o lovitură de picior. Mi-am imaginat mâinile fiecărui om de ştiinţă şi ale fiecărui susţinător ridicându-ne către un loc pe care nimeni nu l-ar putea atinge singur.

Plecarea de pe Opera s-a simţit diferit.

A *fost* diferit, ştiu asta – nu referitor la mecanică sau procedură, ci în context. Eram cu centurile puse, cu sistemele conforme. Motoarele huruiau.

Scaunele se zguduiau. Nu am simţit mâinile de sprijin care să ne ridice. Am simţit reversul: strânsoarea unei planete care nu voia ca noi să scăpăm. Corpul meu s-a tasat în sine pe măsură ce forţele G ne înfăşurau din ce în ce mai mult. *Merian* a erupt într-un cor al scâncetelor metalice în timp ce lupta cu fizica imparţială a Operei. Nu mai călătoream într-o navă spaţială, ci pe o mică pasăre prinsă într-o groapă imensă cu smoală, bătând din aripi atât de tare, că risca să lase în urmă o parte din ea.

Şobolanii erau îngroziţi. Câţiva căzuseră la propulsia iniţială, dar alţii încă se mai ţineau agăţaţi de nenorocitele de ferestre, prea proşti ca să înţeleagă că erau cu atât mai osândiţi cu cât se apucau mai tare. Le-am privit trupurile zbuciumate în timp ce aerul îi biciuia, în timp ce aceia care nu căzuseră erau înghiţiţi de flăcări şi reduşi la cenuşă. N-am simţit nimic altceva decât un dezgust tăcut, iar puritatea acelui sentiment a fost cel mai urât lucru pe care l-am trăit vreodată. Nu *e vina lor,* argumenta blând omul de ştiinţă din mine. *N-au vrut să vă facă niciun rău. Este o moarte teribilă. Nu merită aşa ceva.*

Nu-mi pasă, exploda ura brută din mine. Şi nu-mi păsa. Contrar întregii mele imparţialităţi, a încercărilor mele de desprindere din bula antropocentrică părtinitoare şi a

perceperii frumuseţii în toate formele sale, mie cu adevărat nu-mi păsa. I-am privit cum ard şi am simţit o încântare perversă.

De atunci, n-am încetat să urăsc ce spune asta despre mine.

De parcă cineva apăsase pe un întrerupător, totul s-a schimbat. Ultima fărâmă de atmosferă s-a disipat. Acolo unde norii stăteau ameninţători, acum sclipeau stelele. Membrele mele, capul, pieptul mi s-au ridicat de pe scaun, împingând uşor centura de siguranţă care mă menţinuse fixă. Mi-am desprins hamul fără să arunc niciun ochi pe indicaţiile aparatelor; la dracu' cu tot protocolul. Mi-am închis ochii. Mi-am lăsat moale corpul. Am plutit în toate direcţiile şi către nicăieri, cu noţiunea de greutate uitată. Mi-am muşcat tare buza ca să înăbuş icnetul ce mi se strângea în gât. Atunci au intrat în acţiune analgezicele, gura de apă care te opreşte să mori.

Mai mult. Aveam nevoie de mai mult.

M-am răsucit, m-am îndreptat către cală şi m-am îmbrăcat în costumul AEV l-am auzit pe ceilalţi cum strigă după mine, dar cuvintele lor nu şi-au făcut ecou în mintea mea.

— Hei, a rostit Jack şi şi-a pus palma pe geamul de la camera de presurizare. Ce faci?

— Trebuie să verific dacă există pagube, am spus.

Asta era adevărat. Anterior, nu fusese posibilă inspectarea bordajului, şi chiar dacă era evident că lansarea decursese bine, trebuia să mă asigur că şobolanii nu deterioraseră ceva capital.

Jack şi-a deschis gura ca să mă contrazică. În spatele lui a apărut Elena, care i-a pus mâna pe umăr.

— Are dreptate, a zis. Las-o să verifice.

Trapa s-a deschis în faţa mea, cu vacuumul infinit dincolo de ea. Aici nu erau deloc vânturi, nici valuri furibunde. Doar statornicia rece a stelelor, faţă de care eu eram doar o particulă brută de carbon umed, o pieliţă pe care o dai la o parte. Durerea şi plânsul de milă şi greşelile şi inadecvările nu contau. Eu nu contam. Nimic din ce

făceam aici nu conta. În faţa unei asemenea imagini, nimic din ce am putea şi am face vreodată nu conta.

Mi-a păcănit difuzorul din cască.

— Ari, cordonul, a spus Jack. Ţi-ai uitat cordonul! Nu-l uitasem. Doar că nu îl luasem la mine.

Cu mâinile înmănuşate, am testat mânerele de metal din zona exterioară a sasului ca un copil care se pregăteşte să îşi dea drumul de pe marginea piscinei şi să se scufunde în capătul adânc al ei. Nu conştientizam ce făceam. Nu planificasem nimic. Tot ce ştiam era că una dintre opţiunile mele era uşoară. Foarte uşoară.

— Ari!… La naiba!…

Elena a preluat ea comunicaţiile, cu vocea-i îngheţată şi dură.

— Dacă ai de gând să inspectezi pagubele, e în regulă, însă trebuie să respecţi protocolul. Dacă nu poţi s-o faci acum, întparce-te şi rezolvi mai târziu.

Am dat drumul la unul dintre mânere. Am ridicat un deget şi am schiţat conturul stelelor. Dumnezeule, cât erau de frumoase! Cum de ceva atât de grosolan ca noi a putut să se nască din ceva atât de frumos?

În fundal se auzea vocea lui Jack.

— Îmi pun nenorocitul de costum…

— Are trapa sasului deschisă, nu ai cum să…

— Atunci *nici ea* nu are cum! Ari, ascultă-mă…

Comunicaţiile au redevenit tăcute. Am inspirat. Asta era tot ce puteam auzi – propria mea respiraţie. Fără şuieratul vântului, fără valuri nesfârşite, fără guri soioase sugând. Nu auzeam nimic în afara aerului călătorind prin mine şi în afara mea. Era bine. Era bine. Nu îmi doream nimic altceva, doar asta, niciodată altceva. Nici măcar nu mai aveam nevoie să mă uit la stele. Era suficient să ştiu că se află acolo şi că nu e niciun zid între noi. Aş fi putut să trăiesc în spatele pleoapelor mele. Era bine.

Am auzit cum reporneşte microfonul. Pentru o clipă, tot ce m-a întâmpinat a fost tăcerea.

— Ariadne „a zis Chikondi.

Mi-am deschis ochii.

— Ariadne, vino înăuntru.

M-am dus către trapa sasului, îndepărtându-mă de întunericul liniştitor şi înapoi către luminile arzătoare şi pereţii opresivi. Doar că nu mai părea aşa de rău ca înainte. Nu mai părea aşa de rău pentru că acolo era Chikondi, plutind de partea cealaltă a ferestrei, cu palmele apăsate înspre mine.

— Vrei să îţi iei un animal de companie când ne întoarcem acasă? a întrebat.

M-am zgâit la el.

— Eu aş vrea să îmi iau un animal de companie, a zis. N-am avut niciodată un câine. Fraţii mei erau alergici, dar eu nu sunt.

Mi-am închis ochii. Nu voiam un câine. Voiam stelele. Voiam fără ziduri.

— Cred că aş vrea un beagle. Nici prea mare, nici prea mic. Îmi plac urechile lor. Davide de la astrofizică avea un beagle, ţi-l aduci aminte?

Am început să respir normal, apoi respiraţia mi s-a înteţit. Îmi doream să plece, voiam ca ei toţi să dispară. Eu voiam să dispar.

— Haide, Ari. Avem nevoie de tine aici înăuntru, a zis şi şi-a apăsat şi mai tare palmele de geam. Aici înăuntru.

— Mie…

Mie nu-mi păsase ce făceam după ce ieşeam, dar acum lipsa acestei informaţii mă confuza. Ce încercam să fac, mai exact? Cine eram în acel moment?

— Ştiu, a zis el, deşi nu spusesem nimic. Ştiu. Vino, a zis şi mi-a zâmbit trist.

Am lăsat să se închidă uşa în urma mea şi presiunea să se egalizeze. Jack m-a tras înăuntru. Elena mi-a îndepărtat casca şi mănuşile. Chikondi m-a tras din coconul costumului meu. Încă îmi mai puteam auzi propria respiraţie, dar era mai tăcută şi le puteam acum auzi şi pe ale lor, fiecare respiraţie şi bătaie de inimă în timp ce mă ţineau strâns – în timp ce ne ţineam toţi strâns în braţe, plutind în centrul camerei, fără un început sau sfârşit pentru noi.

Votum

Speciile noastre au evoluat pentru o lume care se învârte. Zilele şi nopţile lungi de la polii planetei noastre sunt o provocare pentru minţile noastre diurne, invitând insomniile de vară şi depresiile de iarnă. Să adoarmă şi să rămână adormiri a fost una dintre cele mai comune frustrări ale astronauţilor de la începutul secolului 21 care locuiau pe Staţia Spaţială Internaţională, văzând, în căderea liberă a gravitaţiei, cum soarele răsare la fiecare oră şi jumătate trecută. Însă rotaţia planetară constantă nu este un dat în fiecare univers, nici măcar norma. Sistemele piticelor roşii au o tendinţă către rotaţie sincronă – o stare în care perioada de rotaţie a unui obiect are aceeaşi durată cu perioada de orbită. Pentru a ilustra mai simplu acest lucru, gândeşte-te la felul în care Luna noastră arată de pe Pământ. Când priveşti în sus la o Lună plină într-o noapte cu cer senin, vei vedea mereu aceeaşi poziţionare prietenoasă a craterelor care strălucesc înapoi. Unele culturi văd chipuri pe Lună; altele, un iepure. Indiferent de interpretare, adevărul din spatele lucrurilor e acelaşi. O parte a Lunii este mereu îndreptată către Pământ. Partea „întunecată”, niciodată. Asta înseamnă rotaţie sincronă.

E neobişnuit că a trebuit să ajungem pe Votum ca să aterizăm pe o lume care stă nemişcată. Aecor este în rotaţie sincronă cu planeta sa părinte, dar nu şi cu steaua sa, aşa că experimentează noaptea şi ziua într-un ritm regulat, la fel cum o face Luna (percepi ciclul diurn lunar ca o modificare lentă a umbrelor şi luminii – fazele). Cum Mirabilis şi Opera aveau atmosfere rarefiate, ar fi fost normal să fie blocate în ritmul stelei Zhenyi, însă plăpumile lor groase de nori au o rotaţie proprie, împingând către suprafaţă pe măsură ce biciuie împrejur. Acest efect de ghiont este suficient de puternic pentru a face o planetă să

se învârtă (un efect pe care îl poţi vedea şi pe Venus).

În această privinţă, Votum, cu rotaţia sa sincronă de manual, este o planetă mai convenţională. Cu o atmosferă la a şaisprezecea parte din densitatea celei de pe Pământ, nu există suficientă forţă care să împingă munţii în sus. O zonă este întotdeauna în întuneric, cealaltă în lumină. De parcă asta nu ar fi fost suficient de provocator, proximitatea lui Votum faţă de Zhenyi mai înseamnă şi un bombardament puternic cu particule solare. Câmpul magnetic robust care înconjoară pe Votum ajută, însă nu poţi face mai mult de-atât. Combinaţia acestor factori presupune că temperaturile de la suprafaţă sunt extreme, iar protecţia faţă de razele lui Zhenyi este minimă. Lumea asta micuţă nu e ca o plimbare în parc.

Noi, astronauţii, suntem deja protejaţi de pericolele existente în goliciunea spaţiului, dar călătoria către o astfel de planetă – una care nu clipeşte în faţa stelei sale – a fost un teritoriu necunoscut pentru OCA. Când am plecat eu de pe Pământ, nu trimisesem pe suprafaţa încinsă a Mercurului misiuni cu echipaje umane, iar celelalte misiuni Lawki încă mai erau în primii lor paşi de tranzit atunci când a decolat *Merian.* Nu eram siguri la ce să ne aşteptăm, fiziologic vorbind. Aşa că, pentru a fi precauţi, apetitul pielii mele pentru radiaţii a fost augmentat, conferindu-mi un strat suplimentar de loţiune de plajă *în situ.* Şi deşi programul nostru de cercetare ne va fi dus pe partea întunecată şi îngheţată a planetei, prima noastră oprire era pe cea însorită. Acolo nu ne-ar fi ajutat cu nimic suplimentul anticongelant şi nu aveam un supliment la îndemână pentru iradierea *în exterior* a căldurii în locul reţinerii sale. Noi, mamiferele cu sânge cald, suntem o belea în acest aspect. Provocarea e una care necesită o soluţie tehnologică – costumele ATEV, care puteau în sfârşit să îşi pună la treabă întreg arsenalul de control climatic.

Doar cu atât m-am trezit pe Votum: o piele mai groasă şi ustensilele pe care deja la deţineam. Am plutit în faţa oglinzii, studiindu-mi conturul trupului dezgolit. Nu era

nimic ce să pară diferit de cum fusesem pe Opera, nu într-un mod vizual, tactil. Însă eram *diferită,* la fel de diferită ca un străin. Mintea mi s-a părut liniştită, în sfârşit, dar senzaţia era atât de preţioasă, că am ezitat înainte de a o accepta. Devenisem aşa de obişnuită cu cacofonia, încât o parte din mine şi-o dorea vicios, încrezându-se mai mult în disonanţă decât în pacea care ar fi fost oricând în pericol să se spargă. Nu aş mai fi putut fi niciodată Ariadne care să nu fi fost pe Opera, aşa cum nu aş mai fi putut fi niciodată Ariadne care să nu fi plecat de pe Pământ, aşa cum nu aş mai fi putut fi niciodată Ariadne care nu şi-a părăsit părinţii acasă, care nu a sângerat niciodată, care încă ar mai avea nevoie să înveţe să meargă. O molie a fost, cândva, o *omidă,* dar nu mai este omidă. Nu se poate descompune în bucăţi anterioare, nu se poate metamorfoză în revers. Să încerce să mănânce din nou frunze ar duce la inaniţie. Să se târască înapoi în coajă nu ar oferi nicio protecţie. Este un paradox – imposibilitatea recuperării a ceea ce a trecut, găzduit fiind într-o formă compusă pe de-a întregul din piese reconvertite ale aceluiaşi trecut. Existăm din clipa începutului, şi totuşi să rămânem acolo înseamnă moarte.

Dar eu nu sunt o molie. Sunt om. Iar la oameni sunt mult mai multe etape decât două. N-aş fi putut să prevăd fiecare versiune în care m-am transformat, însă de-a lungul istoriei mele a rămas întotdeauna adevărată o constantă: schimbă-te. Poate că nu sunt capabilă să mă întorc la celelalte Ariadne, însă nici nu voi fi permanent acea Ariadne care pluteşte în faţa oglinzii. Nu ştiam cine este cea care mă aştepta să mă îndrept acum către ea. Eram în aceeaşi măsură curioasă. Eram nerăbdătoare să o cunosc.

Mi-am-tăiat unghiile. Mi-am pus hainele pe mine. Am ieşit din cabină, căutându-mi colegii de echipaj.

Elena a refuzat să dea cu zarul pentru Votum. A spus că deja fusese prima undeva şi că onoarea ar trebui să fie a lui Chikondi. El a protestat; ea a câştigat, în cele din urmă.

A stat mult timp pe rampă în timp ce absorbea acea

lume nouă. Nimeni nu l-a tachinat, aşa cum o făcuseră când coborâsem eu pe Aecor. Nu l-am grăbit. Aveam de gând ca aici să nu grăbim nimic.

Aproape că m-am prăbuşit de la senzaţia de a avea din nou praf sub picioare. Îmi doream să mă tăvălesc în el, să scormonesc în el şi să mă frec cu el pe obraji. În faţa noastră nu era nimic altceva în afară de pământ – o câmpie bolovănoasă, complet lipsită de orice semn de viaţă. Orizontul era trasat de creste de munţi, conturându-se în depărtare către cerul portocaliu. Zhenyi atârna masiv, dar fad ca întotdeauna, iar atmosfera rarefiată permitea pătrunderea unei mantii cu stelele cele mai strălucitoare chiar şi pe parcursul zilei nesfârşite.

Jack s-a aşezat pe jos şi şi-a târşâit degetele prin praf. A ridicat un pumn şi l-a examinat în palmă, vânturând grăuntele de materie într-o parte şi-n alta. Nu-mi dădeam seama ce făcea sau ce căuta. Cred că era doar un om care se joacă cu nisipul. Nu mă interesa deloc să îl întrerup.

Unii poate s-au uitat la Votum şi îl văd ca pe un deşert. Era opusul polar al Mirabilis, balanţa nudă la abundenţa celeilalte. Aecor fusese o lume tăcută, de asemenea, însă, chiar şi dinainte să reperăm înotătorii sclipitori, apele de sub calota de gheaţă promiteau, iar ciclul respiraţiei gheizerelor ne spunea că planeta are un puls. Votum, în schimb… Nimic nu se mişca pe Votum, nimic în afara pietricelelor suficient de mici ca să fie luate de vânt.

Ştiu că la OCA fuseseră dezbateri privind oportunitatea trimiterii noastre aici, însă multe pot fi aflate de la o planetă locuibilă care fie a murit, fie pe care viaţa încă nu a început. Cunoştinţele căpătate din primul aspect pot fi un avertisment; cunoştinţele din cea de a doua posibilitate ne duc mai aproape în înţelegerea de către noi a motivului pentru care începe viaţa. În orice caz, avem câteva chei suplimentare care să ne deschidă calea spre răspunsul la marele „De ce” al tuturor lucrurilor.

În clipa aceea, mie nu-mi păsa de niciun „de ce” sau „cum”. Nici nu consideram că e o pierdere de vreme. Când mă uitam la Votum, la acel teren plat, întins şi cu ecou,

vedeam exact ce îşi dorise sufletul meu. Un loc tăcut. Un nou început. O realitate în care totul rămânea neclintit atâta timp cât aş fi avut eu nevoie. Dacă se mişcau lucruri era pentru că eu mă mişcăm, pentru că alegeam să mă mişc. Nu era incitant, dar nici nu era înfricoşător. Nu era captivant, dar nici nu era copleşitor. Era, *pur şi simplu.*

Neutralitatea încarnată.

M-am aşezat. Mi-am presat palmele de sol. M-am lipit de curbura exterioară a lui Votum, traversând galaxia alături de ea. Mi-am pus spinarea pe pământ, dar simţeam ca şi cum aş fi plutit pe apă marină. Cerul îmi satura ochii. Timpul se dizolva. Am continuat să inspir adânc. Înăuntru şi afară. Înăuntru şi afară. Votum nu avea nevoie de mine, însă eu aveam nevoie de ea. Avusesem cu disperare nevoie.

— Să ne instalăm tabăra? a întrebat Chikondi într-un final.

Era lucrul cel mai corect de făcut, următorul pas din protocol. Elena a privit prelung şi stăruitor, în orizont.

— Mai târziu, a zis ea.

A făcut un pas în faţă, testând gravitaţia scăzută. A mai făcut un pas, apoi încă unul, urmat de un altul. M-am ridicat în coate la timp cât să o văd cum o rupe la fugă. Corpul ei nu era încă obişnuit cu atracţia de pe Votum, dar sub împleticiri i se puteau observa salturile exersate, picioarele reamintindu-şi cum se aleargă maratoane şi cum se dansează o noapte întreagă. Jack a urmărit-o câteva clipe, după care s-a luat după ea. Forţa din fiecare pas era vizibilă, palpabilă. Era de parcă ai fi privit cum cineva dă drumul unui arc bine întins.

Chikondi a venit lângă mine.

— Haide, a spus.

L-am lăsat să mă ridice şi am luat-o şi noi la goană, clătinându-ne după ceilalţi doi. Elena ştia încotro se îndrepta. Eu nu, însă aveam încredere în ea. Jack se bizuia pe capacitatea lui de a ţine pasul. Eu nu, însă dacă el putea, puteam şi eu. Iar Chikondi... Chikondi nu prea era cine ştie ce atlet, însă vedeam cum savurează felul în care

rămânea suspendat în aer pentru o fracţiune de secundă la fiecare pas şovăielnic. Pentru el nu conta care era destinaţia sau dacă era caraghios ori ba ajungând acolo. Dacă găsea plăcere în lipsa de graţie, atunci şi eu puteam.

Am alergat până în vârful micului deal, gâfâind atunci când am atins creasta. Sub noi se întindea deşertul – o câmpie roşie cu muchii ascuţite, fărâmiţată şi caldă, ca vatra de sub un foc de tabără.

Elena a privit în depărtare. Şi-a pus amical mâna pe umărul lui Jack; el şi-a pus mâna pe umărul ei.

— E frumos, a spus ea.

Respirând din greu, eu şi Chikondi ne-am alăturat lor. Mi-am lăsat casca să se sprijine de braţul lui. El i-a oferit mâna Elenei. Ea a luat-o bucuroasă. Am devenit o moleculă, componente distincte, ataşate de legături naturale.

— E frumos, am zis, privind către nicăieri. E cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată.

Sasul a şuierat atunci când s-a deschis şi ne-a primit înăuntru, scoţându-ne costumele în murmure de pălăvrăgeală.

— Canioanele pe care le-am zărit de pe orbită înseamnă apă, a zis Jack. A fost apă aici, la un moment dat.

— Nu sunt în contradictoriu cu geologia, a spus Elena, şi rotaţia sincronă e acum consistentă cu absenţa acelei ape.

Se referea la temperatură; orice apă lichidă în neiertătoarea văpaie a lui Votum s-ar fi evaporat cu cel mai mare aplomb.

— Ce mă mir e cum de a rezistat apa *atât de mult* la suprafaţă ca să creeze acele canioane.

Jack a cântărit ideea în timp ce îşi agăţa casca.

— Păi, dacă Votum nu s-a născut aici? Dacă a avut o orbită mai îndepărtată, o atmosferă, o rotaţie, toate chestiile bune, şi ceva a plesnit-o către unde e ea acum?

Elena şi-a scos şosetele şi a căzut de acord.

— O cometă, adică.

— De ce nu, sau o planetă care s-a dezintegrat în proces.

— Ar putea funcţiona.

Chikondi a intrat şi el în joc:

— Dar mai e vreun strop de apă rămas? Asta vreau să ştiu.

Elena l-a privit sceptică.

— Nu la suprafaţă. E prea fierbinte. Şi nu am văzut calote polare pe partea întunecată.

Jack s-a scărpinat în barbă.

— Canioanele, totuşi, a meditat el, sunt ale naibii de adânci. Ar putea să fie suficient de umbrite ca să mai rămână nişte noroi pe-acolo. Sau grote, ar putea fi grote. Pariez pe grote.

— Nu ai niciun ban, a spus Elena.

— Păi, dacă aş avea, aş paria. Pun acum potul: grote.

Eliberaţi de costume, ne-am îndreptat spre scară.

— Dacă sunt grote, eu nu intru cu Ariadne în niciuna, a zis Chikondi în timp ce urcam pe trepte.

— Ce? am râs eu. De ce?

— Nu-ţi aduci aminte? Pe Mirabilis?

Mi-am scormonit în minte şi am râs cu şi mai multă poftă când am făcut legătura. Fusese un buzunar lateral într-o fosă veche de lavă pe care o explorasem şi care avea aproximativ dimensiunea mea, aşa că nu am rezistat tentaţiei de a mă ascunde acolo şi de a aştepta ca Chikondi să treacă pe lângă mine.

— Oho, a fost amuzant, am spus. Şi tu ai crezut că a fost amuzant.

M-a mustrat în glumă din priviri pe măsură ce intram în camera de control.

— Cu siguranţă, cu foarte mare siguranţă nu a fost…

Ceva în atitudinea schimbată a Elenei ne-a făcut să tăcem imediat. I-am urmat linia privirii, către monitorul de comunicaţii.

Dosarul cu descărcări avea un număr ataşat.

I, am citit.

Am dat roată.

Ea a apăsat „redare”.

Mesajul nu era efectiv de pe Pământ, ci de la marginea

atmosferei. Puteam vedea planeta mea natală cum sclipeşte în hubloul din spatele bărbatului din imagine, care plutea într-o cameră la fel ca cea în care stăteam noi acum. Nu realizasem cât de dor îmi fusese de culoarea verde.

— Hei, Lawki 6, a zis astronautul. Aici e Lawki 5.

— Sfinte Sisoe, a spus Jack.

Voia să zică Lei Jian, unul dintre colegii noştri. Îl cunoşteam – studiasem împreună, fusesem împreună la petreceri de lansare. Călătorise ca noi, în torpoare, şi, asemenea nouă, anii îşi lăsaseră amprenta asupra lui. Mă întrebam dacă aş fi rezistat cândva să mă mai şochez văzând un chip mai îmbătrânit decât mi-l aminteam eu.

— O să încep prin a presupune că nici voi nu aţi mai auzit nimic de acasă, a zis Lei. Suntem destul de siguri că ştim de ce. Am ajuns acum două zile, însă nu e niciun semnal care să vină de la sol. Nu e *nimic care* să vină de la sol. Am încercat să apelăm baza lunară şi ping-ul s-a întors înapoi, dar e un răspuns automat. Echipamentele lor funcţionează, doar că nu e nimeni acasă. Aşa că am agăţat cel mai apropiat satelit şi… şi e prăjit. Toţi sunt – nimic nu ne răspunde. Încă mai colectăm informaţii, însă totul pare să implice o furtună geomagnetică masivă.

Aha, a fost primul meu gând. Desigur. Apoi: O, nu. *Nu!*

Nu cred că sunt în stare să descriu ce am simţit după ce m-a lovit magnitudinea a ceea ce se petrecuse fără să insult ceea ce voi de la sol aţi experimentat înaintea iminentei trădări a soarelui. Care este mâhnirea mea comparativ cu a ta? Nu-mi pot imagina ce ai îndurat. Tehnologia alături de care trăiesc *-r* tehnologia pe care Pământul ne-a construit-o – nu a eşuat, nu ne-a lăsat niciodată la greu. Nu am murit de foame şi nu am îngheţat. Nu am început să tremurăm în întuneric în timp ce mâncarea noastră s-a stricat şi vehiculele s-au oprit paralizate. Ceea ce-i mai rău e că ştiam că aşa ceva e o ameninţare reală. Încă din anii 1900 ne-am îngrijorat de o posibilă erupţie solară care să distrugă infrastructura energetică, incapabili să facem ceva. Dar generaţia mea a

fost atât de preocupată cu repararea dezastrului ecologic previzibil-şi-nesoluţionat lăsat în urmă de generaţia *anterioară,* că am comis acelaşi păcat al procrastinării criminale. Pentru asta, nu-cer iertare, deoarece nu merităm niciuna. Nu ştiu care au fost condiţiile pentru tine şi pentru ai tăi; pot doar să presupun că au fost catastrofale, ţinând cont că tăcerea voastră a durat ani, nu luni. Cât de multe aţi reuşit să reconstruiţi? Cât de multe au putut fi salvate?

Câţi dintre noi au mai rămas?

— Urmează să aterizăm în seara asta, a zis Lei. Nu ştim cine va fi acolo jos şi dacă o să ne întâmpine cineva, dar vestea bună e că, din moment ce comunicaţiile *noastre* funcţionează, vom fi capabili să vă contactăm din nou după ce desluşim ciim stau lucrurile. Mâine, sper. A, şi un ultim aspect, totuşi – iar chipul i-a înlemnit, deşi încerca să menţină un ton neutru –, am suferit nişte avarii la fuzelaj cândva pe drum încoace. Nu prea-mi dau seama cum, însă avem nişte luminiţe galbene aprinse.

— Of, Dumnezeule, am şoptit.

Un fuzelaj deteriorat ar putea să însemne diverse lucruri. Unele sunt inofensive. Multe nu sunt. Unul e probabilitatea de a arde la revenirea acasă. Şi fără nicio modalitate de a lua legătura cu echipa de la sol pentru sprijin şi fără nimeni care să aştepte să recupereze pe Lawki 5 dacă ar fi fost nevoie de ejectarc… Astronautul din mine a fost antrenat pentru tot felul de situaţii riscante şi nu aveam iluzii privind imortalitatea noastră. Fiinţa umană din mine nu s-a putut abţine să nu simtă un val de greaţă.

Chipul lui Lei îmi sugera că oglindeşte senzaţia pe ambele fronturi.

— Vă trimitem toate rapoartele misiunii noastre, ca măsură de siguranţă, şi… ăăă… pe bune, nu vă faceţi griji. O să bem nişte pahare împreună când vă întoarceţi acasă, nu? Să staţi în siguranţă. Vă sunăm mâine.

Filmarea s-a terminat. Niciodată nu mai simţisem aerul din cameră atât de apăsător ca acum.

— Ar putea să se ducă pe Lună, a zis Chikondi. Ar putea

să aştepte acolo.

— Să aştepte cât? a spus Jack, fără urmă de harţă în voce. Ştim cum se termină cu aşteptarea asta.

— Aş vrea să mă duc acasă, a zis Elena. Aş vrea să ştiu. Aş vrea să ajut.

— Pe lângă asta, nu se poate şti de cât timp a fost abandonată baza, am spus. Sisteme de comunicaţii funcţionale nu înseamnă că şi cele de menţinere a vieţii merg.

Am clătinat din cap, stomacul meu refuzând să se calmeze.

Elena m-a strâns de umăr.

— Vedem mâine. Asta-i tot ce putem face.

Şi „mâine" a sosit, urmat de altul, şi de altul, şi de altul.

Lawki 5 nu ne-a mai contactat niciodată.

Când ziua nu se termină şi lumea dimprejur nu are un ritm, devine vital să-ţi faci unul propriu. În primele săptămâni pe Votum, am dormit ca; un adolescent, lăsându-mi trupul să dicteze termenii. Nu am acordat nicio atenţie timpului de pe ceas. Am băut atunci când mi s-a făcut sete, am lucrat până ce am simţit că trebuie să mă odihnesc, m-am odihnit până ce m-am plictisit. Nu am abandonat niciodată protocolul, dar nici nu am avut nevoie de liste pe care să le urmez cu stricteţe. Cunoşteam regulile. Ştiam ce e de făcut. Mi-am scris notiţe, nu ordine. Nu m-am mustrat pentru zilele în care nu am făcut nimic altceva decât moţăieli şi salate, pentru că au fost alternate cu zile în care reparam, săpam, luam mostre, studiam. Uneori ieşeam la plimbări pe afară – nu drumuri pe teren, nu expediţii de explorare. Doar plimbări. Am găsit din întâmplare o destinaţie de care am ajuns să mă bucur – o creastă cu pietriş dominând o câmpie hipnotizant de plată – şi indiferent unde mai cutreieram, deseori ajungeam tot acolo, urmând cărarea pe care tot paşii mei o făcuseră.

Nu am simţit încântare în aceă simplitate, aşa cum se petrecuse pe Aecor. Nu ştiu cum să numesc sentimentul. „Goliciune" sună deprimant, „nemişcare" e tern. Cred că

Votum e precum oglinda din cabina mea. Nu cere nimic, nu te obligă să iei decizii. Nu îşi impune un anumit unghi. Doar mă lasă să reflectez. O respect adânc pentru asta.

După fiecare plimbare, mă reîntorceam pe *Merian* înfăşurată într-un strat fin de praf roşu, agăţat de costumul meu ca o a doua piele. Am adorat să privesc cum dansează în jurul meu în camera de presurizare în timp ce ventilaţia îl curăţa. Particulele formau roiri care se răsuceau calm către gurile de aerisire-pe măsură ce erau îndreptate către exterior. De fiecare dată, privind cum praful dispare şi cum plasma de sterilizare mă înconjoară în spirale de aer purpuriu, păşeam în navă simţindu-mă un pic mai uşoară decât înainte. Conştientizam că era doar purificarea costumului meu, însă ceva nenumit – ceva care îşi avea obârşia în mine – era împrăştiat în vânt împreună cu praful. Indiferent ce-o fi fost, nu aveam nevoie înapoi.

Chikondi a răbufnit în cabina mea, trezindu-mă pe mine şi pe Elena.

— Sateliţii cub, a gâfâit el.

Începuse să zică altceva, dar a renunţat, gesticulând frenetic la noi.

— Apă, a reuşit să îngaime.

Ne-am aruncat haine pe noi şi am alergat.

Jack era în laboratorul de date, introducând furios comenzi la consolă.

— Vin acum, a zis.

— Ce vine? a întrebat Elena.

De-a lungul ecranului s-a întins o imagine: Votum de deasupra, un chip uscat şi stâncos cu ocazionalele accente de nori. Mai văzusem înainte această zonă la care priveam, o serie de canioane pe care echipele de acasă le denumiseră Brazdele. Telescoapele de pe orbita Pământului nu reuşiseră să distingă ce se afla înăuntrul lor, însă *noi* puteam. Marea lor majoritate erau goale – riduri geologice, nimic mai mult. Dar într-una dintre ele, adânc în umbre, adăsta ceva promiţător. Un argintiu reflector. Un filament pe care o privire superficială o putea

rata complet.

Ne-am ţinut respiraţia.

Pe faţa lui Jack s-a instalat un rânjet enorm.

— V-am zis, a şoptit el.

— Pare un loc potrivit pentru aterizare, am spus, arătând către un platou de lângă canioane. Ştiu că abia ce ne-am instalat laboratorul, dar…

Chikondi se apucase deja să strângă tot ce nu era prins în nituri: stilus-uri, sticle de apă, geaca Cuiva. Mesajul a fost înţeles. Împachetam şi mergeam *acum.*

Ne-am lansat şi am aterizat.

Am instalat tabăra, încă o dată.

Am plecat de pe *Merian* la răsăritul zilei următoare şi am mers cam patru kilometri.

Am coborât pe corzi pe pereţii străvechi şi în întunericul umbrit. Vânturile canionului au şuierat pe lângă noi, întâmpinându-ne fantomatic.

Am mai mers o vreme, paşii noştri iscând ecouri în toate direcţiile. Mai fuseseră astfel de ecouri în acest canion? mă întrebam. Era aerul de aici obişnuit să ducă sunete în afara celor pe care le crease singur?

Am dat un colţ şi iată: un râu mic – un pârâu, de fapt, dacă e să fiu mai precisă. Nu se grăbea nicăieri în particular şi abia mi-ar fi ajuns la genunchi dacă aş fi intrat în el. La întâlnirea cu lumina lanternelor noastre, suprafaţa îi scânteia într-un gri ca de mercur. Ritmul său şerpuit provoca un murmur plăcut peste pietrele pe care le şlefuise. Nu mi-a fost străină ironia – abia aşteptasem să scap de zbuciumul acvatic de pe Operă, şi iată-mă aici, unde sunetul apei era cel mai binevenit lucru imaginabil.

Totuşi ceva lipsea, şi puteam să simt cum starea noastră colectivă de spirit scade un pic pe măsură ce fiecare dintre noi am realizat asta. Râul nu avea nicio plantă, niciun muşchi, nicio spumă încurajatoare. Sub clipocitul lui nu înota nimic şi nimeni nu păşea pe vârful picioarelor către mal, la adăpat. Poate că numărul de organisme vii de pe Votum era redus la patru, m-am gândit, şi doar rezidenţi

temporari.

Chikondi şi-a deschis trusa şi a îngenuncheat lângă râu. A scos un microscop de teren. L-a afundat în apă.

Ne-am strâns răbdători în spatele lui.

Micuţul ecran s-a aprinş, iar imaginea proiectată era albă, alb pur, aceeaşi culoare ca baza lamelei. Chikondi a mişcat blând microscopul, încurajând alte părţi ale mostrei să intre în aria de analiză. Am zărit o bucată de rocă, un ghem de nămol. Era în regulă. Să nu descoperim nimic era în regulăm încă mai erau atât de multe de aflat, chiar şi în absenţa…

Din partea stângă jos, şi-a făcut apariţia o siluetă. Un bob gelatinos cu structuri minuscule la mijloc, plutind în cadru.

Ne-am cutremurat cu vizibil entuziasm. Era o celulă – doar una. Simplă şi superbă.

A urmat o pauză, un fior subtil. Celula s-a despicat în două.

Nu pot să zic că am ovaţionat. Am răcnit. Am răbufnit.

— Ia te uită! a strigat Jack.

— Dumnezeule mare, a zis Elena, cu gura până la urechi.

— Ia te uită! şi-a aruncat Jack pumnul în aer, energia acumulată cerând un loc în care să răbufnească.

Chikondi doar râdea. Râdea şi râdea, umplând golul lăsat de cuvinte inadecvate.

*

Banii imaginari ai lui Jack fuseseră puşi cu succes pe grote. Am descoperit una înghesuită în peretele unui canion, o intrare joasă conducând într-un alt tărâm. A trebuit să mergem în genunchi ca să trecem de coridorul de la intrare, pe alocuri împroşcând apa; însă dincolo, pârâul săpase o cameră interioară magnifică. În acel loc converg două fire subterane ale Râului Lei, aşa cum îl botezasem, iar nexul lor formează o piscină sticloasă, adâncă până la piept şi nefiresc de calmă. Deasupra atârnă

spirale orbitoare de diamante, festonând tavanul şi pereţii într-o dantelă primordială. Aerul de acolo e cald, datorită hornurilor cu abur care se petrec sub stâncă şi a izolării complete faţă de razele aspre ale soarelui. E locul perfect pentru dezvoltarea vieţii şi, mai puţin important, pentru desfăşurarea muncii noastre.

Fiind singura formă de viaţă macroscopică de pe Votum (cel puţin până acum), nu am avut nicio remuşcare în a instala un laborator de teren chiar în grotă. Nu erau creaturi pe care să le deranjăm, nici condiţii meteorologice care să îl strice. Tot ce aduceam era sterilizat, desigur. Eram grijulii în acel sanctuar. Însă mai era şi un spaţiu în care am locuit din plin. Pentru moment, grota e acasă. Ca să răspund unei întrebări pe care mi-o pusesem pe Opera, cred că „acasă” nu poate să existe decât într-un moment. Ceva atât descoperit, cât şi făcut, întotdeauna temporar, în marea schemă a lucrurilor, dar şi esenţial, în aceeaşi măsură.

Într-o zi, mi-am ridicat ochii de la masa de lucru unde etichetam mostre de pietre pe care să le ducem înapoi la *Merian.* Chikondi stătea lângă lac, ca de obicei, analizând concentrat tableta şi fredonând la căşti. Rula un fel de test pe mostrele de bacterie pe care le colectase; orice încercare de a-l întreba ce face era întâmpinată cu un mormăit vag care indica faptul că e în mijlocul descâlciră vreunei enigme despre care ne va informa atunci când ideea se va fi conturat pe de-a întregul. Elena şi Jack stăteau lângă o spirală sclipitoare de cristal, adânciţi într-o dispută amicală care avea ceva de-a face cu salinitatea. Recunosc, nu prea acordam atenţie detaliilor. Eram prea preocupată să îi privesc pe ei trei şi pe mine, fiecare adânciţi în elementul propriu. Grota e o reflexie a noastră, într-un fel. Stâncă, apă şi viaţă, toate având nevoie de unelte care să le examineze. Toate neînsemnând nimic fără cineva care să le observe.

— Nu putem să ne întoarcem, am spus.

Elena şi Jack s-au uitat la mine. La fel a făcut-o şi Chikondi, deşi comentariului meu i-a luat o jumătate de

secundă mai mult ca să fie procesat.

Realizam că ce spusesem era ridicol, însă nevoia de a o zice crescuse în mine de săptămâni, iar continuarea a venit şuvoi, imediat:

— Lawki 5 a reuşit să se întoarcă pe pământ. Asta înseamnă că restul sunt de mult timp deja întorşi. Iar dacă Luna a fost abandonată şi dacă nu mai sunt sateliţi funcţionali, înseamnă că nimeni nu mai lansează nimic. Nu suntem doar ultimul program Lawki care mai e în spaţiu. Ci suntem… suntem ultimii. Dintre toţi.

Niciunul nu m-a privit de parcă vorbele mele ar fi fost o revelaţie. Se gândiseră fiecare la asta. Jack a oftat.

— Nu avem echipamentele necesare ca să desfăşurăm aici un studiu de lungă durată. Sau pe Mirabilis. Sau nicăieri.

Chikondi a căzut de acord, cu regret.

— Şi cu cât stăm mai mult, a zis pe un ton măsurat, cu atât mai mult perturbăm. Vizitele noastre, sunt limitate dintr-un motiv. Nu putem influenţa.

Era etica OCA, cuvânt cu cuvânt.

— Ştiu, am zis. Nu sunt împotriva lucrului ăsta. Nu am fost niciodată.

Elena m-a privit în ochi.

— Atunci la ce te referi?

Am inspirat adânc.

— Motorul interstelar are suficient combustibil ca să ne ducă înapoi pe Pământ. Patruzeci de ani lumină, cu o mică marjă de control.

Am făcut o pauză, alegându-mi atent cuvintele, încercând să le rostesc încet.

— Treaba e că asta ne-ar duce pe Tivael.

Vorbele mele au rămas suspendate în aerul calm din grotă. Cu toţii au înţeles ce ziceam. Tivael a fost una dintre candidatele iniţiale ale OCA destinate programului Lawki, dar din cauza distanţei faţă de Pământ – peste treizeci de ani lumină, adică şaizeci de ani în tranzit – a fost eliminată prin prisma limitărilor tehnologice şi logistice ale timpului.

De la Zhenyi, totuşi, Tivael era la numai treisprezece ani

lumină. Iar eu ştiam, aşa cum o Ştiam cu toţii, că există trei planete locuibile în orbita din jurul ei. Luându-ne după datele atmosferice, viaţa era aproape o certitudine pe fiecare dintre ele. În mod special, e una cu o mulţime grozavă de gaze de seră în amestec. Ar putea fi activitate vulcanică. Ar putea fi starea naturală a lucrurilor.

Ar putea fi altceva.

Jack a început să facă paşi dus întors.

— Am…

S-a oprit şi a reflectat. Asemenea mie, încerca să îşi aşeze atent cuvintele.

— OK, a continuat şi şi-a înfipt un deget pe după cureaua cu scule. Vrei să spui că dacă noi suntem ultimii astronauţi – ultimii *ultimii –,* atunci ar trebui să ne prelungim misiunea în aşa fel încât munca să continue în perioada în care Pământul se pune pe picioare.

— Da.

El a înclinat scurt din bărbie.

— Ce dovadă ai că OCA a dispărut şi că nu iau în considerare să se reclădească?

Întrebarea era livrată obiectiv, profesionist. Îmi punea la încercare premisa, aşa cum şi era îndreptăţit să o facă.

— Nu am niciuna.

— Şi de ce Tivael?

— Pentru că putem, am spus, apoi am arătat în jur. De ce *aici?.*

Chikondi a încuviinţat, dar atenţia îi era împărţită, cu un ochi încă la tabletă şi la datele care se procesau.

Jack a continuat:

— Aşadar, spui că deşi nu avem nici cea mai vagă idee ce se petrece acasă şi doar putem specula despre starea de fapt a capabilităţilor de călătorie spaţială pe care le are Pământul, pentru a continua… spiritul misiunii în care am fost trimişi, ar trebui să încălcăm pe de-a întregul parametrii misiunii.

— Da.

Elena s-a alăturat şi ea. Se sprijinea de perete, cu braţele încrucişate.

— Chiar dacă nu ne-am mai întoarce niciodată. N-am mai vedea niciodată Pământul.

— Da.

M-a privit aspru.

— S-ar putea să trăim mai mùlt decât ne-ar permite acele lumi să o facem.

— Ştiu.

— Şi dacă ne-am petrece timpul în plus, am face-o pe *Merian,* în afara planetelor.

— Ştiu.

— Sistemul de menţinere a vieţii nu a fost destinat să reziste unei a doua misiuni. Am putea să murim înainte ca munca noastră să fie finalizată.

I-am întors privirea.

— Aşadar, spui că fie vom muri de bătrâneţe şi legaţi de casă, fie relativ tineri, într-un fel de accident sau dezastru, am zis şi am lăsat pe mai târziu ultimul aspect. Sunt aceleaşi opţiuni pe care le-am avea şi pe Pământ.

Ea a schiţat cel mai firav zâmbet afectat posibil.

Jack şi-a mărit apăsarea paşilor.

— OK, dar nu noi am luat decizia de a veni aici. A fost făcută de mii de oameni din întreaga lume. Avem oare… oare… la dracu', nu ştiu – dreptul de a decide?

— Acei mii de oameni şi-au dorit ca munca să fie încheiată, a spus Elena.

— Da, însă acei mii de oameni sunt cel mai probabil morţi, a dat Jack replica. Nu poţi să zici că facem munca asta *pentru Pământ* dacă Pământul care se află acum acolo nu ne-a dat acordul. Nu m-am înhămat la o călătorie doar dus. Niciunul dintre noi nu a făcut-o. Nu zic *da* la nicio chestie, doar explorez…

— Da! a strigat Chikondi. Oho, Dumnezeule Mare! Oho, Dumnezeule!

A gesticulat frenetic înspre tabletă, cu corpul gata să îi explodeze.

— Toată lumea, vă rog, veniţi, veniţi să aruncaţi un ochi.

— Ce e? am întrebat în timp ce ne-am repezit către el.

Chikondi şi-a ridicat tableta, cu rezultatele testului

finalizate.

— Uite, uite, uite!

Am scanat cu privirea tabelele dense cu numere şi litere. La început, n-am văzut.

Elena, da. Şi-a dus mâna la gură, dar zâmbetul ei era atât de mare, că îi depăşea degetele.

Jack a văzut şi el.

— Sfinte Sisoe! a exclamat.

Mi-a căzut şi mie fisa. Am văzut.

— Oh! am suspinat. Oh, e…

Chikondi a radiat către noi, cu chipul cuprins de reverenţă.

— Uite ce am găsit!

Pentru o scurtă perioadă din viaţă, am fost ambidextră. Îmi aduc aminte de un proiect de lucru manual din grădiniţă unde am primit sarcina de a tăia nişte forme dintr-o hârtie groasă colorată. Mâna mea dreaptă a obosit repede, cu degetele încleştate şi grele pe mânerele foarfecii (îmi imaginez, în retrospectivă, că lucraseră imensa perioadă de cinci minute). Dar asta nu era o problemă. Am trecut foarfecă în mâna stângă şi am continuat treaba. Mi-aş dori să mai pot încă face trucul acesta, dar, vai, un profesor m-a pus să aleg o mână atunci când am început să învăţ alfabetul. Am ales dreapta, pentru că majoritatea copiilor foloseau dreapta şi pentru că părea cea mai mică bătaie de cap. De atunci, stânga nu m-a mai ajutat niciodată la fel de bine. Nu o învinovăţesc că încă-mi mai poartă pică.

Şi moleculele au o „dexteritate”. E numită chiralitate, şi, dacă nu ai întâlnit până acum conceptul, e din acela care poate să te pună să stai pe spate şi să te uiţi o vreme în gol. Să te trec prin el cât de simplu pot.

Stai un pic să te uiţi la mâinile tale (presupunând că ai două; dacă nu, împrumută una de la altcineva, în numele ştiinţei). Lntinde-le şi desfă-ţi degetele. Ambele mâini, în mod natural, sunt făcute din aceleaşi părţi: încheieturi, palme, degete, articulaţii, unghii. Lista cu ingredientele

asortate. Exact acelaşi echipament.

Dacă ar fi să îţi dau o mănuşă pentru mâna dreaptă, nu ai fi capabil să o porţi pe mâna stângă. Nu ar Conta cum ai răsuci sau întoarce apendicele. Poate ai reuşi să îţi înghesui degetele acolo, dar potrivirea ar fi groaznică şi nu ai putea să foloseşti cum trebuie mănuşa. Chiar dacă mâna ta stângă are aceleaşi părţi fizice ca cea dreaptă, nu va putea niciodată, dar niciodată să aibă aceeaşi formă.

La fel e adevărat şi cu moleculele. Dacă iei două amestecuri identice de atomi şi le aranjezi încât să fie imagini în oglindă cu aceeaşi configuraţie, moleculele pe care le-ai creat nu mai sunt acelaşi lucru, iar diferenţele în felul în care interacţionează cu lumea pot fi la fel de diferite ca ziua şi noaptea. Ca să folosesc cel mai faimos (şi mai dezastruos) exemplu: talidomida, un medicament care în anii 1950 a fost prescris cu largheţe pentru tratarea greţurilor de dimineaţă. În timp ce talidomida izomer de dreapta uşura într-adevăr acele simptome, cea de stânga provoca malformaţii severe. Chiralitatea este un detaliu care nu ar trebui ignorat.

Ca regulă, viaţa pe Pământ foloseşte aminoacizi de mână stânga şi zaharuri de mână dreapta. Aceasta e o enigmă a biochimici veche de când lumea, una care are repercusiuni în multe domenii adiacente. Poţi presupune cu certitudine că atunci când viaţa a început a folosit orice compus organic avea direct în faţă. Acum, aminoacizii de *mână dreapta* şi zaharurile de *mână stânga* pot fi creaţi uşor în laborator. De fiecare dată când amesteci o doză din lucrurile astea, te poţi aştepta să ai o cantitate egală a izomerilor. Atunci de ce este viaţa pe Pământ predilectă? De ce s-ar hrăni cu unul şi nu cu celălalt, dacă ambii sunt la fel de uşor disponibili? Dé ce ar fi fost doar aminoacizi de mână stânga. Şi zaharuri de mână dreapta în locul în care strămoşii noştri unicelulari s-au trezit la viaţă?

Cel mai probabil răspuns îl reprezintă meteoriţii. Ştim că rocile spaţiale poartă compuşi organici din belşug şi că dacă unul dintre aceştia se loveşte de o planetă serveşte a ceva asemănător cu o bombă cu seminţe aruncată pe un

teren viran. Dacă o astfel de piatră a aterizat pe Pământ şi dacă, din întâmplare sau prin complexităţile chimiei, a purtat majoritar aminoacizi de mână stânga, îţi poţi da seama cum viaţa care s-a dezvoltat în acel loc de impact s-ar putea obişnui cu o astfel de omogenitate şi ar transmite acest şablon progeniturilor.

Însă ce-ar fi dacă, în schimb, o preferinţă preluată este o calitate intrinsecă a vieţii? Dacă viaţa *funcţionează* doar aşa, din motive pe care încă mai trebuie să le descâlcim? Mult timp, am avut un singur subiect pe care să facem teste – Pământul –, şi orice om de ştiinţă ţi-ar spune că este imposibil să obţii ceva relevant dintr-o singură mostră.

Pe măsură ce ne-am răsfirat către alte lumi, speciile descoperite au expus preferinţe rigide într-o parte sau alta. Viaţa de pe Aecor este opusă celei de pe Pământ: acolo norma sunt aminoacizii de mână dreapta şi zaharurile de mână stânga. Viaţa pe Mirabilis preferă totul de mână stângă. Descoperirile de la Lawki 5 sunt consistente cu asta; tot ce găsiseră indica o preferinţă într-o parte sau în alta. Acest lucru a confirmat bănuiala că viaţa nu trebuie să se nască sub exact aceleaşi condiţii ca cea de pe Pământ, dar nu răspunde întrebării subsecvente: sunt meteoriţii responsabili pentru preferinţa chirală a vieţii sau este o preferinţă chirală necesară pentru viaţă?

În lacul din grota încrustată de Râul Lei, Chikondi a luat mostre din o sută de specii de organisme unicelulare. Niciuna dintre ele nu poseda o preferinţă chirală. Folosesc la liber aminoacizi şi zaharuri de ambele tipuri. Sunt, în fapt, ambidextre. Iar când Elena a testat apa şi Jack rocile, descoperirile lor au confirmat ce indicase Chikondi: chiralitatea aminoacizilor de pe Votum are o rată egală.

Asta înseamnă că preferinţa chirală nu este o necesitate a vieţii.

Asta înseamnă că formele de viaţă emergente *chiar* folosesc ce au la îndemână.

Asta sugerează puternic faptul că viaţa pe Pământ s-a născut doar datorită ingredientelor care şi-au avut

originea în afara planetei.

Asta sugerează mai departe că, pentru a începe, viaţa în galaxie se bazează în mod uzual pe livrări concentrate de molecule organice via meteoriţi, însă nu e singura modalitate.

Acum, să fim corecţi, ne bazăm ipoteza pe datele Lawki, care reprezintă doar un număr mic de planete. Am avea nevoie de o plajă mai mare de mostre ca să fim siguri.

Dacă eşti un om de ştiinţă – indiferent dacă îţi este carieră sau hobby sau un interes pasager –, îmi imaginez că acest fapt te va pune şi pe tine pe jar, la fel ca pe noi. Încă nu am răspuns celui mai mare „De ce”, dar să fiu a naibii dacă nu suntem cu un pas mai aproape.

Şi dacă ştiinţa nu este lumea ta? Recunosc, nu ştiu dacă oamenilor din afara bulei mele sociale le-ar păsa de aşa ceva. Mi-am petrecut întreaga viaţă adultă alături de oameni de ştiinţă şi de oameni care iubesc ştiinţa. Mi se pare de la sine înţeles ca o astfel de cunoaştere să fie preţuită, tânjită. Şi sunt pe deplin conştientă că pentru a-ţi spune ce am descoperit am avut nevoie de o mie de cuvinte explicative înainte de a ajunge la climax. Este oare această descoperire a noastră prea obtuză? Ai trecut peste partea ştiinţifică ca să vezi direct concluzia? Nu te-aş judeca dacă ai făcut-o; sunt pe bune curioasă. Informaţiile despre chiralitatea aminoacizilor nu-ţi vor afecta cu nimic viaţa de zi cu zi. Nu îţi vor pune mâncare pe masă. Nu-ţi vor construi un acoperiş deasupra capului. Nu-ţi vor întări relaţiile sociale, nu te vor ţine sănătos şi nu te vor ajuta la corvezile tale. Nu schimbă nimic în cotidian. Însă ce sper eu e ca atunci când stai pe întuneric în pat şi îţi pui întrebări – atunci când îţi pui acel mare „De ce” – ceea ce am aflat te va ajuta să adormi având alinarea existenţei unui context mai clar decât înainte.

O fi aşa? Sau greşesc? Sunt aici, atât de departe, ca să fugărim himere deşarte? Nu pot să scap de prejudecăţile mele, la fel cum celulele mele nu pot folosi aminoacizi de mână dreaptă. Vreau să ştiu dacă îţi pasă de munca noastră enigmatică din cer, ţinând cont de grijile tale

imediate de la sol. Nu o să mă supere niciun răspuns. Vreau doar să ştiu. Noi toţi cei de la bordul *Merian* vrem să ştim ce vreţi *voi* de la noi.

Aşa că uite cum o să meargă lucrurile mai departe.

După ce termin de scris aici şi după ce colegii mei de echipaj îşi dau aprobarea şi după ce trimitem fişierul pe Pământ, o să ne finalizăm cei trei ani şi jumătate rămaşi pe Votum. După aceea, vom intra în torpoare.

Unde mergem mai departe depinde de voi.

Am reconfigurât sistemele de torpoare ale *Merian* în aşa fel încât să ne menţină adormiţi până ce naveta primeşte un mesaj de pe Pământ. Am oferit separat instrucţiunile tehnice ale transmisiei, însă, în esenţă, *Merian* va aştepta un simplu „da” sau „nu”.

„Da” ne trimite pe Tivael.

„Nu” ne duce înapoi pe Pământ.

Dacă nu primim niciun răspuns, vom rămâne în torpoare până la bătrâneţe sau până ce un defect al echipamentelor ne va curma viaţa.

Ce vrem noi să vă întrebaţi e următorul lucru: ce e spaţiul, pentru voi? Este un loc de joacă? O sursă? Un jalon? O sală de clasă? Un templu? Cine credeţi că ar trebui să meargă acolo şi cu ce scop? Sau poate nu ar trebui să mergem deloc? Tărâmul de deasupra norilor este pentru voi imaterial, atâta timp cât sateliţii trimit mesajele şi nu cad pietre? E călătoria umană spaţială un lucru zadarnic, fantezia unui bogătaş, o irosire inacceptabilă de vieţi şi resurse? Sunt groteşti pentru voi metodele noastre? Sunt speranţele noastre demodate? Când vă povestesc despre viaţa noastră aici, ne încurajaţi sau ne luaţi în derâdere?

Mai sunt astronauţii relevanţi în vremea voastră?

Nu am găsit nimic ce-aţi putea vinde. Nu am găsit nimic ce aţi putea folosi practic. Nu am găsit lumi care ar putea fi colonizate uşor sau etic, dacă asta ar fi ce v-aţi dori. Nu am satisfăcut nimic în afara curiozităţii, nu am câştigat nimic în afara cunoaşterii.

Pentru mine, acestea sunt cele mai nobile scopuri.

Oamenii care ne-au trimis aici au crezut la fel. Dar dacă voi împărtăşiţi aceleaşi credinţe, înţelegeţi oare că am putea să eşuăm? Trebuie să înţelegeţi care este costul – realitatea a ceea ce facem. Pentru că uneori ne ducem, şi încercăm, şi suferim şi, în ciuda a toate, nu cunoaştem nimic. Uneori rămânem cu mai multe întrebări decât la început. Uneori facem rău, în ciuda eforturilor noastre cele mai mari. Suntem umani. Suntem fragili. Suntem noi cei pe care i-aţi vrea aici? Aţi fi mai împăcaţi cu predictibilitatea limitată a maşinăriilor? Ori flexibilitatea inteligenţei umane merită riscul ca minţile şi trupurile noastre să se frângă?

Credem că potenţialele răspunsuri merită, provocările; Nu ştim ce credeţi voi, ce crede Pământul. Şi, în cele din urmă, Pământul e cel care ne-a trimis aici. Patru oameni nu pot decide singuri dacă este corect ca noi să ne aventurăm mai departe în galaxie, indiferent cât de disperat ne-o dorim. Nu operez sub iluzia că OCA a reprezentat – *reprezintă,* dacă încă mai sunteţi acolo – toată umanitatea. Însă călătoria spaţială. Este o aventură suficient de formidabilă, o sarcină suficient de descurajatoare încât să necesite dedicarea celor mulţi, nu fervoarea celor puţini. Noi suntem patru. A fost nevoie de munca a mii pentru a ajunge aici şi resursele altor mii. Zilele noastre aici au fost în mare parte autonome, dar trăim într-o casă ce a fost construită cu dragoste de alte mâini. Tot ce facem, o facem pe umerii altora. Iar din acest motiv nu este suficient consensul a patru persoane. Dacă nu ne ascultă nimeni, dacă nimănui nu-i pasă, atunci vom sta aici doar din ego propriu. Vă vom fi abandonat, iar asta nu este acceptabil pentru noi.

Suntem pregătiţi să ne trăim vieţile fără să mai vedem vreodată Pământul. Suntem bucuroşi să o facem. Nü este cel mai natural sfârşit pe care mi-l pot imagina, cea mai bună moarte pe care aş putea-o spera. Dar nu putem accepta această soartă dacă nimeni nu va fi pregătit să continue de unde am rămas. Dacă murim aici cu binecuvântarea voastră, atunci murim ca o familie. Dacă

murim fără ea, murim singuri. Şi dacă acesta ar fi cazul, mai degrabă *am vrea* să ne întoarcem acasă. Simţim că ar fi mai bine în acest scenariu să ne petrecem în compania voastră anii care ne-au mai rămas, împărtăşind poveşti în speranţa că am putea reaprinde scânteia. Indiferent de variantă, noi vom continua să ne purtăm torţa. Tot ce vă întrebăm e: unde va arde cel mai puternic?

Vă lăsăm vouă răspunsul.

Ca Secretar General al Naţiunilor Unite, o organizaţie a o sută patruzeci şi şapte de state membre care reprezintă aproape toţi locuitorii umani ai planetei Pământ, trimit salutări în numele oamenilor de pe planeta noastră. Am păşit în afara sistemului solar şi către univers căutând doar pace şi prietenie

— Să oferim învăţăturile noastre, dacă ni se va cere; să cunoaştem, dacă avem şansa. Ştim prea bine că planeta noastră şi toţi locuitorii săi sunt doar o mică parte din acest imens univers care ne înconjoară şi facem acest pas cu umilinţă şi speranţă.

— Fostul Secretar General al O.N.U. Kurt Waldheim, 1977, aşa cum a fost înregistrat pe Discul de Aur de pe Voyager.

Mulţumiri

Precum Ariadne, nu sunt un om de ştiinţă. Nu am nicio experienţă în acest domeniu de studiu, nicio educaţie formală. Fandom-ul meu transformativ este science-fiction-ul, şi, ca în orice ficţiune sinceră, respect canonul, dar mă joc pe repede-nainte şi vag cu detaliile pe care le aleg eu. Totuşi, pentru această carte, mi-am dorit să fiu cât mai aproape de reper pe cât mi-a permis povestea, iar în acest scop am primit nişte ajutor care merită să fie recunoscut cum trebuie.

În prima parte a anului 2018, am fost invitată la o conferinţă Melon în Hong Kong, şi acolo – la o recepţie de bun-venit, ameţită de diferenţa de fus orar – am întâlnit-o pe Lisa Nip, doctorandă la MIT Media Lab şi care urmăreşte un scop îndrăzneţ: să folosească biologia sintetică pentru a rezolva provocările călătoriei umane spaţiale. A doua zi, a ţinut o prelegere pe acel subiect, iar eu am stat în public, încă ameţită de la diferenţa de fus orar, dar lipită de scaun. Viziunea ei asupra ingineriei genetice ca un supliment practic mai degrabă decât ca eugenie distopică sau evoluţie transumanistă este una pe care o'consider atât radicală, cât şi splendidă, şi fără ca ea să-mi fi deschis mintea atât de tare această carte nu ar fi existat deloc. Lisa şi-a făcut timp ca să stea pe Skype cu mine din laboratorul ei în perioada în care am fost la început cu conturarea poveştii, şi îi sunt extrem de recunoscătoare pentru generozitatea ei şi pentru răbdarea cu care m-a îndrumat prin paşii ştiinţei ei şi posibilităţilor deschise. Dacă vreo parte din această poveste se îndepărtează prea mult de tărâmul realităţii, asta e o reflectare a atacării de către mine a subiectului dintr-o poziţie laterală, nu din învăţămintele ei minunate.

Această carte este de asemenea mai bună datorită

sfaturilor pedagogului în astrobiologie Nicoline Chambers, consiliera mea pe termen lung (şi, hmmm, mama mea), care nu pare să obosească vreodată în faţa email-urilor mele nătângi trimise în miez de noapte cu privire la cât de corect e să folosesc un termen sau altul, dacă planetele mele sunt credibile ş.a.m.d. Printre multele mele întrebări a fost şi cea despre ce tip de instrumente ar lua cu ei echipajul Lawki 6. Laboratoarele *Merian* au fost aprovizionate atât de ea, cât şi de colegii ei Charles Cockell, profesor de astrobiologie la Universitatea din Edinburgh, şi Caroline Williams, profesor asistent de biologie integrativă la UC Berkeley. Mulţumirile mele către ei pentru ajutorul acordat finalizării listei de cumpărături.

Mai trebuie să ridic pălăria către câţiva inşi pe care nu-i cunosc deloc, dar cu care aş fi foarte bucuroasă să beau o bere. Inspiraţia mea pentru OCA a venit în parte din eforturile călătoriilor spaţiale finanţate de cetăţeni din viaţa reală, ale căror creativitate şi tenacitate mă pun pe jar. Dacă acest concept vă atrage, vă încurajez să aruncaţi un ochi la treaba pe care o fac acum Copenhagen Suborbitals, Pacific Spaceflight şi proiectul Planetary Society’s Lightsail.

Ca întotdeauna, această carte nu ar fi fost deloc o carte fără acei oameni care în mod nedrept nu îşi regăsesc numele pe copertă în ciuda întregii munci grele făcute: Sam Bradbury, Oliver Johnson, David Pomerico şi extraordinara echipă de la Hodder &. Stoughton şi Harper Voyager.

Cel mai important, dragostea mea către familie, dragostea mea către prieteni şi dragostea mea către soţia mea, cei care cu toţii m-au ţinut în picioare pe parcursul unui an dat naibii. Aş fi pierdută fără voi.

Despre autoare

Becky Chambers a crescut în California, fiică de profesor astrobiolog şi inginer aerospaţial, om de ştiinţă din era rachetelor Apollo. O inevitabilă entuziastă spaţială, ea a luat decizia evidentă de a studia artele dramatice. După câţiva ani în administraţia teatrală, şi-a îndreptat pasiunea către scris. A lucrat ca freelancer între 2010 şi 2014, perioadă în care textele ei au apărut în *The Mary Sue, Tor.com, Five Out Of Ten* şi *The Toast.* Seria *Wayfarers* a fost recompensată cu premiul Hugo.

După ce a locuit în Scoţia şi în Irlanda, Becky s-a reîntors în statul natal, unde locuieşte alături de partenera sa. Este o avidă susţinătoare a jocurilor video şi pe tablă şi se bucură de ieşirile în natură. Speră să poată vedea la un moment dat Pământul de pe orbită.